Mötesbok: Kommunfullmäktige (2026-11-26)

Kommunfullmäktige

Datum: 2026-11-26

Plats: Sessionssalen

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

Kallelse Kommunfullmäktige 2026-11-26 4

Ärenden

157/26 Fastställande av dagordning 7

158/26 Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige 8

159/26 Anmälan av nya motioner 9

160/26 Anmälan av nya interpellationer 10

161/26 Fråga 11

162/26 Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare 12

163/26 Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering 22

164/26 Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet 110

165/26 Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden 132

166/26 Separat prövning av utökad borgensram för Avfall & Återvinning Skaraborg 201

167/26 Beslut om partistöd 2027 203

168/26 Fastställande av utlåningsramar för Koncernbanken 2027 213

169/26 Strategisk plan med budget 2027-2029 222

170/26 Antagande av riktlinjer för ekonomistyrning och upphävande av policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning, policy för konkurrensutsättning och riktlinjer för konkurrensutsättning 314

171/26 Val till kommunstyrelsen mandatperioden 2027-2030 366

172/26 Val till barn- och utbildningsnämnden mandatperioden 2027-2030 369

173/26 Val till bygglovsnämnden mandatperioden 2027-2030 372

174/26 Val till kultur- och fritidsnämnden mandatperioden 2027-2030 375

175/26 Val till servicenämnden mandatperioden 2027-2030 378

176/26 Val till socialnämnden mandatperioden 2027-2030 381

177/26 Val till vård- och omsorgsnämnden mandatperioden 2027-2030 384

178/26 Val till valnämnden mandatperioden 2027-2030 387

179/26 Val av revisorer mandatperioden 2027-2030 390

180/26 Val till Samordningsförbundet Skaraborg för mandatperioden 2027-2030 393

181/26 Val till direktion i kommunalförbund, Tolkförmedling Väst mandatperioden 2027-2030 396

182/26 Val till direktion i kommunalförbund, Avfall och Återvinning Skaraborg mandatperioden 2027-2030 398

183/26 Val av ledamot och ersättare Miljönämnden, Miljösamverkan Östra Skaraborg 2027-2030 400

184/26 Val av ledamot samt ersättare i direktionen, Miljösamverkan Östra Skaraborg 2027-2030 403

185/26 Val till direktion, Skaraborgs kommunalförbund mandatperioden 2027-2030 405

186/26 Val till direktion i kommunalförbund, Räddningstjänsten Skaraborg (RS) mandatperioden 2027-2030 407
187/26 Nominering av borgerliga vigselförrättare, förtroendevalda mandatperioden 2027-2030 410
188/26 Val till direktion, kommunalförbund Skarborgsvatten mandatperioden 2027-2030 412
189/26 Val till överförmyndare mandatperioden 2027-2030 415
190/26 Val till stiftelsen Binnebergs Tingshus, mandatperioden 2027-2030 418
191/26 Val till Egnells stiftelse mandatperioden 2027-2030 421
192/26 Val till stiftelsen Skaraborgs läns sjukhems styrelse, mandatperioden 2027-2030 423
193/26 Val till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen mandatperioden 2027-2030 425
194/26 Val till Arvidssonska fonden mandatperioden 2027-2030 427
195/26 Anmälningsärenden kommunfullmäktige 2026-11-26 432
196/26 Valärenden övriga 642
197/26 Avslutning 643

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2026-11-26 kl. 18:00
Plats: Sessionssalen

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet skall själv kontakta gruppledare.

Vid ankomst i salen, vänligen ta namnbricka, hitta plats på placeringskarta och sätt upp er namnskylt på avsedd plats framför er. Fri placering inom partigrupp.

OBS! SKR:s ombudsval kommer att genomföras i anslutning till sammanträdet.

Dagordning		
Inledning Mötets öppnande Val av protokolljusterare Närvarokontroll		
Ärenden		
1		Fastställande av dagordning
2		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige
3		Anmälan av nya motioner
4		Anmälan av nya interpellationer
5		Fråga
6	KS2026.0125	Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare
7	KS2023.0338	Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering
8	KS2025.0505	Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet
9	KS2025.0506	Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden
10	KS2026.0497	Separat prövning av utökad borgensram för Avfall & Återvinning Skaraborg

11	KS2026.0456	Beslut om partistöd 2027
12	KS2026.0251	Fastställande av utlåningsramar för Koncernbanken 2027
13	KS2026.0206	Strategisk plan med budget 2027-2029
14	KS2026.0305	Antagande av riktlinjer för ekonomistyrning och upphävande av policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning, policy för konkurrensutsättning och riktlinjer för konkurrensutsättning
15	KS2026.0498	Val till kommunstyrelsen mandatperioden 2027-2030
16	KS2026.0499	Val till barn- och utbildningsnämnden mandatperioden 2027-2030
17	KS2026.0502	Val till bygglovsnämnden mandatperioden 2027-2030
18	KS2026.0503	Val till kultur- och fritidsnämnden mandatperioden 2027-2030
19	KS2026.0504	Val till servicenämnden mandatperioden 2027-2030
20	KS2026.0505	Val till socialnämnden mandatperioden 2027-2030
21	KS2026.0507	Val till vård- och omsorgsnämnden mandatperioden 2027-2030
22	KS2026.0506	Val till valnämnden mandatperioden 2027-2030
23	KS2026.0517	Val av revisorer mandatperioden 2027-2030
24	KS2026.0413	Val till Samordningsförbundet Skaraborg för mandatperioden 2027-2030
25	KS2026.0488	Val till direktion i kommunalförbund, Tolkförmedling Väst mandatperioden 2027-2030
26	KS2026.0425	Val till direktion i kommunalförbund, Avfall och Återvinning Skaraborg mandatperioden 2027-2030
27	KS2026.0460	Val av ledamot och ersättare Miljönämnden, Miljösamverkan Östra Skaraborg 2027-2030
28	KS2026.0460	Val av ledamot samt ersättare i direktionen, Miljösamverkan Östra Skaraborg 2027-2030
29	KS2026.0486	Val till direktion, Skaraborgs kommunalförbund mandatperioden 2027-2030
30	KS2026.0508	Val till direktion i kommunalförbund, Räddningstjänsten Skaraborg (RS) mandatperioden 2027-2030
31	KS2026.0415	Nominering av borgerliga vigselförrättare, förtroendevalda mandatperioden 2027-2030

32	KS2026.0485	Val till direktion, kommunalförbund Skarborgsvatten mandatperioden 2027-2030
33	KS2026.0519	Val till överförmyndare mandatperioden 2027-2030
34	KS2026.0520	Val till stiftelsen Binnebergs Tingshus, mandatperioden 2027-2030
35	KS2026.0520	Val till Egnells stiftelse mandatperioden 2027-2030
36	KS2026.0520	Val till stiftelsen Skaraborgs läns sjukhems styrelse, mandatperioden 2027-2030
37	KS2026.0520	Val till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen mandatperioden 2027-2030
38	KS2026.0520	Val till Arvidssonska fonden mandatperioden 2027-2030
39	KS2026.0005	Anmälningsärenden kommunfullmäktige 2026-11-26
40		Valärenden övriga
41		Avslutning

Skövde, 2026-11-18

Conny Brännberg (KD)
Ordförande

Camilla Arvidsson
Sekreterare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-15**
Diarienummer: **KS2026.0125-5**
Handläggare: **Johanna Eriksson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

SKÖVDE

Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanfattning

Ann-Britt Nilsson (SD) har lämnat en motion om att genomföra en feasabilitystudie för en multisportarena/mässhall i Skövde med kapacitet för 5000-10000 besökare. I studien ska kostnadsberäkning ingå samt utformning och placering utredas med utgångspunkten att arenan ska ha potential att erbjuda lokaler för idrott, kultur, mässor, konferenser och e-sport. Olika typer av finansieringsmodeller ska utredas inklusive partnerskap med privata aktörer, statliga bidrag och EU-fonder. Bred förankring ska säkerställas genom involvering av lokala aktörer som näringsliv, högskola, Next Skövde, Sweden Game Arena och kommuninnevånare.

Bakgrund

I maj 2026 beslutade kultur- och fritidsnämnden att anta "Övergripande inriktning för kulturlokaler och fritidsanläggningar", KFN § 30/26. Syftet med dokumentet är att tydliggöra ambitionsnivån för hur många lokaler eller anläggningar som behövs inom respektive anläggningsgrupp inom kultor och fritid, samt hur dessa bör fördelas geografiskt inom kommunen.

Den övergripande inriktningen för kommunen är att utveckla och planera för kulturlokaler och fritidsanläggningar i en omfattning som motsvarar likvärdiga kommuner, samtidigt som den speglar kommunens roll som regionalt centrum i Skaraborg. God tillgänglighet, hög kvalitet och särskilt fokus på barn och unga, attraktivitet och demografi ska forma utbudet. Vid jämförelse med kommuner med liknande geografiska, demografiska och socioekonomiska förutsättningar framgår att tillgången till både lokaler för kultur samt övriga fritidsanläggningar är god.

I "Viljeinriktning besöksdestinationer Kultur- och fritidsnämnden", KFN § 84/25, beskrivs ambitionsnivån med kommunens besöksdestinationer. För Arena Skövde Bad, Arena Skövde Hall och Skövde kulturhus är ambitionen satt till nationell toppklass, medan den Billingen Skövde och Lillegården Skövde sätts till regional toppklass. En besöksdestination i nationell toppklass förväntas bidra till stor turistekonomi genom nationella och internationella

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-15** **Kommunstyrelsens arbetsutskott**
Diarienummer: **KS2026.0125-5**
Handläggare: **Johanna Eriksson**

besökare, samt skapa goda förutsättningar för folkhälsa, livskvalitet och ett aktivt föreningsliv med möjligheter till utveckling.

Att ha en ambitionsnivå som motsvarar nationell toppklass innebär ett kontinuerligt behov av underhåll och reinvesteringar, en hög utvecklings- och investeringsnivå samt genomgående hög kvalitet i verksamhet och utbud.

I Planprogrammet för Arenaområdet som är på samråd under juni till december 2026 har ett ingångsvärde varit att förstärka centrala Skövde som en attraktiv och kreativ mötesplats. I detta ingår att skapa goda möjligheter för fortsatt utveckling av Arenan att växa fysiskt. Dessutom föreslås förbättrad tillgänglighet till området till fots och med cykel, bil och buss från kommunens olika delar - och för besökare utifrån.

Det är viktigt att Skövde kommun i dialog med medborgare och verksamheter och följer samhällsutvecklingen för att erbjuda goda möjligheter till olika typer av mötesplatser för idrott, kultur och näringsliv. I detta arbete krävs kontinuerlig utvärdering av kommunens erbjudanden idag och studier av hur utbudet i kommunen behöver se ut i framtiden. Under de senaste åren har kommunen arbetat strategiskt med dessa frågor genom flera styrande dokument som anger ambitionsnivå, utvecklingsinriktning och framtida behov.

Sammantaget bedöms kommunen redan ha en tydlig strategi, god tillgång till anläggningar och pågående planering som tillgodoser de behov och intentioner som motionen lyfter. Motionens syfte bedöms därför vara tillgodosett genom redan fattade beslut och pågående utvecklingsarbete.

I beredning av ärendet har resurser från sektor samhällsbyggnad, kultur och fritid samt näringslivsenheten deltagit.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare

Motion om utredning och planering för en multisportarena/mässhall med kapacitet för 5000-10.000 åskådare (SD)

Skickas till

Motionären

Sektor samhällsbyggnad

Handläggare

Johanna Eriksson
Kommunstyrelsen

Motion till Skövde kommunfullmäktige

Utredning och planering för en multisportarena/mässhall med kapacitet för 5 000 – 10 000 åskådare.

Bakgrund

Skövde är en växande kommun med cirka 58 000 invånare och en stark regional roll i Västra Götaland/Skaraborg. Vår vision för 2040 - ”Tillsammans förverkligar vi drömmar och får Skövde att växa” - betonar hållbar tillväxt, samverkan och attraktivitet för invånare, besökare och företag.

Trots en stark idrottstradition och ett rikt kulturliv saknar kommunen en anläggning som kan hantera stora arrangemang. Arena Skövde har en publikkapacitet på cirka 2 500 platser vid sportevenemang och som mest cirka 3 400 åskådare vid konserter och liknande evenemang. Motsvarande siffror för Billingehov är cirka 1 100 sittplaster med total kapacitet på cirka 3 400 åskådare. Dessa räcker inte för att attrahera nationella eller internationella arrangemang, som istället går till städer som Växjö (Vida Arena, 5 750/7 000 platser, Karlstad (Löfbergs Arena, 8 250/10 300 platser) eller Lidköping (Sparbanken Arena 4 500/12 500 platser).

En modern multisportarena och mässhall med kapacitet i spannet 5 000 – 10 000 åskådare skulle stärka kommunens attraktionskraft, stimulera ekonomisk tillväxt, skapa jobb och positionera Skövde som en regional hub för sport, kultur, mässor och konferenser.

Liknande satsningar i medelstora städer som Växjö, Kristianstad, Luleå och Östersund har visat på positiva effekter med såväl ökad besöksnäring som inflyttning.

Motiv

1. Idrott och kultur.

En arena i denna storlek skulle skapa förutsättningar att arrangera landskamper, cuper och andra större idrottsevenemang samt öka möjligheten att attrahera nationella och internationella artister samt större publikarrangemang. Detta skulle stärka lokala föreningar samt göra kommunen till en idrotts- och kulturdestination i toppklass.

2. Mässor, konferenser och näringsliv

Med en flexibel golvyta skulle arenan möjliggöra större branschmässor, konferenser och företagsevenemang.

Skövde har en särskilt stark position inom spelutveckling genom Sweden Game Arena. En större evenemangs-anläggning skulle kunna stärka stadens roll som mötesplats för spelutveckling, digital innovation och teknik-orienterade branscher.

Arenan skulle kunna komplettera – snarare än direkt konkurrera med – etablerade aktörer som Elmia AB genom att profilera sig inom utvalda nischer.

3. E-sport och gaming

E-sport är en växande publik- och evenemangsindustri. En modern arena med hög teknisk standard, dedikerad scen och flexibel publiklösning skulle skapa goda förutsättningar för nationella mästerskap och större kvalturneringar.

I kombination med Skövdes spelkluster kan detta bidra till att ytterligare stärka stadens profil inom gaming och digitala näringar.

4. Ekonomiska och samhälleliga effekter
En arena kan bidra till en ökad besöksnäring vilket genererar ökad omsättning för hotell, restauranger och handel. Direkta jobb i arenan samt indirekta jobb i relaterade branscher skulle kunna attrahera unga vuxna till kommunen med högre skatteintäkter från såväl nya företagsetableringar som nyinflyttning som följd.

5. Hållbarhet och placering
En flexibel design med utdragbara sittplatser, energieffektiva system samt integration med omgivande distrikt (t.ex. hotell och kontor) maximerar utnyttjandegraden.

Potentiella lägen inkluderar nuvarande Arena-distriktet, Norra Ryd eller Aspelund/Mariesjö.

Yrkande
Sverigedemokraterna yrkar att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att:

1. Genomföra en feasability-studie för en multisportarena/mässhall i Skövde med kapacitet för 5 000–10 000 åskådare, inklusive kostnadsberäkningar, designförslag samt placeringar.
2. Att särskilt analysera arenans potential inom idrott, kultur, mässor, konferenser och e-sport.
3. Undersöka finansieringsmodeller, inklusive partnerskap med privata aktörer, statliga bidrag och EU-fonder.
4. Att involvera lokala aktörer, näringsliv, idrottsföreningar, högskola, Next Skövde destinationsutveckling, Sweden Game Arena och kommuninvånare för att säkerställa bred förankring.

Sverigedemokraterna i Skövde genom Ann-Britt Nilsson

KS § 176/26
Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare

KS2026.0125

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	184/26
2 Kommunstyrelsen	2026-11-04	176/26

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Ann-Britt Nilsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Martin Odenö (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut, att avslå motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut, ställer dem mot varandra och finner att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut, att avslå motionen.

Reservationer

Ann-Britt Nilsson (SD) och Jerzy Kucier (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

Ann-Britt Nilsson (SD) har lämnat en motion om att genomföra en feasabilitystudie för en multisportarena/mässhall i Skövde med kapacitet för 5000-10000 besökare. I studien ska kostnadsberäkning ingå samt utformning och placering utredas med utgångspunkten att arenan ska ha potential att erbjuda lokaler för idrott, kultur, mässor, konferenser och e-sport. Olika typer av finansieringsmodeller ska utredas inklusive partnerskap med privata aktörer, statliga bidrag och EU-fonder. Bred förankring ska säkerställas genom involvering av lokala aktörer som näringsliv, högskola, Next Skövde, Sweden Game Arena och kommuninnevånare.

Bakgrund

I maj 2026 beslutade kultur- och fritidsnämnden att anta "Övergripande inriktning för kulturlokaler och fritidsanläggningar", KFN § 30/26. Syftet med dokumentet är att tydliggöra ambitionsnivån för hur många lokaler eller anläggningar som behövs inom respektive anläggningsgrupp inom kultor och fritid, samt hur dessa bör fördelas geografiskt inom kommunen.

Den övergripande inriktningen för kommunen är att utveckla och planera för kulturlokaler och fritidsanläggningar i en omfattning som motsvarar likvärdiga kommuner, samtidigt som den speglar kommunens roll som regionalt centrum i Skaraborg. God tillgänglighet, hög kvalitet och särskilt fokus på barn och unga, attraktivitet och demografi ska forma utbudet. Vid jämförelse med kommuner med liknande geografiska, demografiska och socioekonomiska förutsättningar framgår att tillgången till både lokaler för kultur samt övriga fritidsanläggningar är god.

I "Viljeinriktning besöksdestinationer Kultur- och fritidsnämnden", KFN § 84/25, beskrivs ambitionsnivån med kommunens besöksdestinationer. För Arena Skövde Bad, Arena Skövde Hall och Skövde kulturhus är ambitionen satt till nationell toppklass, medan den Billingen Skövde och Lillegården Skövde sätts till regional toppklass. En besöksdestination i nationell toppklass förväntas bidra till stor turistekonomi genom nationella och internationella besökare, samt skapa goda förutsättningar för folkhälsa, livskvalitet och ett aktivt föreningsliv med möjligheter till utveckling.

Att ha en ambitionsnivå som motsvarar nationell toppklass innebär ett kontinuerligt behov av underhåll och reinvesteringar, en hög utvecklings- och investeringsnivå samt genomgående hög kvalitet i verksamhet och utbud.

I Planprogrammet för Arenaområdet som är på samråd under juni till december 2026 har ett ingångsvärde varit att förstärka centrala Skövde som en attraktiv och kreativ mötesplats. I detta ingår att skapa goda möjligheter för fortsatt utveckling av Arenan att växa fysiskt. Dessutom föreslås förbättrad tillgänglighet till området till fots och med cykel, bil och buss från kommunens olika delar - och för besökare utifrån.

Det är viktigt att Skövde kommun i dialog med medborgare och verksamheter och följer samhällsutvecklingen för att erbjuda goda möjligheter till olika typer av mötesplatser för idrott, kultur och näringsliv. I detta arbete krävs kontinuerlig utvärdering av kommunens erbjudanden idag och studier av hur utbudet i kommunen behöver se ut i framtiden. Under de senaste åren har kommunen arbetat strategiskt med dessa frågor genom flera styrande dokument som anger ambitionsnivå, utvecklingsinriktning och framtida behov.

Sammantaget bedöms kommunen redan ha en tydlig strategi, god tillgång till anläggningar och pågående planering som tillgodoser de behov och intentioner som motionen lyfter. Motionens syfte bedöms därför vara tillgodosett genom redan fattade beslut och pågående utvecklingsarbete.

I beredning av ärendet har resurser från sektor samhällsbyggnad, kultur och fritid samt näringslivsenheten deltagit.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare

Motion om utredning och planering för en multisportarena/mässhall med kapacitet för 5000-10.000 åskådare (SD)

Skickas till

Motionären

Sektor samhällsbyggnad

KSAU § 184/26
Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare

KS2026.0125

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Beredning samhällsbyggnad		
2 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	184/26

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Sammanfattning

Ann-Britt Nilsson (SD) har lämnat en motion om att genomföra en feasabilitystudie för en multisportarena/mässhall i Skövde med kapacitet för 5000-10000 besökare. I studien ska kostnadsberäkning ingå samt utformning och placering utredas med utgångspunkten att arenan ska ha potential att erbjuda lokaler för idrott, kultur, mässor, konferenser och e-sport. Olika typer av finansieringsmodeller ska utredas inklusive partnerskap med privata aktörer, statliga bidrag och EU-fonder. Bred förankring ska säkerställas genom involvering av lokala aktörer som näringsliv, högskola, Next Skövde, Sweden Game Arena och kommuninnevånare.

Bakgrund

I maj 2026 beslutade kultur- och fritidsnämnden att anta "Övergripande inriktning för kulturlokaler och fritidsanläggningar", KFN § 30/26. Syftet med dokumentet är att tydliggöra ambitionsnivån för hur många lokaler eller anläggningar som behövs inom respektive anläggningsgrupp inom kultor och fritid, samt hur dessa bör fördelas geografiskt inom kommunen.

Den övergripande inriktningen för kommunen är att utveckla och planera för kulturlokaler och fritidsanläggningar i en omfattning som motsvarar likvärdiga kommuner, samtidigt som den speglar kommunens roll som regionalt centrum i Skaraborg. God tillgänglighet, hög kvalitet och särskilt fokus på barn och unga, attraktivitet och demografi ska forma utbudet. Vid jämförelse med kommuner med liknande geografiska, demografiska och socioekonomiska förutsättningar framgår att tillgången till både lokaler för kultur samt övriga fritidsanläggningar är god.

I "Viljeinriktning besöksdestinationer Kultur- och fritidsnämnden", KFN § 84/25, beskrivs ambitionsnivån med kommunens besöksdestinationer. För Arena Skövde Bad, Arena

Skövde Hall och Skövde kulturhus är ambitionen satt till nationell toppklass, medan den Billingen Skövde och Lillegården Skövde sätts till regional toppklass. En besöksdestination i nationell toppklass förväntas bidra till stor turistekonomi genom nationella och internationella besökare, samt skapa goda förutsättningar för folkhälsa, livskvalitet och ett aktivt föreningsliv med möjligheter till utveckling.

Att ha en ambitionsnivå som motsvarar nationell toppklass innebär ett kontinuerligt behov av underhåll och reinvesteringar, en hög utvecklings- och investeringsnivå samt genomgående hög kvalitet i verksamhet och utbud.

I Planprogrammet för Arenaområdet som är på samråd under juni till december 2026 har ett ingångsvärde varit att förstärka centrala Skövde som en attraktiv och kreativ mötesplats. I detta ingår att skapa goda möjligheter för fortsatt utveckling av Arenan att växa fysiskt. Dessutom föreslås förbättrad tillgänglighet till området till fots och med cykel, bil och buss från kommunens olika delar - och för besökare utifrån.

Det är viktigt att Skövde kommun i dialog med medborgare och verksamheter och följer samhällsutvecklingen för att erbjuda goda möjligheter till olika typer av mötesplatser för idrott, kultur och näringsliv. I detta arbete krävs kontinuerlig utvärdering av kommunens erbjudanden idag och studier av hur utbudet i kommunen behöver se ut i framtiden. Under de senaste åren har kommunen arbetat strategiskt med dessa frågor genom flera styrande dokument som anger ambitionsnivå, utvecklingsinriktning och framtida behov.

Sammantaget bedöms kommunen redan ha en tydlig strategi, god tillgång till anläggningar och pågående planering som tillgodoser de behov och intentioner som motionen lyfter. Motionens syfte bedöms därför vara tillgodosett genom redan fattade beslut och pågående utvecklingsarbete.

I beredning av ärendet har resurser från sektor samhällsbyggnad, kultur och fritid samt näringslivsenheten deltagit.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Svar på Motion om utredning och planering för en multisportarenamässhall med kapacitet för 5000-10000 åskådare

Motion om utredning och planering för en multisportarena/mässhall med kapacitet för 5000-10.000 åskådare (SD)

Skickas till

Motionären

Sektor samhällsbyggnad

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-15** **Kommunstyrelsens arbetsutskott**
Diarienummer: **KS2023.0338-10**

Handläggare: **Birgit Bjelkengren**

SKÖVDE

Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta Vattentjänstplan för Skövde kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att upphäva Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun (KS10/0347) under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att anta Vattentjänstplan för Skövde kommun.

Sammanfattning

Sedan 2022 finns krav enligt lagen om allmänna vattentjänster om att alla kommuner ska ha en Vattentjänstplan.

Syftet med framtagandet av Vattentjänstplanen är att tydliggöra kommunen och VA-huvudmannens gemensamma vägval för att stödja utvecklingen av en hållbar planering av mark- och vattenanvändning.

Skövde kommuns Vattentjänstplan kommer att innehålla strategiska ställningstaganden som rör det vatten som kommunen har ansvar för. Det gäller de traditionella VA-tjänsterna, men även vatten från nederbörd och påverkan på kvaliteten i våra vattenförekomster.

Ärendet presenterades på beredning samhällsbyggnad 14 januari 2026, där justeringar i skrivningar som rör klimatfaktor efterfrågades, detta är nu justerat.

Beslutet att anta vattentjänstplanen bedöms inte ha några direkta effekter på kommunens ekonomi eller de tre hållbarhetsaspekterna.

Bakgrund

Riksdagen beslutade 2022-06-22 om ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Lagändringarna återfinns i form av nya och ändrade bestämmelser i och i anslutning till 6 §. Dessutom ett tillägg i form av att kommunerna ska ha en aktuell vattentjänstplan (VTP), vilket ska tillämpas efter den 31 december 2023. Vattentjänstplanen ska dessförinnan samrådas och beslutas i kommunfullmäktige.

Vattentjänstplanen ska visa: 1. Hur kommunen långsiktigt planerar att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. 2. Vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-15** **Kommunstyrelsens arbetsutskott**
Diarienummer: **KS2023.0338-10**

Handläggare: **Birgit Bjelkengren**

SKÖVDE

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, Västerhavets vattendistrikt, innehåller åtgärder som kommunen är bunden att genomföra. Åtgärd 5 anger att kommunen ska upprätta plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas.

Skövde kommuns vattentjänstplan ska möta upp kraven i både LAV och Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Beslut om uppdrag fattades av kommunstyrelsen (KS § 151/23).

Förslaget

Vattentjänstplanen ska ge förutsättningar för en långsiktig och gemensam planering gällande behov av vattentjänster i kommunen. Det innebär bland annat ett klargörande kring resurser och organisatorisk hemvist för den långsiktiga planeringen av olika typer av vatten i kommunen, så det är tydligt var mandatet ligger. De strategiska och mer övergripande delarna i VA-plan, Plan för vattenförsörjning, Policy för Vatten- och avloppsförsörjning ligger nu i vattentjänstplanen.

I dokumentet finns en dagvattenstrategi med målbild och verktyg för att bygga ett fungerande övergripande system för dagvatten och skyfall i kommunen, med fokus på de delar av kommunen som till stor del blivit hårdgjorda. På kort sikt kommer det att leda till minskat behov av dagvattenutredningar i samband med mindre etableringar inom befintliga tätorter. På längre sikt kommer det att leda till minskad risk för översvämningar och minskad påverkan på våra recipienter (sjöar och vattendrag).

Motivering till beslutsförslag

Inkomna synpunkter som framförts under samrådet/remissen 19/2 till 1/3 2024, har behandlats arbetats in i dokumentet.

Granskningen har ägt rum under tiden 12/3 till 8/4 2025. Totalt har nio skrivelser inkommit, varav tre utan erinran. Inkomna synpunkter har behandlats och bemötts i bifogad sammanställning. I huvudsak handlar det om förtydliganden och utveckling av vissa resonemang.

De synpunkter kring klimatfaktor som framfördes på beredning samhällsbyggnad 14 januari 2026 har lett till justeringar i texten i det avsnitt som hanterar frågan.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Det finns dock delar i innehållet som kommer att behöva hanteras i budget för att realiseras. Att styra samhällsplaneringen i enlighet med den framtagna vattentjänstplanen bedöms

minska riskerna för kostsamma skador i samhället vid kraftiga nederbörd och minskar även risken för krav på kostsam utbyggnad av ledningsnät för VA.

Hållbarhetsbedömning

Social hållbarhet

Sektorns förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på social hållbarhet.

Ekologisk hållbarhet

Sektorns förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på ekologisk hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet

Sektorn förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på ekonomisk hållbarhet

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering

Riktlinjer dagvattenhantering.doc
Granskning - sammanställning av yttranden
Vattentjänstplan för Skövde kommun, version daterad 2026-10-14

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Handläggare sektor samhällsbyggnad, Birgit Bjelkengren

Plansamordnare sektor samhällsbyggnad Henrik Uhr

Handläggare

Birgit Bjelkengren
Kommunstyrelsen

SKÖVDE

Vattentjänstplan

Beslutad av kommunfullmäktige datum månad år, § XX. Dnr XXXXX.XXXX

Dokumenttyp: Plan

Dokumentet gäller för: Skövde kommun

Diarienummer: [xxx]

Reviderad: [Datum]

Giltighetstid: Tillsvidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: Minst vart fjärde år

Dokumentansvarig: Chef avdelning strategi och planering, sektor samhällsbyggnad

Andra tillhörande dokument/relaterade styrdokument: VA-plan Skövde kommun, Plan för nödvattenförsörjning Skövde kommun, Riktlinjer för VA-verksamheten

Program

Policy

» Plan

Riktlinjer

Regler

Innehåll

Bakgrund 4
Inledning 5
Arbetssätt 6
Befintlig strategisk VA-planering 7
Del 1 - Dagvatten och skyfall 8
Dagvattenplanering 8
Nulägesbeskrivning 8
Rening av dagvatten 9
Dagvattensystemets struktur 11
Klimatfaktor vid utredningar som rör skyfall 12
Skyfallshantering och skyfallsanläggningar 12
Prioritering 13
Effekter på VA-systemet 17
Dagvattnets roll i tätbebyggd miljö 17
Markstabilitet 18
Värmebölja 19
Del 2 – Vatten och avlopp 20
Kommunalt vatten och avlopp VA 20
Övergripande systembeskrivning 21
Kriterier för utvidgning av verksamhetsområde 22
Anläggningens kondition och förnyelsebehov 24
Tillgång till dricksvatten 25
Reservvatten 25
Nödvatten 27
Enskilt VA 28
Enskilt dricksvatten 28
Enskilt avlopp 29
VA-utbyggnation 29
Potentiella §6-områden 29
Identifierade områden och ställningstaganden 32

Områden med enskilt VA 35
Organisation och ansvar för vattenplanering 38
Fastställande av ansvar 38
Finansiering av investering 39
Finansiering av drift och underhåll 40
Undersökning (betydande miljöpåverkan) 40
Klimatförändringar och hushållning med naturresurser 40
Återföring av växtnäring 41
Kommande arbete 43
Bilaga 1; Ordlista/begreppsförklaring 44
Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten 46

Bakgrund

> ”Kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.”

Den lagändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft 1 januari 2023 innebär bland annat att alla kommuner i Sverige ska ta fram en vattentjänstplan. Vattentjänstplanen ska enligt 6 b § i LAV innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Den ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

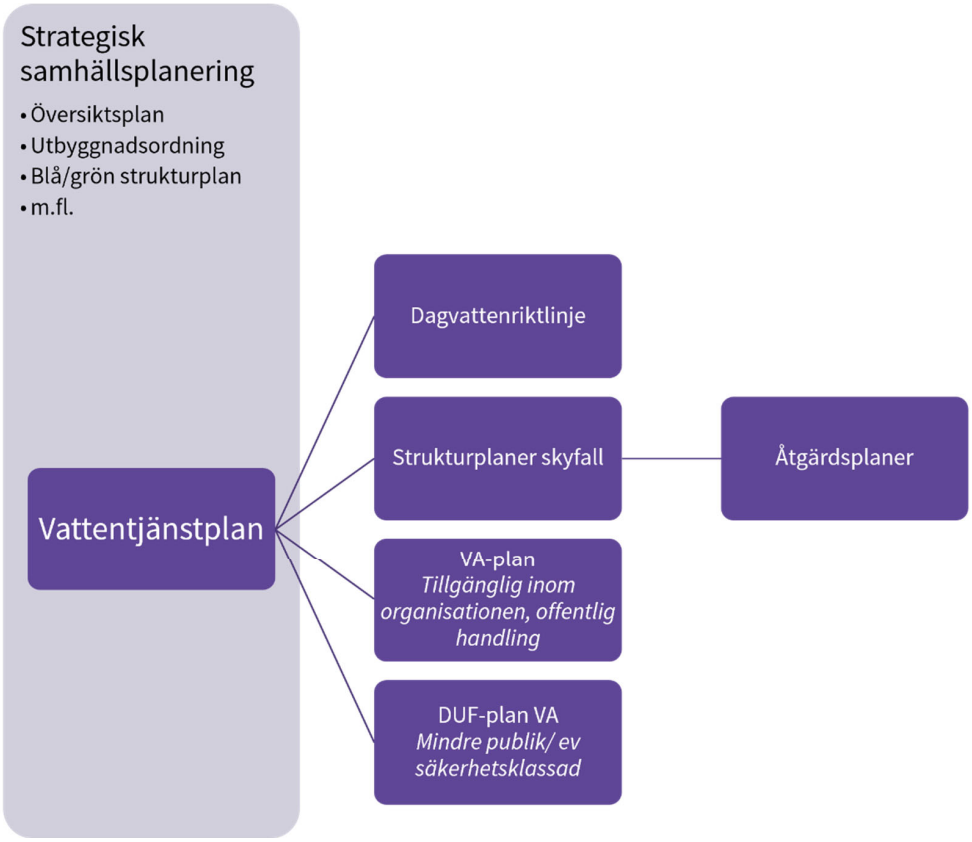
Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Skövde kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen. I Skövde kommun har vattentjänstplanen tagits fram med en utökad bredd gällande resonemang om dagvatten och skyfall, för att inkludera hela samhället och inte enbart påverkan på den allmänna VA-anläggningen.

Skövde kommun anser att det krävs en långsiktig och sektorsövergripande vattenplanering, både i och utanför de kommunala verksamhetsområdena. Detta för att förstärka och verka för återföring av näringsämnen, energieffektivitet och resurshushållning kopplat till VA-försörjningen.

Inledning

Vattentjänstplanen (VTP) ska samla kommunens planering rörande vattentjänster, där samlade strategiska ställningstaganden ska bilda en helhet. Det ska också vara en hjälp i prioritering och utveckling av nya och befintliga områden. Planen kommer även att vara ett stöd i arbetet med samhällets utveckling, för att kunna avgöra om verksamheter och bebyggelse är lämpligt inom ett visst område.

Vattentjänstplanen kommer att utgöra ett paraply för ett antal andra dokument som rör vattenplaneringen i kommunen; en riktlinje för hur dagvattensystemet ska utformas, en VA-plan som innehåller uppgifter som kan vara allmänt tillgängliga och en DUF-plan VA (drift, underhåll och förnyelse) som innehåller mer känsliga och tekniska uppgifter.

Figur 1. Visualisering av hur vattentjänstplanen förhåller sig till översiktsplan och övriga strategiska styrdokument, samt de vattenrelaterade styrdokument som ligger under VTP.

Vattentjänstplanen består av två större avsnitt:

Del 1 – dagvatten och skyfall

Del 2 – vatten och avlopp

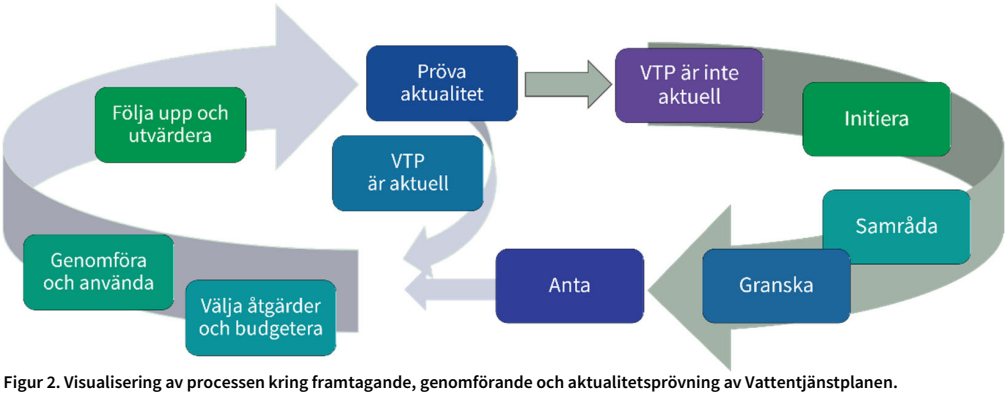
Målet med planen är att ge förutsättningar för en god planering av Skövde kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster, enskilda anläggningar, samt dagvatten- och skyfallshantering.

De ställningstaganden som ingår i planen har bedömts i sin helhet, för att avgöra om ett genomförande innebär betydande miljöpåverkan. Slutsatsen är att de förändringar planen lägger grunden till inte kan leda till betydande miljöpåverkan.

Arbetssätt

Vattentjänstplanen ska samrådas och granskas. Samråd ska enligt 6 c § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ske på lämpligt sätt och i skälig omfattning med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen.

Dokumentet ska aktualitetsprövas minst vart fjärde år, i Skövde kommun kommer det att göras i samband med eller strax efter aktualitetsprövning av översiktsplanen. Detta då det arbetet sker med samma intervall och kan påverka aktualiteten.

Figur 2. Visualisering av processen kring framtagande, genomförande och aktualitetsprövning av Vattentjänstplanen.

Ansvaret för aktualitetsprövning och kommande arbete med vattentjänstplanen bör hänga samman med övrig strategisk samhällsplanering i kommunen. VTP bör ses som en del i den översiktliga och strategiska planeringen, ihop med bland annat översiktsplan och utbyggnadsordning. Ansvar för aktualitetsprövning placeras därför på sektor samhällsbyggnad (SSB).

Befintlig strategisk VA-planering

Skövde kommun har redan idag en stor uppsättning strategiska dokument som rör VA-planering, på kort och på längre sikt. I flera fall kan mycket av materialet flyttas över i vattentjänstplanen för att samla det mer strategiska och långsiktiga i ett dokument. Därför kommer delar av vattentjänstplanen inte att tillföra något nytt i planeringen, men förhoppningsvis bidra med en större tydlighet.

Sedan tidigare gällande dokument är beslutade, 2011 (Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun), 2015 (VA-plan Skövde kommun), 2017 (Plan för nödvattenförsörjning Skövde kommun) och 2020 (Riktlinjer för VA-verksamheten). Det stora antalet dokument och spridningen i framtagande innebär både att mycket upprepas på flera ställen och att det är svårt att få överblick över helheten.

Många av de nu gällande dokumenten kommer att behöva omarbetas med anledning av antagandet av denna vattentjänstplan. I vissa fall kan olika dokument komma att slås ihop och en del information och beslut kommer att flyttas till mer lämpliga instanser. Mer finns att läsa längre bak i dokumentet, under ”Kommande arbete”.

Som nämnts tidigare är översiktsplanen en viktig utgångspunkt för den strategiska VA-planering och lägger grunden och förutsättningar för planering av ett långsiktigt hållbart samhälle utifrån ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Figur 3. Skövde kommun

Del 1 - Dagvatten och skyfall

Denna första del av vattentjänstplanen inriktar sig på dagvatten och skyfall. Målet är en sammanhållen lösning för nederbörd i kommunen, med fokus på områden som består av samlad bebyggelse och är detaljplanerade. Vatten som faller (nederbörd) kan vara en resurs och bör användas för att minska effekterna av klimatförändringar i tättbebyggt område.

Här sätts kommunens ambitionsnivå i samhällsplaneringen och ansvarsfördelningen för olika delar av arbetet.

Dagvattenplanering

Nulägesbeskrivning

De topografiska förhållandena inom kommunen är varierade, med olika sammansättning i marken och varierande topografi, i delar av kommunen finns stora områden med flacka lerhaltiga jordar. Billingens höjder, branter och sluttningar är tongivande väster om och inom Skövde tätort, samt de delar av landsbygden som omger berget. Skövde tätort har sin avrinning i huvudsak till Ösan som rinner norrut till sjön Östen och vidare mot Vänern.

Ytvatten i Skövde kommun består i huvudsak av flera förgrenade vattendrag, där Ösan och Tidan är de största. Antalet större sjöar inom kommunen är relativt få; Östen, Vristulven, Lången och Simsjön. Detaljerad information kring hydrologiska förhållanden, ekologisk/kemisk status, miljökvalitetsnormer, påverkan och skyddade områden redovisas i vatteninformationssystemet VISS som tillhandahålls av Länsstyrelsen. Det långsiktiga målet för våra vattenförekomster är att uppnå god status, både vad gäller ekologiska värden och kemisk sammansättning.

> Inga av kommunens vattenförekomster uppnår god status eller bättre i dagsläget. Vilket innebär att samhällsplaneringen behöver ha som inriktning att förändringar inte ska försämra möjligheterna att uppnå god status eller om möjligt förbättra möjligheterna att göra det.

I Skövdes fall är exempelvis utsläpp från jordbruk och antropogen påverkan i form av dammar och dikning betydande faktorer som påverkar statusen i recipienterna och som kan äventyra miljökvalitetsnormerna. Även avloppsutsläpp (från kommunala och enskilda avloppsanläggningar) och dagvattenavrinning är påverkansfaktorer.

Då ledningsnätet till största delen är duplikatsystem, dvs spill- och dagvatten avleds i separata ledningar, är problemet med direkt nederbördspåverkan på spillvattennät och avloppsreningsverk begränsad. Dagvatten tränger dock in i spillvattennätet indirekt via otäta spillvattenledningar och dräneringar (i likhet med övriga kommuner i Sverige). Basnivån för tillskottsvatten är låg, men det finns idag delvis ej utredda problem med snabb respons vid regn i vissa områden. Kommunala anläggningar för utjämning och/eller rening förekommer i form av infiltrationsmagasin samt dammar för utjämning och sedimentering.

Figur 4. Reningsbassänger i ett avloppsreningsverk.

Rening av dagvatten

Det vatten som rinner på marken eller takytan kan förorenas av exempelvis utsläpp från trafik, byggnadsmaterial och luftburna föroreningar. Dagvatten från parkeringsytor, industriområden och högtrafikerade vägar är särskilt förorenat. För att minska mängden föroreningar som följer med dagvattnet till våra vattendrag behöver det renas.

Ett mål med reningen är att förbättra tillståndet i de sjöar och vattendrag som tar emot vattnet, VA-verksamhetens recipienter. En annan viktig del är att bidra till bättre förutsättningar för de dricksvattenförekomster som finns. Information om vattenförekomster finns i VISS (Vatteninformationssystem Sverige) och information om det allmänna ledningsnätet finns främst hos ledningsägaren VA-huvudmannen, servicenämnden. I de fall anläggningar ägs av samfälligheter i gemensamhetsanläggningar finns information om de egna anläggningarna hos samfälligheterna själva.

Ställningstaganden

- Skövde kommun gör bedömningen att om det ska gå att säkerställa en minskad påverkan på vattenförekomsterna med anledning av den byggnation som sker och som redan skett behöver renande funktioner inkluderas även i delar av skyfallssystemet där det är möjligt. Kommunens skyfallsanläggningar ska vara en integrerad del i dagvattensystemet även vid nederbörd med tätare återkomsttid. Det kan handla om exempelvis våtmarker och dammar där rening sker genom sedimentering (och rensning av sediment) eller om olika former av filtrering. Vissa anläggningar går att använda för både rening och fördröjning, men det är viktigt att respektive krav är uppfyllda. För att en anläggning ska uppfylla båda kraven så ska den dimensioneras efter det största behovet av såväl fördröjning som rening.
- Källor till föroreningar i dagvatten ska begränsas och material som innebär minsta möjliga påverkan på miljön ska användas. Lösningar ska utformas nära källan så att föroreningarna inte sprids utan tas omhand lokalt. Skövde kommun ska också arbeta för att begränsa tillförseln av föroreningar till dagvattnet från trafiken.
- Skövde kommun tillämpar krav på rening av dagvatten; riktvärden, målvärden och mängder kommer att ingå i den dagvattenriktlinje som tas fram som en del i det kommande arbetet. Dessa kommer att bygga på grundprincipen att utsläppsmängderna inte riskerar att påverka aktuella miljökvalitetsnormer negativt, vilket enklast visas genom att minska totalmängderna. Behandling av dagvatten ska bedömas utifrån föroreningar samt förutsättningar i varje område och för varje recipient.
- Användning av oljeavskiljare för dagvatten är främst som ett katastrofskydd mot oljespill, för en bra avskiljningseffekt krävs höga koncentrationer av olja. Oljeavskiljare krävs bland annat på parkeringsplatser och inom vattenskyddsområden, men ska inte ses som reningsanläggningar. Dessa krävs bland annat på parkeringsplatser och inom vattenskyddsområden.

Verksamhetsutövares ansvar

Enligt miljöbalkens hänsynsregler omfattar verksamhetsutövarens ansvar bland annat att ha kunskap om vilka miljöeffekter verksamheten förorsakar eller riskerar att förorsaka. Ansvaret innebär också att den enskilde verksamhetsutövaren ska medverka till att minska miljöbelastningen från sin verksamhet, till exempel genom att minimera utsläpp av skadliga ämnen till vattendrag och använda bästa möjliga teknik.

Den som släpper ut förorenat vatten från en verksamhet bör undersöka om det går att ersätta material eller produkter med mer miljövänliga alternativ för att minska utsläpp av förorenande ämnen till vattendrag. Om inte verksamhetsutövaren tar sitt ansvar, medför det att kostnader för undersökningar, saneringar eller omhändertagande av förorenade sediment i dagvattenledningar eller vattendrag hamnar på annan part.

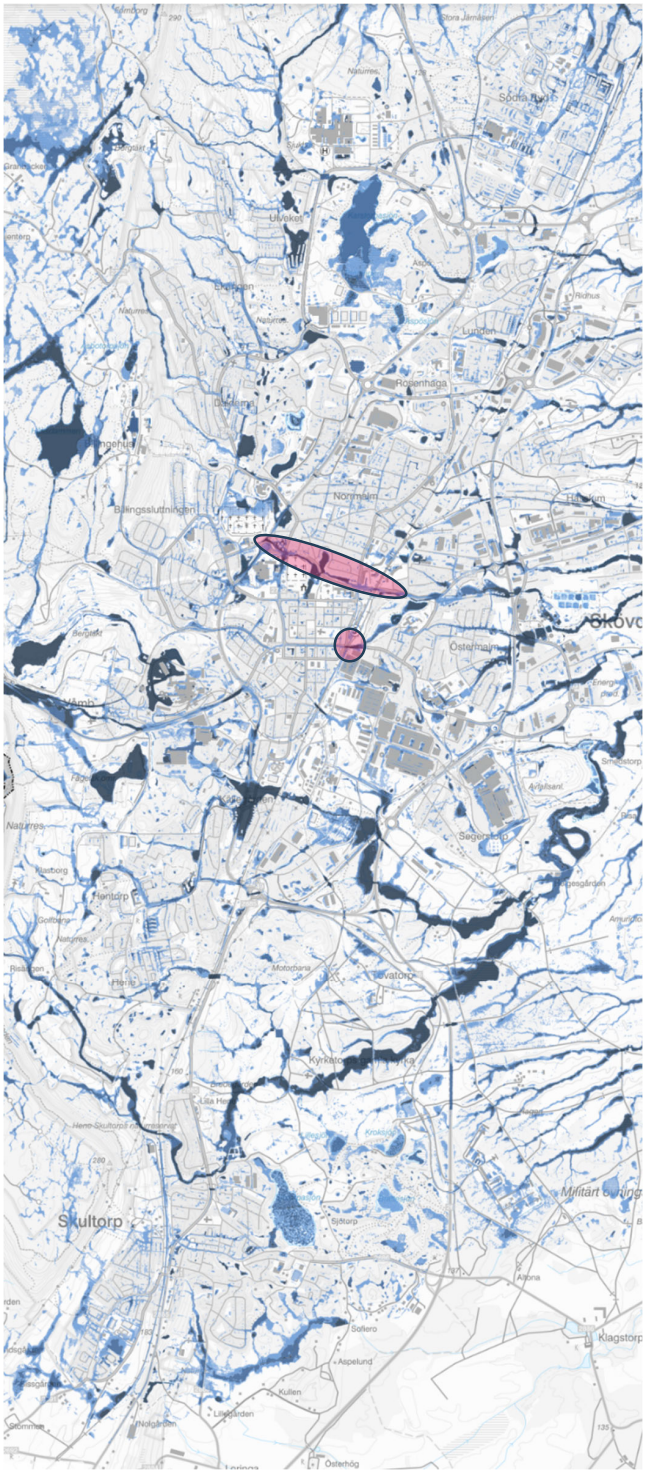
Risk för översvämning

Skövde har haft problem med översvämningar i utsatta lägen inom tätortsområden. Två områden som drabbas med viss regelbundenhet är stråket utmed Mörkebäcken och området kring Pentaporten, som båda påverkar möjligheten att ta sig mellan de östra och västra delarna av staden, på lågpunkter där bilvägar passerar under järnvägen.

Vid kraftigt skyfall eller längre ihållande perioder av kraftigt regn kan även ett flertal större transportleder drabbas av översvämning, vilket blir problematiskt ur ett säkerhetsperspektiv.

Skövde har även haft problem med översvämningar i den låglänta stadsdelen Södra Ryd och samhällena Tidan, Väring, Ulvåker, Igelstorp och Värsås. Medan centralortens problem beskrivna ovan uppstår vid intensiva regn (skyfall) är översvämningsproblem i dessa låglänta bebyggelseområden utanför Skövde tätort orsakat av höga nivåer i vattendragen, vilket uppstår vid långvariga ”blöta perioder”, eventuellt toppat med intensivare nederbörd. Avledningen är alltså blockerad eller stiger nedströms ifrån.

Bebyggelsen på landsbygden är relativt utspridd, det finns få områden med omfattande samlad bebyggelse. Dagvatten hanteras lokalt utanför verksamhetsområdet och behovet av markförlagda ledningar och andra allmänna anordningar bedöms som litet. Den vanligaste typen av dagvattensystem för avledning av ytvatten vid regn och snösmältning är gräsbevuxna diken, ofta i anslutning till vägar.

Figur 5. Utsnitt ur kommunens översvämningskartering, redovisning av maximala vattendjup vid ett regn med en statistisk återkomsttid på 400 år, ett så kallat 400-årsregn. Kartutsnittet omfattar centralorten Skövde och Skultorp.

Dagvattensystemets struktur

När nya områden bebyggs finns stora möjligheter att skapa ett system som är anpassat för den planerade miljön, därför behöver det finnas en plan för systemet som helhet. Detta så att olika projekt som genomförs kan inrätta lösningar som fungerar ihop med helheten. I områden med befintlig bebyggelse behöver lösningar anpassas efter det som redan är byggt och gällande fastighetsindelning. Det måste också finnas utrymme för andra saker i marken, som elledningar, fjärrvärme, dricks- och spillvatten samt bredband.

Det här dokumentet redogör för vilka övergripande lösningar som ska användas i Skövde kommun och struktur för hur arbetet ska organiseras.

- Målet är att den bebyggda miljön ska påverka våra naturliga vatten i så liten utsträckning som möjligt.

Grundidén är att vatten i stor utsträckning ska tas omhand så nära källan som möjligt, samt att så mycket vatten som går ska kunna infiltreras i marken innan det når Ösan eller något annat vattendrag. Ofta används begreppet lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) för att beskriva detta. Det är dock inte möjligt på alla typer av mark eller vid större regnmängder, vilket innebär att även andra lösningar måste användas.

I den västra delen av centralorten är Billingens påverkan på topografin påtaglig; vatten rinner österut, nedför bergets sluttning. Det förekommer sänkor och lågpunkter där vatten kan bli stående och det finns områden där mycket vatten kan komma att rinna på ytan vid ett skyfall. För att skydda bebyggelsen i tätorten behöver det finnas strukturer som hindrar vatten från att rinna från berget och därmed orsaka översvämning och skada på annan plats. Kan vattnet styras längs säkra vägar och fördröjas på olika sätt, bör skador och hinder i samhället kunna undvikas i större utsträckning. Den övergripande strukturen behöver därför bryta sluttningen och hindra vatten från att snabbt rinna ner mot de lägre områdena i centrum och under järnvägen.

Även inne i de bebyggda områdena lutar marken österut, ner mot Ösan. Det finns ett flertal områden som bildar sänkor på vägen dit, det gäller bland annat kopplat till järnvägen och nedsänkta passager under denna. Det finns också vattendrag vars flöden är kulverterade och går i rör genom tätorten. Det innebär att horisontella lösningar kommer att behövas i större delarna av Skövde tätort, anläggningar som på olika sätt bryter upp det sluttande planet och hindrar vatten från att rinna vidare nedför berget och ut över staden.

Skövde tätort har inte särskilt mycket synligt vatten i stadsmiljöerna, något som kan förändras genom medvetna val i planeringen av systemen för dagvatten och skyfall. De dagvattensystem vi har idag uppfyller delvis de krav som är ställda och hanteras främst genom planering inom den allmänna VA-anläggningen. Det är viktigt att de nya anläggningarna ska kunna ta hand om det vatten som skulle kunna generera ett för högt tryck och flöde i dagvattensystemet. Därför behöver nya anläggningar göras i dialog med VA-huvudmannen och med god kunskap kring hur åtgärder och anläggningar påverkar de befintliga systemen.

Klimatfaktor vid utredningar som rör skyfall

Klimatförändringen innebär att intensiva regn sker mer frekvent, dvs skyfall som statistiskt inträffar vart 20:e år idag kan komma att inträffa vart tionde år mot slutet av seklet. Även längre blöta perioder samt utdragna perioder av torka kan bli vanligare.

Det är i översiktsplanen fastslaget att kommunen ska utgå från det klimatscenario som kallas RCP 8,5, i frågor som rör utformning av samhället och dimensionering av skyfallsåtgärder.

I Skövde kommun baseras val av klimatfaktor på vilken tidshorisont projektet kan antas ha. Siffrorna är hämtade från tabellen över förändringar i nederbörd från SMHI som redovisas här under.

Relativa förändringar i medel över alla återkomsttider och över hela Sverige för olika varaktigheter.

Varaktighet	2011-2040 (%)		2041-2070 (%)		2071-2100 (%)	
(timmar)	RCP45	RCP85	RCP45	RCP85	RCP45	RCP85
1	9	11	14	20	21	36
2	9	11	15	20	22	38
3	9	11	17	20	21	40
6	7	12	17	21	19	41
12	9	10	15	20	18	38
Bedömning	10	10	15	20	20	40

Tabell 1. från SMHI som redogör för den relativa förändring som beräknas för regn med olika varaktighet, där val av scenario och tidshorisont ger olika utfall, vilket behöver ligga till grund för val av klimatfaktor för olika projekt.

Utifrån de tabellvärden som hämtats från SMHI har kommunen tagit fram minimikrav gällande den klimatfaktor som används för beräkningar kopplat till olika projekt:

- 1,1 - för tillfälliga åtgärder med kortare tidshorisont (fram till 2040)
- 1,2 - för åtgärder av mer varaktig karaktär (2041–2070)
- 1,2 eller 1,4 - för åtgärder med lång tidshorisont (2071–2100)

I Skövde kommun analyseras effekterna av skyfall för projekt med lång planeringshorisont utifrån både klimatfaktor 1,2 och 1,4, vilket ger möjlighet till en bedömning av samhällsekonomiska värderingar av resultatet. Frågan hanteras på detta vis eftersom utgångspunkten är att de åtgärder som genomförs ska hålla under lång tid.

Skyfallshantering och skyfallsanläggningar

Kommunen som fastighetsägare har ett ansvar att skydda sina fastigheter och verksamheter. Försäkringsfrågan gör skyfallshantering aktuell både vid nybyggnation och i befintlig bebyggelse, det finns bland annat en risk att fastigheter inte kommer att kunna försäkras mot skador orsakade av klimateffekter. För befintlig bebyggelse har kommunen inget planläggningsansvar. Det ska dock noteras att vid skada på grund av översvämning kan kommunen genom sitt ställningstagande kring platsens lämplighet bli föremål för skadeståndskrav, det gäller i upp till tio år efter beslut gällande detaljplan och bygglov.

En skyfallsanläggning ska leda, styra eller magasinera regn från ett skyfall och kan exempelvis bestå i en översvämningsyta på en fotbollsplan, en trottoarkant eller ett

dike. Ofta handlar det om att ordna barriärer för vatten och att skapa volymer för magasinering. En skyfallsanläggning är ofta en multifunktionell anläggning, på exempelvis park- eller gatumark, vilket innebär att en skyfallsanläggning är en del av ett större sammanhang. Det kan också vara ett fyllt magasin under en gata, där bärlagret får dubbelfunktion. Det kan vara en kombinerad skyfallsled och skyfallsyta, som leder större flöden genom ett bostadsområde samtidigt som dess yta fångar upp och håller kvar regnvattnet ett tag så att det inte skadar byggnader längre nedströms. Det är därför viktigt att varje anläggning på ett tydligt sätt placeras under någon verksamhets eller ägares ansvar. Det gäller alla steg i processen; projektering, anläggning och byggnation likaväl som drift.

Kommunen bär ansvar för översvämningsskydd vid extrema flöden, inte VA-huvudmannen, det är därför värdefullt med ett nära samarbete i arbetet med att planera för hanteringen av större mängder vatten. Den strategi som ofta utpekas är att skapa ytliga avrinningsvägar och noggrant planera höjdsättning så att inte instängda områden eller lågpunkter på problematiska ställen skapas. Skövde centralort har i detta sammanhang fördel av sin topografi, med stora höjdskillnader från Billingen i väster och mot Ösan i öster. Utmaning består i att få till en ordnad avrinning genom staden. Stigande vattennivåer i de mer låglänta vattendragen och påverkan på Ösan är dock en risk som bör beaktas, då detta kan ske oftare och mer uttalat både på grund av klimatförändringarna och stadens ökande utbredning.

Behov av skyfallsanläggningar, placering och utformning behöver anpassas efter vilka följder skyfall får för samhällsviktiga funktioner som sjukvård, skolor och räddningstjänst. Det är dock viktigt att avgöra vilka som har störst nytta av anläggningen och att avtal om finansiering skrivs mellan berörda parter, då kommunen inte får finansiera skyfallsanläggningar för andra fastighetsägare eller verksamheter.

Prioritering

Utbyggnad av systemet för hantering av skyfall kommer att ske enligt två olika principer; i samband med andra projekt och genom rena skyfallsprojekt. På många platser kommer utbyggnaden av systemen i första hand att göras i samband med att andra projekt genomförs. Det kan gälla ombyggnationer, grävarbeten i vägar eller liknande. I samband med detta bör lämpliga anläggningar i området att planeras och genomföras.

För de delar av kommunen och centralorten som redan utsätts för viss översvämningsproblematik behövs en prioriteringsordning för att avgöra vilka områden och delar av systemet som ska byggas ut först. Här kommer det större sammanhanget att behöva hanteras och delar av utbyggnaden kommer att behöva göras i egna projekt. Utöver denna indelning ska utbyggnaden även här samordnas med de olika ombyggnationer och grävarbeten som görs på olika platser i tätorten, då samordningseffekterna är stora och kostnaderna för arbetet på så sätt kan hållas nere.

Bedömningen består av två delar; en värderingsmodell baserad på funktion och verksamhet och en sammanställning av planeringsnivåer. Värderingsmodellen utgör grunden i bedömningen av vilka identifierade punkter/områden som påverkar olika samhällsviktig verksamhet och infrastruktur. Värderingsmodellen inkluderar även vägar, utifrån kommunal värdering av dess funktion och typ av väg.

Värderingsmodell baserad på funktion och verksamhet

För att kunna avgöra vilka insatser som ska prioriteras behövs en metod för att rangordna de funktioner och verksamheter som påverkas av översvämningar i ett visst område eller på en viss plats. Genom att använda värderingsmodellen nedan kan dessa avvägningar göras. För att kunna använda värderingsmodellen fullt ut behövs även analyser av områden i ett större sammanhang (exempelvis stadsdel), för att kunna avgöra vilka åtgärder som ger effekt på aktuellt område. Detta ska värderas utifrån flera aspekter, bland annat kostnadseffektivitet, samhällsekonomi, ekosystemtjänster och estetik.

Prio	Definition	Verksamhet
1	Verksamhet som på kort sikt (timmar) har mycket stor betydelse för att säkerställa liv och hälsa. Verksamhet som på kort sikt (timmar) har mycket stor betydelse för samhällets funktionalitet.	Polis, skydd, säkerhet Sjukvård-, sjukhus och akut sjukvård Räddningstjänst Försvarsmakten Fördelningsstation och elnät Dricksvattenanläggningar Kommunikationer
	Högprioriterat kommunalt vägnät samt större statliga vägar (klass 1)	
2	Verksamhet som på längre sikt (dagar) har mycket stor betydelse för att säkerställa liv och hälsa. Verksamhet som på längre sikt (dagar) har mycket stor betydelse för samhällets funktionalitet.	Vårdcentral Livsmedel Vuxna funktionshinder Äldreboende Drivmedel Spillvatten- och dricksvattensystem Förskola och grundskola (>100 elever)
	Huvudgator, viktiga kollektivtrafikstråk, samt utryckningsvägar (klass 2)	
3	Verksamheter som representerar mycket stora ekonomiska värden. Verksamhet som har mycket stor betydelse för miljön. Verksamhet som har mycket stor betydelse för sociala och kulturella värden. Övrig verksamhet	Ekonomibyggnad: Industrier Bostad: Flerfamiljshus Övriga samhällsfunktioner Förskola och grundskola (<100 elever) samt gymnasium
	Större lokalgator samt järnväg (klass 3)	
4	Övriga bebyggelsemiljöer	Områden med enskilda bostadshus

Tabell 2. Värderingsmodell, prioritering

Till värderingsmodellen hör även en tabell med planeringsnivåer, där olika krav ställs på planering och hantering beroende på prioriteringsgrupp och om byggnader är befintliga eller planeras.

Skyddsvärde	Planeringsnivå
Samhällsviktig verksamhet prio 1 (befintligt och nybyggt) **Högprioriterat kommunalt vägnät, större statliga vägar**	Minst 0,5 m marginal till vital del vid ett 400-årsregn Max 0,2 m vattennivå vid ett 400-årsregn
Samhällsviktig verksamhet prio 2 (befintligt och nybyggt) **Trafikintensivt vägnät, utryckningsvägar, viktiga kollektivtrafikstråk**	Minst 0,5 m marginal till vital del vid ett 100-årsregn Max 0,2 m vattennivå vid ett 100-årsregn och max 0,4 m vattennivå vid ett 400-årsregn
Samhällsviktig verksamhet prio 3 (befintligt och nybyggt) **Övriga vägar och järnväg**	Minst 0,2 m marginal till vital del vid ett 100-årsregn Max 0,2 m vattennivå vid ett 100-årsregn och max 0,4 m vattennivå vid ett 400-årsregn
Nybyggnation – ej samhällsviktig	Ny bebyggelse planeras så att den inte tar skada eller orsakar skada vid en översvämning från minst ett 100-årsregn
Befintlig bebyggelse – ej samhällsviktig	Identifiering av potentiella riskområden vid ett 100-årsregn <0.75 enligt metodik och klassning MSB/DEFRA Identifiering av lågpunkter och flödesvägar vid ett 100-årsregn, där risk för materiell skada eller begränsad tillgänglighet vid byggnader föreligger. Potentiella riskområden beaktas och hanteras i det löpande drift- och underhållsarbetet för befintlig miljö.

Tabell 3. Värderingsmodell, skyddsvärde

Strukturplaner och åtgärdsplaner

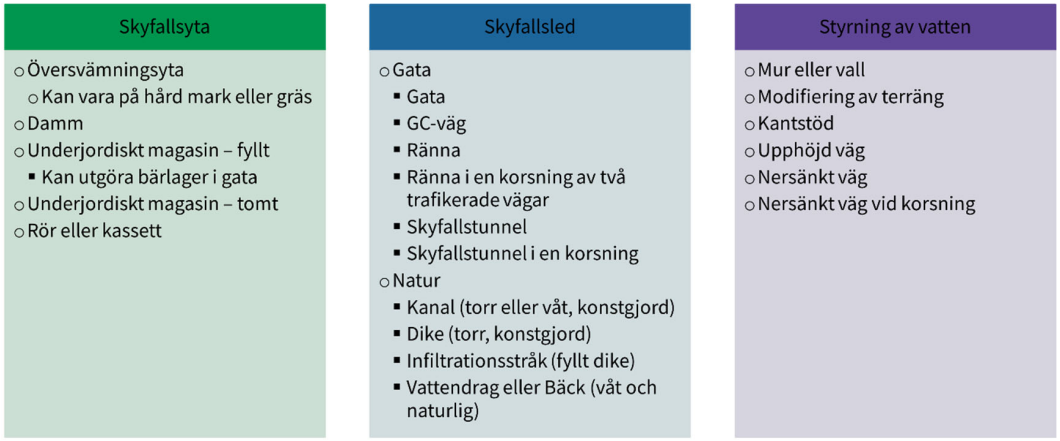
Arbetet med att anlägga ett fungerande system behöver baseras på ett större sammanhang, det är därför viktigt att ta fram strukturplaner. Planerna bör bygga på befintliga strukturer, förslagsvis delavrinningsområden. Det är nödvändigt att se till hela avrinningsområdet för att:

- Identifiera riskkällor till översvämning
- Identifiera potentiella åtgärder uppströms
- Bedöma påverkan nedströms

Strukturplanerna utgör ett geografiskt underlag för långsiktig skyfallsplanering och baseras på skyfallsmodeller och översvämningskarteringar, konsekvensanalyser och fastslagen ambitionsnivå. En strukturplan anger ungefärlig placering och ungefärlig kapacitet, den ska inte ange exakt åtgärd.

Planeringen av vilka typer av anläggningar och metoder som är lämpliga i de olika områdena ska utgå ifrån faktorer som: kapacitet (fördröjning och infiltrering), grad av rening, kostnader och samhällsekonomi - dessa ska sedan vägas samman. Lösningarna kan delas in i tre huvudsakliga grupper; skyfallsyta, skyfallsled eller styrning. I bilden nedan går att läsa exempel på lösningar som ingår i respektive gruppering.

Val av metoder och lösningar behöver göras utifrån de specifika förutsättningarna i varje enskilt område eller sammanhang. Det arbetet kommer att göras i analyserna som görs till de olika åtgärdsplaner som tas fram för olika delar av staden och kommunen. En del åtgärder kan göras inom andra projekt, annat kommer att behöva hanteras som en del i budgetarbetet.

Figur 6. Exempel på anläggningar som kan delas in i skyfallsytor, skyfallsleder och styrning av vatten.

Inom området för varje strukturplan tas åtgärdsplaner fram, planer som visar det konkreta genomförandet. I dessa fastställs exakta åtgärder och val av prioritering inom åtgärdsplanen beroende på faktorer som exempelvis genomförbarhet. Kostnadsberäkningar ska också tas fram som underlag för budgetarbetet. I arbetet med åtgärdsplaner behövs en bred medverkan från ett flertal funktioner i kommunen. Åtgärdsplaner behöver samverkas och beslutas politiskt.

Effekter på VA-systemet

När man planerar utbyggnad eller förtätning så bedöms skyfallsfrågor redan med start i detaljplanearbetet och vidare i processen. Detta utifrån att va-nätet skall fungera även efter den ökade belastningen som utbyggnation eller förtätningen innebär. Gemensamma lösningar bedöms gemensamt och även kostnadsfördelningen av dessa.

Alla tillkommande utbyggnationer ökar belastningen på ledningsnätet nedströms som på vissa platser redan begränsar vad som är tekniskt möjligt. Utifrån dessa måste en dialog mellan de olika sektorerna och avdelningarna ske kontinuerligt.

Ett genomförande i enlighet med de arbetssätt som läggs fram i planen bedöms säkra funktionen i kommunens VA-anläggningar, även vid kraftiga nederbörd. Information om de olika tekniska anläggningarna bedöms vara känslig och inkluderas därför inte i dokumentet.

Dagvattnets roll i tätbebyggd miljö

I tätbebyggda miljöer ska många funktioner samordnas på begränsad yta. Därför kommer hanteringen av dagvatten att behöva variera med sin omgivning. Det handlar om områden med synliga lösningar och platser där hanteringen av vatten är gömd och inte syns.

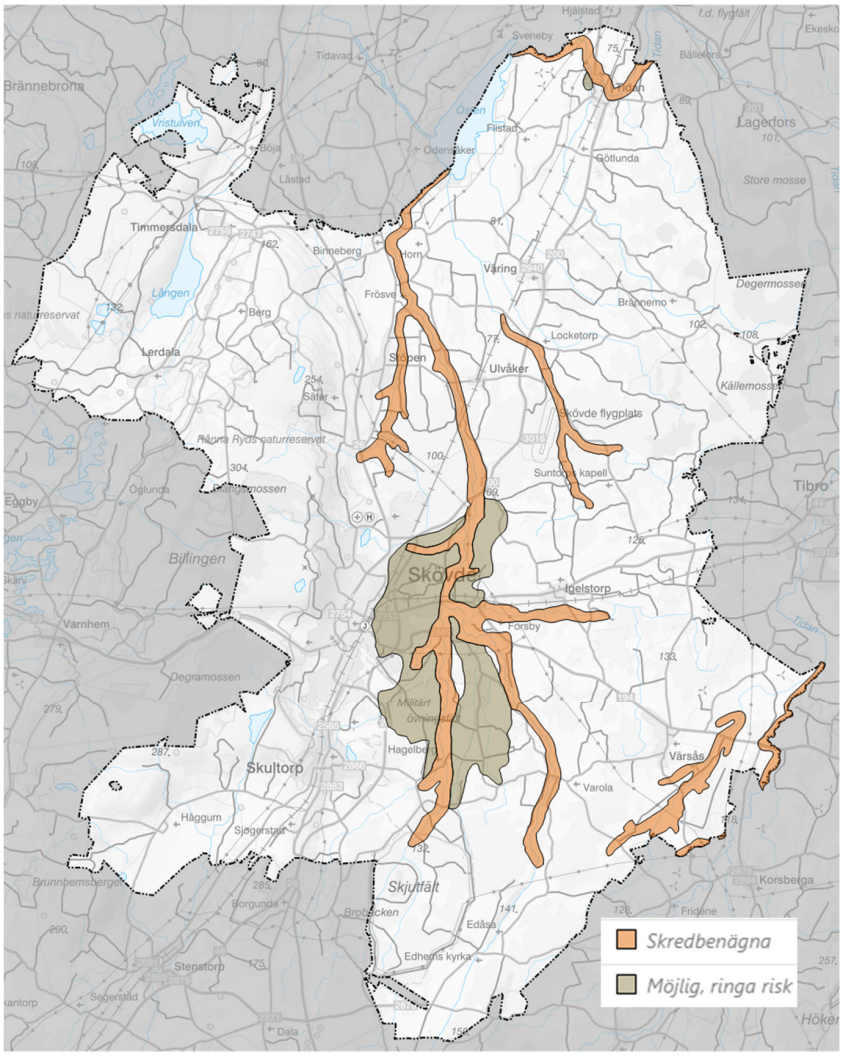
De öppna och synliga anläggningarna för vatten har flera fördelar; de kan ha stor kapacitet samtidigt som andra funktioner tillåts under normala förhållanden, de bidrar också till att synliggöra systemet och ger en möjlighet att använda vattnet i pedagogiska syften. Därför bör de öppna och synliga lösningarna användas i stor utsträckning och de som göms under marken användas som komplement där de öppna lösningarna inte kan få tillräcklig kapacitet eller inte få plats alls.

Även de gömda anläggningarna kan knytas till flera funktioner, det gäller bland annat det som går under namnet blå, grön, grå lösningar (BGG). Då skapas system som bygger på att grå (hårdgjorda) ytor kan anläggas på sätt som gör att överbyggnaden fungerar som vattenmagasin, ihop med växtbäddar och kopplingar till dagvattenledningar. Detta skapar system som både bidrar till att reglera vattenflöden och bidrar med gröna inslag i de hårdgjorda miljöerna.

Systemen behöver bygga på både principer om lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och fördröjning av vatten som sedan kan rinna vidare. Båda formerna av hantering avlastar dagvattensystemet genom att vatten inte når ledningar med samma volymer och genom att vattnet rör sig långsammare.

Markstabilitet

Att förändra marken och hur vatten rör sig eller fördröjs kan påverka markstabiliteten, det är därför viktigt att det i varje projekt görs en bedömning av hur anläggningen kan påverkas. I delar av Skövde tätort och längs flera av kommunens vattendrag finns skredbenägna områden, utöver det finns stora ytor i tätorten och Tidan som bedöms ha möjlig eller ringa risk för skred. Ungefärlig utbredning för de olika klassningarna av marken redovisas i kartan nedan. Att marken redan på översiktlig nivå har en identifierad risk innebär att stor nogsamhet behövs i samband med planering av anläggningar som ska fördröja vatten eller leda vatten på nya vägar.

Figur 7. Stora delar av Skövde tätort och några områden i nordöstra, östra och syd östra delen av kommunen bedöms vara skredbenägna, eller har möjlig, ringa risk för skred. Det gör frågor kring markstabilitet högaktuella i samband med anläggningar för dagvatten.

Längs branterna på Billingen finns även risk för blocknedfall, något som behöver beaktas om arbeten ska göras på eller i anslutning till berget.

Värmebölja

Även effekter av klimatförändringar i form av värmeböljor kan hanteras till viss del med hjälp av vatten. Det är särskilt viktigt i urbana och hårdgjorda miljöer, som även i vanliga fall tenderar att ha högre temperatur än omgivande landskap. Detta då de hårda materialen absorberar och lagrar energi från solen i form av värme, en effekt som bland annat kallas för ”Urban Heat Island” eller ”urbana värmeöar”.

Vegetation och vatten kan användas för att både sänka temperaturen och för att skapa miljöer där extrem värme kan kännas mer hanterbar. Vegetationen kan sänka temperaturen genom såväl skuggning som genom den avdunstning som sker från bladmassan. Vattnet kan komplettera detta genom att skapa möjlighet för ytterligare avdunstning, vilket kyler ytan som vattnet lyfter ifrån. Vatten kan också skapa möjligheter till att vistas i vatten och bli blöt på olika sätt, vilket resulterar i avdunstning och kylning av kroppen.

Vatten kan ha olika form i stadsmiljön och var och en har både kylande effekter som kan bidra till minskade effekter av en värmebölja. Vatten i stadsmiljön kan även bidra till trevliga rum att vistas i och sist men inte minst möjlighet till lek, upptäckande och undersökande.

- Vattenytor
- Vatten i rörelse
    - Fontän
    - Kanaler
    - Lek
    - Dimma
- Tunn spegel över hård yta

Utöver vatten behöver kommunen en plan för att tillse att våra tätbyggda miljöer har tillräcklig skugga för att minska uppvärmningen i hårdgjorda miljöer, samt skapa miljöer i centrala lägen där temperaturen är lägre. Här kan regeln 3-30-300 vara användbar (fastslagen i ÖP 2040), som anger att 30% av varje stadsområde ska täckas av trädkronor. Planeringen av system för dagvatten och skyfall kan med fördel samordnas med ökad krontäckning.

Figur 8. Boulognersjön

Del 2 – Vatten och avlopp

VA-försörjningen är starkt beroende av naturliga förutsättningar såsom yt- och grundvattenförekomster, topografi och marktyp. Utifrån givna förutsättningar ska kommunen eftersträva en klimatanpassad och långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning, spillvattenhantering och dagvattenhantering.

Där det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas dricksvatten och/eller hantering av spillvatten och dagvatten i ett större sammanhang, ska ett verksamhetsområde (VO) inrättas. Verksamhetsområdet kan begränsas till att gälla en eller flera vattentjänster och beslutas av kommunfullmäktige utifrån lagen om allmänna vattentjänster 6 § LAV.

Om behovet av vattentjänsterna inte anses behöva ordnas i ett större sammanhang kan det skötas genom enskilda VA-anläggningar.

> Tillgång till vatten är avgörande för att samhället ska fungera, vatten är en av våra viktigaste resurser och kommunen har ett stort ansvar i förvaltningen av detta.

Det krävs en långsiktig och förvaltningsövergripande VA-planering, både i och utanför de kommunala verksamhetsområdena. Det är också viktigt att verka för återföring av näringsämnen, energieffektivitet och resurshushållning kopplat till VA-försörjningen.

Vattenförsörjningen delas som sagt in i två typer; det som ingår i kommunalt verksamhetsområde och det som inte ingår.

- Genom Skaraborgsvatten har kommunerna Skövde, Skara och Falköping vattenleveranser av mycket hög kvalitet från Vättern, det vattnet levereras till de flesta abonnenterna inom kommunalt verksamhetsområde.
- De som inte ingår i kommunalt verksamhetsområde tar sitt vatten från egen eller gemensam brunn, där olika områden har olika förutsättningar.

Arbete pågår kontinuerligt för att säkerställa och förbättra säkerheten av vattenleveransen inom kommunen. Beredskap finns även för att hantera olika former av störningar med hjälp av reservvatten eller nödvatten.

Kommunalt vatten och avlopp VA

Bestämmelserna i lagen om allmänna vattentjänster (LAV), Allmänna bestämmelser för brukande av Skövde kommun allmänna VA-anläggning (ABVA) och VA-taxan gäller endast inom verksamhetsområde för aktuella vattentjänster. I de fall en fastighet utanför verksamhetsområdet ansluts till den allmänna VA-anläggningen så regleras båda parters rättigheter och skyldigheter genom avtal.

Servicenämnden i Skövde kommun är VA-huvudman och bär ansvar för planering av kommunens allmänna VA-tjänster. Kommunalt vatten och avlopp finansieras av VA-kollektivet, det vill säga genom avgifter från anslutna kunder och anslutningsavgifter.

Den långsiktiga planeringen av de kommunala VA-tjänsterna ska utöver leveranser i närtid säkerställa vattenförsörjning ur ett flergenerationsperspektiv. Det handlar dels om att säkerställa att det finns dricksvatten, dels att ta emot och rena spillvatten så de vattenförekomster som finns hålls friska och dels om mottagning och hantering av dagvatten.

I uppdraget ingår säkerställande av tillgång till dricksvattenresurser och reservvatten. Att bedriva ett aktivt arbete för att minimera avloppssystemens

påverkan på miljö och recipienter exempelvis genom uppströmsarbete och driftoptimering.

En viktig parameter i det kommande arbetet är hur och var rening av spillvatten ska ske och vilka reningsverk som ska finnas i kommunen. Hur detta görs påverkar i sin tur vilken recipient som spillvattnet leds till. Även utveckling kopplat till kommunens dricksvattensystem behöver ställningstaganden framöver. Ytterligare resonemang kring detta går att läsa under rubriken kommande arbete.

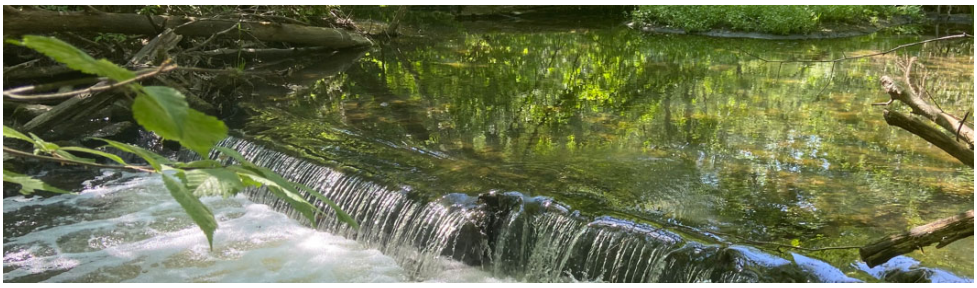
Övergripande systembeskrivning

De invånare i Skövde kommun som ingår i verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp får huvudsakligen sitt dricksvatten från Vättern. Skövde kommun köper in vatten via kommunalförbundet Skaraborgsvatten sedan 1950-talet. Skaraborgsvatten ansvarar för intag av råvatten och beredning till dricksvatten vid Borgunda vattenverk.

Förutom direktleverans från Skaraborgsvatten köper Skövde kommun in samma typ av Vättervatten men via Skara Energi, detta för att förse de nordvästra delarna av Skövde kommun. De nordöstra delarna förses via grundvattentäkten Lokaåsen, det vattnet köps in av MTG (Mariestad, Töreboda och Gullspång) och levereras via Vassbackens vattenverk.

Skaraborgs vatten har rätt enligt gällande vattendom att öka uttaget från Vättern med 50% mot dagens uttag. Historiskt har inte ökat abonnentantal och ökad vattenförbrukning gått hand i hand utan uttagen har legat konstant under åren trots att abonnenterna nu är betydligt fler. Med dagens utrustning (pumpar, ledningsnät) kan Skaraborgs vatten producera 20% mer än idag.

Det finns inom verksamhetsområde för spillvatten tre stora avloppsreningsverk placerade i Timmersdala, Tidan och i centrala Skövde. Förutom detta finns ett minireningsverk placerat i Vreten samt drygt 120 anläggningar för tryckhöjning och sänkning samt ett ledningsnät som är mer än 100 mil långt.

Figur 9. Mörkebäcken nedströms Stadskvarn

Timmersdala-området

Timmersdala är en av Skövdes största tätorter och ligger ca 2 mil nordväst om centrala Skövde. Här finns ett beslutat verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp och ett reningsverk som är placerat med utlopp i sjön Lången.

Reningsverkets kapacitet är anpassat till den befintliga bebyggelsen och har idag en vattendom som beskriver maximal belastning. Ska utökning ske i stor omfattning (ÖP 2040) kommer detta att innebära att nya miljötillstånd behöver sökas.

För Timmersdala avloppsreningsverk kommer en ansökan om ett nytt miljötillstånd att lämnas in under 2027. I samband med detta kommer de åtgärdsförslag som finns för verket, och den status som finns i recipient, självklart att belysas i detalj.

Tidan-området

Tidan är den tätort som ligger längst bort från centrala Skövde och är en central tätort för den nordöstra kommundelen. Verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp finns beslutat. Tidan har ett avloppsreningsverk (ARV) med ett beslut från miljö- och hälsoskyddsnämnden från 2006 om försiktighetsmått. Tidans avloppsreningsverk har sitt utsläpp i ån Tidan.

För Tidan avloppsreningsverk finns också ett beslut i servicenämnden (SEN §53/16) om en upprustning, som kommer att inkludera en tillståndsprocess. I samband med detta kommer de åtgärdsförslag som finns för verket, och den status som finns i recipient, självklart att belysas i detalj.

Skövde-området

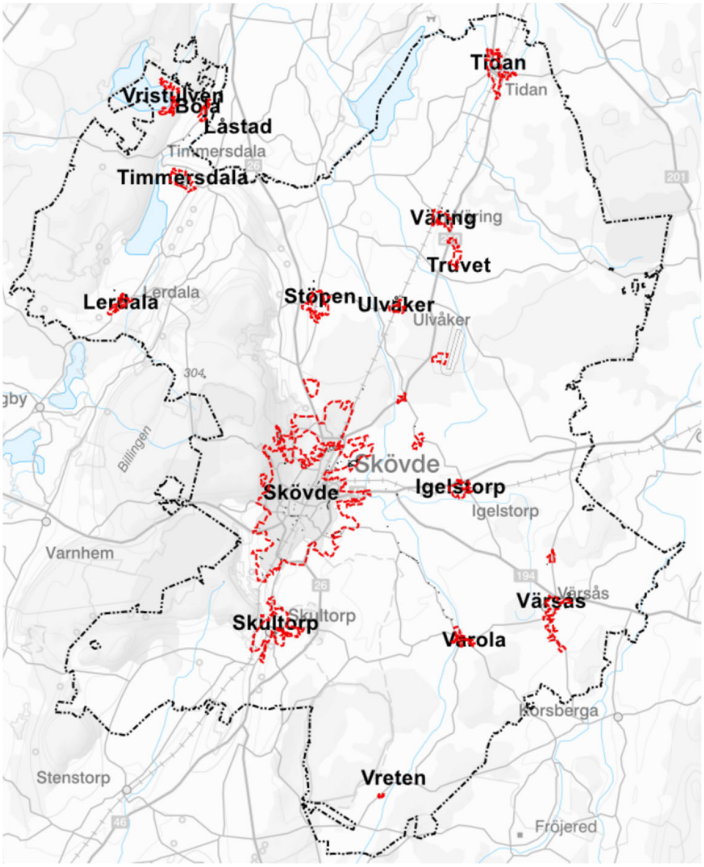
Området Skövde har ett flertal verksamhetsområden och ett avloppsreningsverk (Stadskvarn) med en tillståndsgiven belastning med maximal genomsnittlig veckobelastning på högst 73 000 personekvivalenter (pe). Stadskvarns avloppsreningsverk har en utsläppspunkt som är placerad i en av Sveriges minsta recipienter, Mörkebäcken.

När det gäller Stadskvarn avloppsreningsverk finns ett miljötillstånd från 2018. Verket har sedan dess anpassats till det nya miljötillståndet för ca en kvarts miljard kronor bland annat för att möta de krav som fanns gällande recipientens status och skärpta utsläppskrav för verket. Denna utbyggnad av verket var klar 2024-12-31.

Kriterier för utvidgning av verksamhetsområde

Skövde kommuns policy för Vatten- och avloppsförsörjning anger att kommunen ska bedöma behov av verksamhetsområde (VO) för kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten och att VA-huvudmannen ska bereda bedömningarna i samverkan med Miljönämnden Östra Skaraborg och kommunens samhällsbyggnadsenheter. Efter att servicenämnden initierat och lämnat förslag till beslut är det sedan kommunfullmäktige som beslutar om utökning av verksamhetsområdet.

Skövde har verksamhetsområden för tre olika vattentjänster: dricksvatten (V), spillvatten (S) och dagvatten (D), tillsammans förkortat VSD.

Figur 10. Verksamhetsområden för VSD i Skövde kommun

När det gäller exploateringsområden så är det enligt lagen om allmänna vattentjänster "kommunen" som tar beslutet om verksamhetsområde vilket då blir ett uppdrag till VA-huvudmannen att skyndsamt bygga ut kommunalt VA.

Översiktsplan (ÖP2040) ligger till grund för den utbyggnadsordning och leveransplan som kommunen arbetar efter. I arbetet med att ta fram dessa ingår även representanter från kommunens VA-avdelning, vilket gör att planeringen av utbyggnadstakt och ordning görs med vattenfrågorna inkluderade. Den planeringen hålls levande och förändras med viss oregelbundenhet baserat på bland annat önskemål från privata markägare. Därför har inte gällande planering inkluderats i vattentjänstplanen.

För att inte riskera att ta beslut om verksamhetsområde för exploateringsområden som sedan inte bebyggs, så har principen varit att Skövde VA initierar beslutet när det bedöms som säkert att byggnationen faktiskt blir av. Detta är extra viktigt i områden som även innehåller befintlig bebyggelse som då hamnar innanför verksamhetsområde.

Skövde VA kan annars riskera att bli skyldiga att bygga ut till enstaka befintlig bebyggelse om exploateringen inte blir av.

Anläggningens kondition och förnyelsebehov

Skövde kommuns VA-avdelningen har tagit fram en förnyelseplan med syfte att sammanställa och förtydliga behovet av förnyelse- och underhållsåtgärder på det allmänna VA-ledningsnätet i Skövde kommun. Planens syfte är att förbättra verksamhetens planering och ge ett gott underlag för ett robust och långsiktigt hållbart VA-ledningsnät samt lägga grunden för en sund ekonomisk utveckling med en jämn taxeutveckling. Slutsatsen är att Skövde kommun har ett väldokumenterat och relativt väl underhållet ledningsnät.

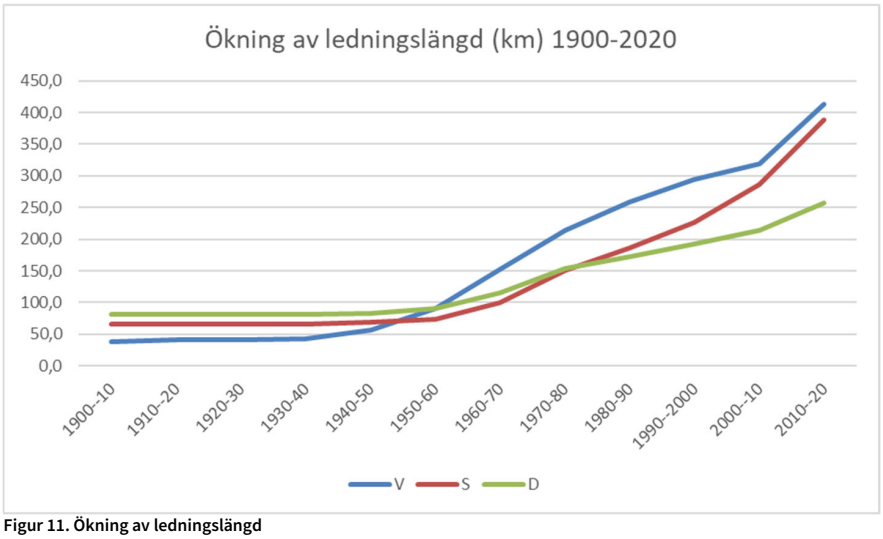
Vad gäller åldern på Skövde kommuns ledningsnät kan man konstatera att det är ett ”relativt” ungt system och att den pågående förnyelsen ger positiva effekter. Det är tydligt att utbyggnation skett i sjok, vilket får som effekt att kommande underhåll och förnyelse av ledningarna kommer behöva ske vid ungefär samma tidpunkt. Man bör fundera på vad effekterna blir av att så stora delar av systemen kommer att uppnå åldrar där åtgärder behöver sättas in samtidigt. Det kan vara värt att genomföra förnyelsen på vissa ledningar innan behov uppstår för att kunna fördela denna effekt över en större tidsperiod.

Det behövs en tydlighet i vilka sträckningar som är livsnerverna i systemet och som därför behöver bevakning, förnyelse och underhåll. Stora överföringsledningar och matningar kräver en reinvesteringstakt som säkerställer vattenförsörjningen till samhället. Det finns även prioriterade ledningssträckor där ledningarna är tillverkade av material som inte är lättillgängliga på marknaden och som av den anledningen behöver bytas ut.

Bedömningar behöver även genomföras utifrån ett förändrat klimat. Klimatpåverkan på avloppssystemen utifrån ökande regnmängd och intensitet är ett samhällsmässigt ansvar som VA-huvudmannen tillsammans med instanser i kommunal förvaltning för samhällsplanering behöver ta ställning till. Krav på rening av dagvatten, hantering av ökande mängder in i reningsverk eller pumpstationer är alla saker som påverkar den allmänna VA-anläggningens hållbarhet och behov av förnyelse.

Utifrån sammanställningen av kortbetygen från de TV-inspektioner som Skövde VA gjort syns det tydligt att det finns områden med stora behov av underhållsarbete. Dessa områden behöver sättas i prioriteringsordning i förhållande till alla de andra åtgärder som behövs.

De här frågorna bör hanteras mer ingående i det fortsatta arbetet med ledningsförnyelse.

Figur 11. Ökning av ledningslängd

Tillgång till dricksvatten

Kommunens ansvar att tillgodose behovet av dricksvattenförsörjning genom en allmän VA-anläggning påverkas inte av omständigheterna, utan gäller såväl vid en normal kommunhändelse som vid en extraordinär händelse. Det innebär att kommunen har ansvar för reserv- och nödvattenförsörjning, detta ingår inte i Skaraborgsvattens uppdrag. För mer information se kommunens ”plan för nödvattenförsörjning”.

Möjligheterna att tillhandahålla dricksvatten ser olika ut beroende på hur omfattande situationen är, därför delas vattenförsörjning utanför ordinarie leverans in i två olika kategorier.

- Nödvatten är kommunens ansvar, som en del i arbetet med säkerhet. Till detta levererar Skövde VA vatten att fylla tankarna med (om det finns vatten att distribuera).
- Reservvattentäkterna är VA-huvudmannens ansvar att trygga och säkerställa kvaliteten på.

Det är viktigt att var och en tar ansvar för vattenförsörjningen på de sätt som är möjliga. En väsentlig del är att respektera de vattenskyddsområden som finns, vilket innebär att efterleva restriktionerna i markanvändning och vad som får göras i området. Det finns också en skyldighet att ha en egen beredskap, mer information finns hos myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Reservvatten

Skövde kommun ska verka för att reservvatten finns inom samtliga distributionsområden för dricksvatten för försörjning med minst 50% av normalförbrukningen under 3 månader. Det motsvarar ett större rörbrott eller tillfälliga kvalitetsproblem i råvattentäkten. Det är också för detta scenario som reservvattentäkterna är testade. Idag finns inte förutsättningar för att klara reservvattenförsörjning längre än så.

Principen för ett reservvatten är att det levereras i ordinarie ledningssystem med målet att användaren ska få leverans som vanligt, men i mindre mängd. Vattnet kan vara av en lite annan karaktär smakmässigt, men ska ändå hålla god kvalitet.

Distribution av reservvatten

Det är idag inte möjligt att ta ut den överkapacitet som finns i vattentäkterna vid Stöpen och distribuera till Skultorp, Igelstorp eller Nybo. Detta medför att tillgången till reservvatten är olika i olika delar av Skövde kommuns allmänna VA-anläggnings distributionsområde. Om situationen så kräver kan beslut tas om att stänga av vattnet för storkonsumerande företag enligt kommunens allmänna bestämmelser (ABVA).

I en extraordinärhändelse kan beslut behöva tas att reservvattnet inte kommer via ledningsnät utan används som ett nödvatten och distribueras ut via tank. Detta för att säkerställa att tillgången säkras över en längre tidsperiod.

Vattenskyddsområden

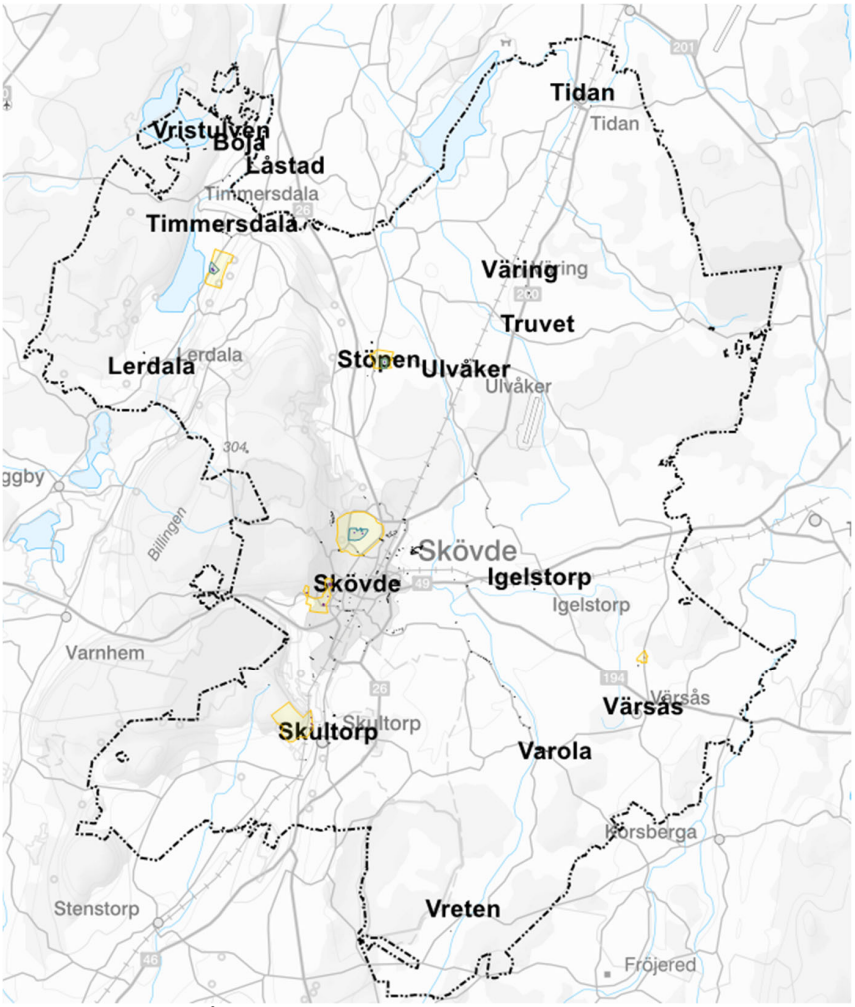
Skövde kommun har ett antal vattenskyddsområden kopplade till reservvattentäkterna. Ett vattenskyddsområde är i Sverige:

”Ett av länsstyrelse eller kommun inrättat geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt, antingen för en existerande vattentäkt eller möjlig framtida vattentäkt.”

Vattenskyddsområdet ska skydda vattnet från verksamheter som kan medföra risk för förorening. Skyddet ska minska risken för såväl punktvis föroreningsrisk som diffusa utsläppskällor. Särskilt viktigt är det att förhindra att bekämpningsmedel, petroleumprodukter eller andra föroreningar att nå vattentäkten eftersom detta kan medföra allvarlig skada under lång tid.

Skövde kommun är indelat i tre distributionsområden:

- inom Borgundas försörjningsområde
- till Melldala försörjningsområde
- till Vassbackens försörjningsområde inom Skövde kommun

Figur 12. vattenskyddsområden inom Skövde kommun

Inom Borgundas distributionsområde finns åtta reservvattentäkter, till Melldalas område finns en vattentäkt och till Vassbacken har Skövde kommun ingen vattentäkt

som kan nyttjas för att försörja samhället Tidan i det fall avbrott uppkommer i vattenleveransen från Vassbackens vattenverk.

VA-huvudmannen i Skövde kommun har följande vattenskyddsområden/ vattendomar:

Namn	Tillståndsgivet år	Tillsynsmyndighet
Bergsäterskällor	1976	Länsstyrelsen
Billingesluttningen	1976	Länsstyrelsen
Dalvägen	–	–
Falkvägen	–	–
Gamla kungs	–	–
Nybo	1991	Länsstyrelsen
Skultorpskällor	Saknar tillstånd	
Skultorp	1987	Länsstyrelsen
Stöpen	1973	Länsstyrelsen
Aspö (vattendom)	1953	MÖS
Melldala (vattendom)	1979	MÖS

Tabell 4. Vattenskyddsområden och vattendomar

Nödvatten

Kommunen ska kunna hantera en allvarlig eller extraordinär händelse så att människors liv eller hälsa inte riskeras och att skada inte uppstår på fastighet eller miljö. Det gäller även vattenförsörjning. Om vatten inte kan nå kunden genom kommunens ledningar behöver vatten levereras på annat sätt. Då används kommunens plan för nödvattenförsörjning.

Vattentankar för nödvattenförsörjning finns inom kommunen. Det sker också samverkan med andra kommuner i närområdet, framför allt med övriga medlemskommuner i Skaraborgsvatten. Mellan dessa tre kommuner görs gemensamma övningar och samnyttjande av nödvattentankar och annat material. Lista över prioriterade abonnenter återfinns i kommunens ”Plan för nödvattenförsörjning”.

I ett läge då nödvatten behöver användas kan inte samhället fortsätta förbruka vatten i samma omfattning som vanligt och prioritering mellan olika kunder kommer att behövas göras. Vilken prioriteringsordning som används går att hitta i kommunens plan för att förebygga och hantera extraordinära händelser. Objekt som prioriteras delas in i två grupper.

- Sjukhus, boenden inom äldreomsorg, funktionshinder och vissa hos socialtjänsten, samt hämtningsställen för allmänheten.
- Storkök vård- och äldreboenden, vårdcentraler, samt förskola och skola för de lägre åldrarna.
- Känsliga objekt nämns, men graderas inte i förhållande till övriga.

Figur 13. Vatten i kran

Enskilt VA

Det finns ett antal enskilda fastigheter och gemensamhetsanläggningar som är anslutna till den allmänna kommunala VA-anläggningen via avtal.

Skaraborgsvatten har dessutom fastigheter som enskilt eller genom förening är direkta kunder till förbundet. Dessa är anslutna antingen längs överföringsledningen från Borgunda vattenverk till Skövde och eller till den överföringsledning som går till Skara kommun.

Enskilt dricksvatten

I Skövde kommun har ca 15 % av befolkningen, ca 8 000 personer, enskild vattenförsörjning. Enskild dricksvattenförsörjning sker genom:

- anläggningar som försörjer enstaka fastigheter
- anläggningar som är gemensamma för flera fastigheter.

Vattenuttagen vid enskild vattenförsörjning är förhållandevis liten, därför kan även mindre grundvattenförekomster räcka. De flesta kan hittas på, eller i nära anslutning till, fastigheten där vattenbehovet finns. Kommunen är inte huvudman för enskilda vattentäkter utan fastighetsägarna själva bär ansvar för att brunnen levererar ett bra vatten.

Kommuner har ingen skyldighet att bedriva tillsyn av små enskilda vattentäkter, vilket gör att kunskapen om hur väl den enskilda försörjningen fungerar ofta är liten. Större enskilda vattentäkter lyder under samma krav som för produktion av vatten för allmän försörjning.

Figur 14. Hållsdammen

Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) är skyldiga att bedriva tillsyn på dessa objekt inom Skövde kommun och där finns det mer detaljerad information. MÖS går regelbundet igenom de större samfälligheter som finns i kommunen för att undersöka vilka objekt som kräver tillsyn. Ett 20-tal samfällda (större enskilda) grundvattenverk samt ca 1100 privata dricksvattenbrunnar finns dokumenterade i databasen ECOS. För de enskilda brunnarna finns uppgifter om djup och typ (bergborrad eller grävd brunn). Information om kapacitet och vattenkvalitet finns dock inte.

De flesta av de registrerade brunnar för dricksvattenförsörjning som finns i kommunen tar sitt vatten från berggrunden. I Billingenområdet, vid Väring och norr om Korsberga är uttagskapaciteten i berggrunden relativt god, 2000–6000 L/h enligt

SGU:s databas. I kommunens övriga delar bedömer SGU att uttagskapaciteten är 200–600 L/h.

Grundvattenkvaliteten i berggrunden varierar inom kommunen. Olika bergarter ger olika grundvattenkvalitet då mineral vittrar och lakas ur till vattnet. I bergborrade brunnar kan kvalitetsproblem förekomma som beror av att ämnen från jord och berg lösts ut i vattnet, exempelvis fluorid, radon, järn och mangan.

Miljöfarliga verksamheter utgör främst en risk för enskild dricksvattenförsörjning vid olyckor eller extraordinära händelser. Verksamheterna är tillståndspliktiga och verksamheten tillåts inte påverka omgivningen negativt utöver vad tillståndet medger. Även dagvatten från hårdgjorda ytor och industrier kan utgöra en risk om recipienten används för dricksvattenförsörjning.

Inga vattenförekomster inom Skövde kommun utpekas som särskilt prioriterade för enskild dricksvattenförsörjning, då vattenförsörjning är lika viktig på alla platser där behovet finns idag.

Enskilt avlopp

Miljönämnden östra Skaraborg (MÖS) har i databasen ECOS registrerat en avloppsreningsanläggning (ej kommunal) med 25–200 personekvivalenter anslutna. Denna är lokaliserad Sparresäter. MÖS utövar tillsyn på den anläggningen. I ECOS finns även registrerat ca 4700 enskilda avloppsanläggningar i Skövde kommun. Uppgifter om respektive anläggning är begränsad och varierande i omfattning. Detta gäller även nyttjandegraden av fastigheten, dvs om fastigheten används för permanentboende eller inte. En beskrivning av statusen på befintliga enskilda avlopp i Skövde kommun är därför svår att göra, innan planerad inventering genomförts.

Ålder och skick på enskilda avloppsanläggningar är ej utrett eller dokumenterat i databasen ECOS, men utifrån antagandet att enskilda avlopp i Skövde har liknande status som i riket är mer än hälften av avloppsanläggningarna bristfälliga.

Detta innebär att mer än 3500 enskilda avlopp i Skövde kommun är i behov av åtgärd för att uppnå acceptabel standard. Detta baseras på antagandet att 75 % av enskilda avloppsanläggningar har bristfällig status eller funktion.

VA-utbyggnation

Potentiella §6-områden

I områden med bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang kan kommunen få ansvar för att ordna vattentjänster, om det finns hälsorisker kopplat till dricksvattenförsörjningen och/eller om avloppshanteringen innebär en risk för miljön enligt 6 § LAV.

Det kan exempelvis uppstå när vattentäkten ligger inom ett tätbebyggt område där det finns många möjliga föroreningskällor eller med många mindre avloppslösningar i samma område. En lösning i ett större sammanhang innebär inte nödvändigtvis att kopplas på det allmänna VA-nätet. Områden kan beläggas med föreläggande och Länsstyrelsen kan ställa krav på att kommunen anordnar allmänna vattentjänster enligt 6 § i LAV. Områden som dessa brukar därför benämnas som ett ”§6-område”.

Genom att i ett tidigt skede ta fram en plan för hur utveckling ska ske kan kommunen skapa förutsättningar för ett ökat handlingsutrymme. Samhällsbyggnadsprocessen är tydligt knuten till planering av VA-försörjning, det innebär att det är viktigt att i god tid identifiera potentiella § 6-områden och skapa en långsiktig plan för utbyggnationen av VA. Det kan dock finnas andra områden/fastigheter som ligger nära verksamhetsområden eller som kommer att ligga nära verksamheter i takt med

att bostadsområden byggs ut. Även dessa fastigheter kan bedömas ha ett planmässigt sammanhang och därför bli aktuella för utvidgning av verksamhetsområden.

Utan en plan för detta riskerar kommunen att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 § LAV. Förelägganden att inrätta allmänna vattentjänster i områden där avsikten i vissa fall inte varit att bygga ut allmänt VA, eller där planen har varit att göra det vid ett senare tillfälle minskar kommunens kontroll över VA-taxans utveckling.

> En god VA-planering ger kommunen möjlighet att påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen.

På platser där ny bebyggelse eller verksamhet tillkommer är förutsättningar för en fullgod vattenförsörjning en viktig faktor. Hänsyn till befintlig dricksvattenförsörjning behöver alltid tas vid exploatering, såväl som att lösa frågan om hur den nya bebyggelsen ska försörjas. Dessa frågor behöver utredas i planbesked/detaljplan liksom förhandsbesked/bygglov.

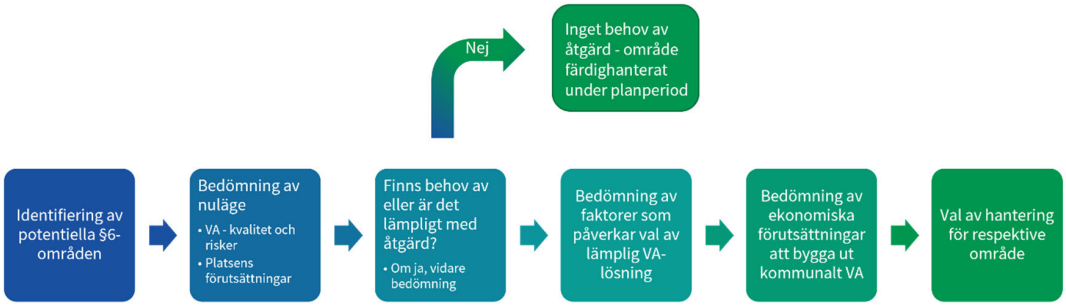
Bedömning av behov

Vid bedömning av om det finns behov av allmänt verksamhetsområde för VA, ska särskild hänsyn tas de till lokala förutsättningarna och hänsyn till människors hälsa och miljön. Därför ingår både möjligheterna att ansluta området till allmänt VA med överföringsledning, och även förutsättningarna för att lösa VA-försörjningen med enskilda eller gemensamhetsanläggningar.

I vissa fall är det till och med så att det kan vara bättre med lokala, mindre lösningar, som släpper ut det renade vattnet på olika platser. Att samla allt spillvatten till ett eller flera reningsverk innebär i praktiken att vi koncentrerar utsläppen av renat spillvatten till ett fåtalpunkter och ett fåtal vattendrag.

Kriterier

Identifierade potentiella §6-områden bedöms utifrån ett flertal kriterier, som tillsammans ger en bild av vilket behov det finns av åtgärder och vilken typ av åtgärd som i det fallet bedöms lämplig. Detta görs för att ge en klar bild av både behov och vad målbilden är för området under planperioden, kopplat till ÖP2040.

Figur 15. Bild över processen för bedömning av potentiella §6-områden och val av lämpliga åtgärder.

Här ingår sådant som: områdets känslighet för bland annat fosfor, risk för påverkan på dricksvattentäkter, typ av bebyggelse, närhet till vatten, typ av jord, berggrund, bebyggelsetryck, förväntad utveckling, tekniska förutsättningar, föroreningar, närhet till vattenskyddsområde, fornlämningar, topologiska och hydrologiska förutsättningar, status i recipient (VISS), närhet till andra övergödande källor, lokalkunskap osv.

Klassificering

Områden som pekats ut delas in i olika kategorier, baserat på platsens förutsättningar och beräknad kommande utveckling:

Verksamhetsområde för VA

Område som är införlivade i den allmänna anläggningen.

VA-utbyggnadsområde

Områden som bedöms ha ett tydligt behov av förändrad VA-försörjning där arbete planeras eller pågår för att införliva hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet i verksamhetsområde för allmänna dricks- och/eller avloppstjänster

VA-bevakningsområde

Områden som inte har behov av anslutning till en allmän VA-anläggning idag, men där förändringar kan leda till att detta behöver omprövas. Om bebyggelsen skulle utökas eller förändras är det inte självklart att vatten- och avloppsituationen kommer att fungera tillfredställande.

Kommunen bör därför bevaka till exempel utsläpp av spillvatten från området, antalet tillkommande bygglov eller förändring i nyttjande av bebyggelsen. En förändring kan innebära att området klassas om till VA-utrednings område eller VA-utbyggnadsområde.

Enskilt VA-område

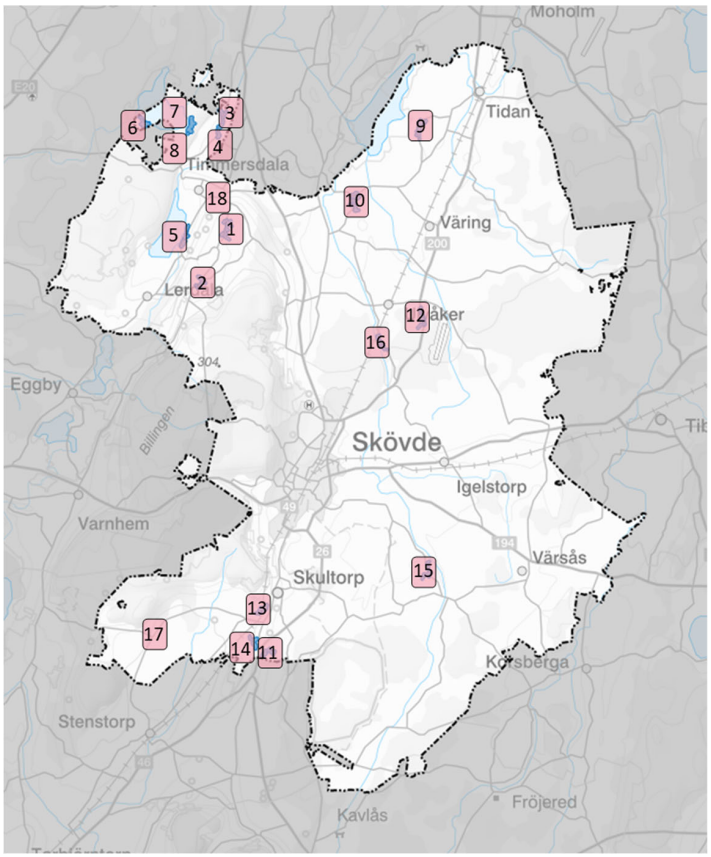
Område där enskilt VA och/eller mindre gemensamhetsanläggningar bedöms fortsatt lämpligt. I områden med enskilt VA är det respektive fastighetsägare, alternativt VA-förening, som ansvarar för att försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten och dagvatten fungerar tillfredsställande.

Identifierade områden och ställningstaganden

I analysen har Skövde kommun identifierat 18 områden som potentiella § 6-områden.

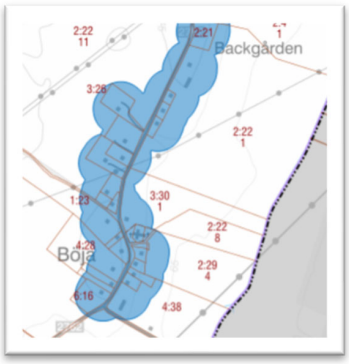
Fyra områden är redan utbyggda kommunala verksamhetsområden och ett område kvarstår att bygga ut (klart dec-26). Kvarvarande områden bör hanteras genom gemensamma anläggningar i anslutning till området och/eller enskilda anläggningar), baserat på lokala förutsättningar. Fyra områden bevakas, då förändringar kan föranleda en annan bedömning.

Områdena presenteras var för sig nedan, grupperade efter typ av klassificering.

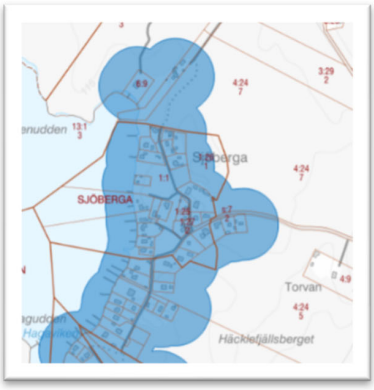
Figur 16. Potentiella §6-områden i Skövde kommun.
1. Berg-Högsböla, 2. Berg-Kampavall, 3. Böja-norra, 4. Böja-södra, 5. Melldala (LIS-Lången), 6. Vristulven-Århult, 7. Vristulven-Sjöberga, 8. Vristulven-Viknäsmossen, 9. Flistad, 10. Horn, 11. Grevagården, 12. Locketorp – Nymanstorp, 13. Skultorp – Bissgården, 14. Sjogerstad, 15. Varola – Axtorp, 16. Åkleby – Tovatorp, 17. Häggum, 18. Bäckedalen

Verksamhetsområde VA

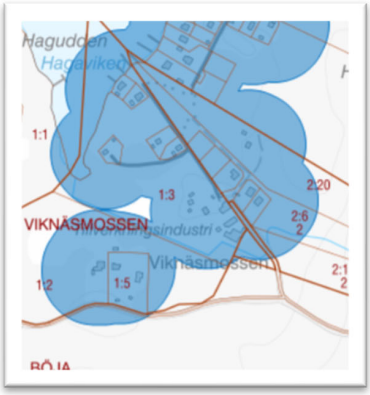
4. Böja – södra

Området med samlad bebyggelse är sedan 2020 ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp enligt §6. Alla fastigheter har anslutit sig och systemet är byggt med utrymme för viss tillkommande bebyggelse. Söder om verksamhetsområdet, längs med överföringsledningen från Katorp, finns 10 enskilda avtalsanslutningar till den allmänna VA-anläggningen och ytterligare 8 fastigheter som anslutit via 2 GA.
Verksamhetsområde för VA, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

7. Vristulven – Sjöberga

Området är sedan 2022 ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp enligt §6. De flesta fastigheter har anslutit sig och systemet är byggt med utrymme för viss tillkommande bebyggelse. Löpande kontroll sker av ännu ej anslutna fastigheter.
Verksamhetsområde för VA, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

8. Vristulven – Viknäsmossen

Området är sedan 2022 ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp enligt §6. De flesta fastigheter har anslutit sig och systemet är byggt med utrymme för viss tillkommande bebyggelse. Löpande kontroll sker av ännu ej anslutna fastigheter. Utanför verksamhetsområde, på vägen mot Sjöhagen, har ett par fastigheter anslutit sig enskilt som avtalskunder till den allmänna VA-anläggningen. Fler kan tas emot vid förfrågan.
Verksamhetsområde för VA, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

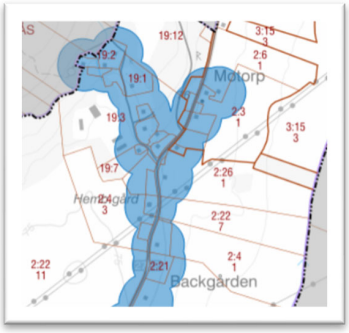

13. Skultorp – Bissgården

Området är sedan 2014/2019 ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp enligt § 6. I det markerade områdets södra del finns en gemensamhetsanläggning med 8 fastigheter som är ansluten till den allmänna VA-anläggningen. Bedömning att ytterligare åtgärder inte krävs för befintlig bebyggelse. För planerad exploatering, se VA-bevakningsområde.

Verksamhetsområde för VA, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

VA-utbyggnadsområde

3. Böja – norra
Området planeras bli ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp enligt § 6, senaste färdigställandedatum är 31 december 2026. Systemet kommer byggas med utrymme för viss tillkommande bebyggelse, främst norrifrån.

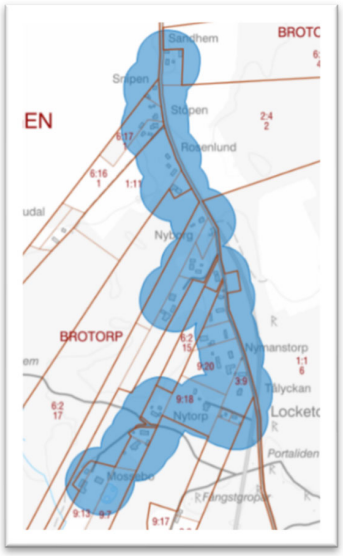
VA-utbyggnads område, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

VA- bevakningsområde

5.Melldala (LIS Lången)
Det markerade området omfattar 39 fastigheter. Av dessa är 33 anslutna till den allmänna VA-anläggningen - 6 genom egna anslutningar och 27 via någon av områdets tre gemensamhetsanläggningar. Fastigheterna med enskilda anslutningar kan ansluta som avtalskund utanför VO. Det tidigare planerade LIS-området bedöms inte byggas ut under nuvarande översiktsplan, men bör bevakas.

VA-bevakningsområde, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

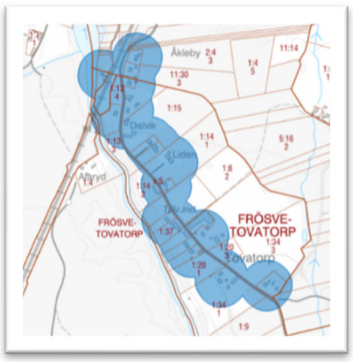
12. Locketorp – Nymanstorp
Delvis samlad bebyggelse. Bedöms möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området. Bör bevakas då eventuell ytterligare verksamhet/byggnation kan tillkomma i anslutning till befintligt verksamhetsområde vid flygplatsen.

VA-bevakningsområde, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

13. Skultorp – Bissgården
Planering finns för en ny exploatering söderut mot Häggumsvägen. Bedömning att en utökning av verksamhetsområdet enligt § 6 bör ske när denna byggnation realiseras. VA bevakar och deltar i dialog i planprocessen.

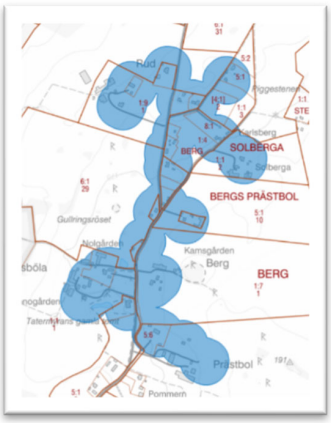
VA-bevakningsområde, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

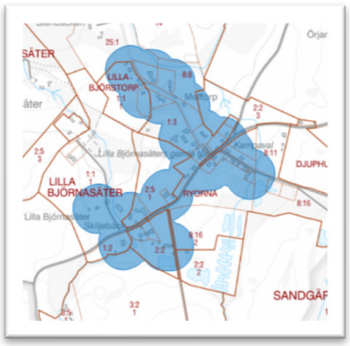
16. Åkleby – Tovatorp
Delvis samlad bebyggelse. Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar med det antal hus som finns i området idag. Bör bevakas om planerad utbyggnation sker.

VA-bevakningsområde, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

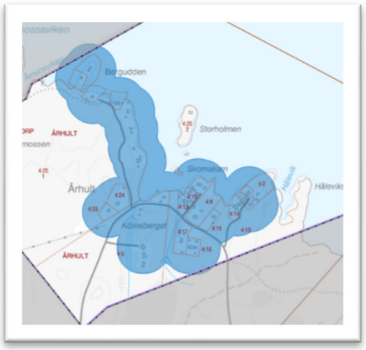
Områden med enskilt VA

1. Berg – Högsböla
Tekniskt mycket svårt att anlägga och ansluta till kommunalt vatten och avlopp med höjdskillnaden över Billingen. Utspridd, snare än samlad bebyggelse. Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området och att inga åtgärder krävs utifrån ÖP 2040.
Enskilt VA-område, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

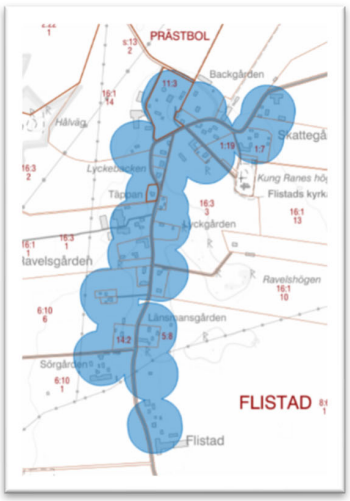
2. Berg - Kampavall
Tekniskt mycket svårt att anlägga och ansluta till kommunalt vatten och avlopp med höjdskillnaden över Billingen. Utspridd, snare än samlad bebyggelse. Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området och att inga åtgärder krävs utifrån ÖP 2040.
Enskilt VA-område, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

6. Vristulven – Århult

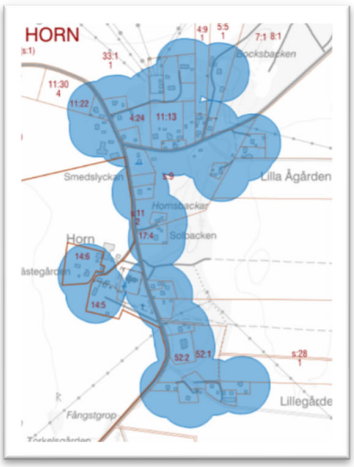
Det markerade området omfattar 19 fastigheter. Av dessa ingår 15 i områdets gemensamhetsanläggning som ansluter till den allmänna VA-anläggningen. Bedömning är att kvarvarande fastigheterna med enskilda anslutningar sannolikt kan begära inträde i befintlig GA och att inga åtgärder krävs utifrån ÖP 2040. Bedöms även möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området.

Enskilt VA-område, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

9. Flistad

Utspridd, snare än samlad bebyggelse. Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området och att det inte krävs åtgärder utifrån ÖP 2040.
Enskilt VA-område, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

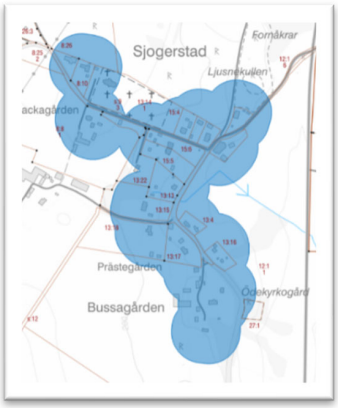
10. Horn

Delvis samlad bebyggelse. Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området och att det inte krävs åtgärder utifrån ÖP 2040.
Enskilt VA-område, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

11. Grevagården

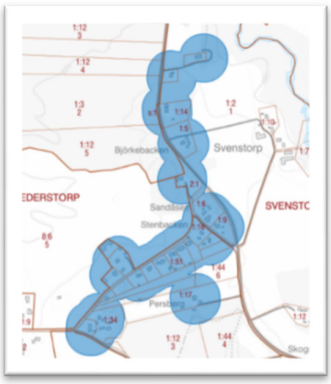
Fastigheterna i området ingår i gemensamhetsanläggning som ansluter till den allmänna VA-anläggningen. Bedömning är att eventuellt tillkommande fastigheterna sannolikt kan begära inträde i befintlig GA och att det inte krävs åtgärder utifrån ÖP 2040. Bedöms även möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området.
Enskilt VA-område, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

14. Sjogerstad

Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området och det inte krävs åtgärder utifrån ÖP 2040. Många fastigheter är även sedan tidigare anslutna till vatten via föreningar direkt hos vattenförbundet.

Enskilt VA-område, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk

15. Varola-Axtorp

Det markerade området omfattar 24 fastigheter. Av dessa är 15 anslutna till områdets gemensamhetsanläggning och 2 har egna anslutningar som ansluter till den allmänna VA-anläggningen. Bedömning är att kvarvarande fastigheterna med enskilda anslutningar sannolikt kan begära inträde i befintlig GA och att det inte krävs åtgärder utifrån ÖP 2040.

Enskilt VA-område, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk.

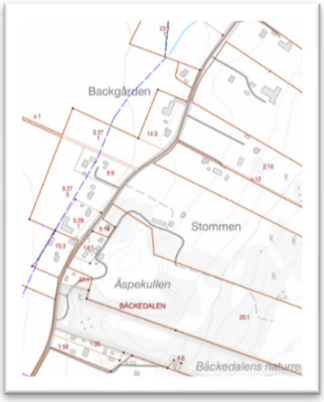

17. Häggum

Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området och att det inte krävs åtgärder utifrån ÖP 2040. Många fastigheter är även sedan tidigare anslutna till vatten via föreningar direkt hos vattenförbundet.

Finns behov av nya enskilda anläggningar i området.

Enskilt VA-område, upptagningsområde Stadskvarns reningsverk.

18. Bäckedalen

Utspridd, snare än samlad bebyggelse. Tre fastigheter är redan anslutna till den allmänna VA-anläggningen genom egna anslutningar (närmast Timmersdala VO norrut). Bedömning att det är möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området och att det inte krävs åtgärder utifrån ÖP 2040.

Enskilt VA-område, upptagningsområde Timmersdala reningsverk.

Organisation och ansvar för vattenplanering

Det finns behov av att en utpekad verksamhet får ansvar och budgetmedel för arbetet med planering för hantering av dagvatten och skyfall. Arbetet med planering för hantering av det vatten som ligger utanför det av LAV reglerade dagvattnet. Mandat för långsiktig vattenplanering behöver tilldelas Sektor samhällsbyggnad eller avdelning VA, finansierad av skattekollektivet. Denna bör organiseras inom samma verksamhet som ansvaret för kommande arbete med VTP.

För att kunna hantera situationer som kan uppstå plötsligt, exempelvis vid oväntade omslag i väderleken, behöver kommunen ha beredskap etablerad i organisationen, beredskap i form av lämpliga tjänstepersoner (tjänsteman i beredskap).

Fastställande av ansvar

Det juridiska ansvaret för det vatten som faller ner på marken i form av nederbörd beror dels på vem som äger marken, dels på vilka kommunala beslut och åtaganden som finns kopplat till marken. Även inom den kommunala organisationen behöver det klargöras vilken del av planeringen och hanteringen som ligger hos vilken verksamhet, eller om det faller på en extern aktör. Det handlar om ansvarsfördelning mellan exempelvis VA-kollektiv, skattekollektiv, dikningsföretag och markägare.

Sektor samhällsbyggnad (SSB) har det generella ansvaret kopplat till verkställande av beslut kopplat till övergripande frågor som säkerställa att marken är lämplig för sitt ändamål vid planläggning och lovärenden, bl.a. med avseende på översvämningsrisker. Där ingår fysisk planering med slutliga avvägningar mellan olika intressen, inklusive att säkerställa yta och funktioner för t.ex. skyfallsanläggningar som klarar kraven gällande översvämningsrisker. Internt för kommunägd mark gäller att SSB och MEX sköter detta, privata aktörer är dock ansvariga för att beställa utredningar till sina respektive detaljplaner.

SSB och enhet Mark och exploatering hanterar för ekonomiska-, avtalsmässiga och juridiska frågor kopplat till anläggningar som ska hantera skyfall, exempelvis vid tecknande av exploateringsavtal. Vid arbete som påverkar skyfallsanläggning ska det säkerställas att återställning av anläggning genomförs. I förekommande fall ansvarar MEX för att detta avtalas i samråd mellan berörda parter inför eller i samband med byggnation eller anpassning av skyfallsanläggning.

Kopplat till dagvatten av den omfattning som föreskrivs i LAV har VA-kollektivet ett stort ansvar, både vad gäller planering och finansiering. Det gäller främst inom kommunalt verksamhetsområde för VA. Inom sådana områden ska säkerställas att dagvattnet har möjlighet att nå anslutningspunkt för dagvattensystemet.

I samband med detaljplanering och lovärenden faller ansvar för effekter av skyfall på kommunen, SSB ska säkerställa att det finns kompetens om hela kommunens skyfallssituation, samt samordna och driva skyfallsfrågan. I det ingår att samordna övergripande skyfallsplanering, samt att kartlägga och säkerställa gemensam skyfallsstruktur. Här ingår också att i samband med investerings- och exploateringsprojekt, säkerställa att nerströmsliggande fastigheter inte påverkas negativt av projektet med i händelse av skyfall. Det är viktigt med godtagbar framkomlighet på gator och vägar i kommunen, samt till byggnader. Speciellt viktigt är detta för samhällsviktig verksamhet och för räddningstjänstens framkomlighet. Om det inte är möjligt att undvika problem med framkomligheten ska avbrottstiden minimeras.

SSB enhet gata/natur ska säkerställa att allmän plats, park- och naturmark uppfyller intentionerna i vision och styrande dokument, ur ett ekologiskt, socialt,

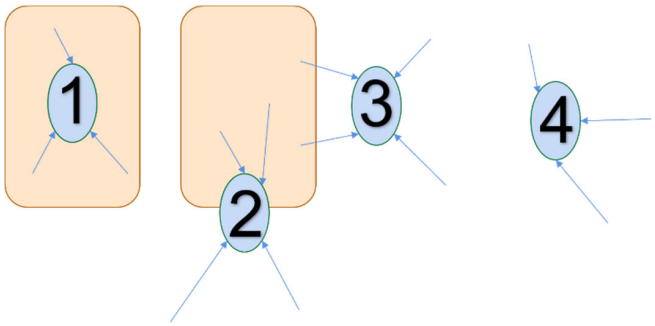
kulturhistoriskt och estetiskt perspektiv och att dessa funktioner kan upprätthållas över tid. Här ingår också att driva och samordna arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling samt ansvar för att samordna arbete som följer av vattendirektivet.

SSB tar fram planering och utformning av, samt dokumentation om syftet med varje skyfallsanläggning. Här ingår också säkerställande att de syns i lämpliga underlag och inte byggs över. Sektorn ska även säkerställa att underlag tas fram som klargör ansvarsfördelning mellan VA-kollektivet och de skattefinansierade delarna. Samma ytor kommer att ha flera funktioner. För att kunna arbeta med projekt med syfte att skapa dessa anläggningar kommer en budgetpost för detta att behövas. Denna behöver kvarstå till dess att systemet uppnått en godtagbar nivå.

Det behövs även ett utpekat ansvar för planering inom ämnesområdet, både på kort sikt under uppbyggnaden av systemet och på längre sikt för att arbetet framgent ska fortsätta på den inslagna vägen.

Finansiering av investering

Det finns tre olika sammanhang som kan leda till att en skyfallsanläggning byggs, vilka illustreras i figuren. I det första fallet (1) är investeringen bara till för att möjliggöra en detaljplan, ofta görs denna inom planområdet. Den andra situationen (2 &3) är mer komplex och är delvis till för att möjliggöra en detaljplan. Här kan en skyfallsanläggning vara kopplad till en eller flera detaljplaneprocesser, och kan göras utanför aktuella planområden. Skyfallsanläggningen kan även länkas till framtida exploateringar och bidra till att skydda befintlig bebyggelse. Den sista typen (4) är inte kopplad till en detaljplaneprocess och görs för att skydda vägar, befintlig bebyggelse, sjukhus, skolor mm. Denna investering initieras av en förvaltning eller extern aktör och görs företrädesvis på allmän platsmark (men kan även göras på kvartersmark).

Figur 17. Investeringar i skyfallsanläggningar baseras på nytta; För att möjliggöra detaljplan (1), För att dels möjliggöra detaljplan, dels skydda befintligt (2 och 3) och slutligen för att enbart skydda befintligt (4). I bilden symboliserar de gula fälten plan

- Det innebär att en skyfallsanläggning som dimensioneras större än vad som krävs för att en detaljplan ska kunna genomföras, finansieras den överskjutande delen med kommunala skattemedel eller via samfinansiering.

Exploateringsbidraget kopplas till exploatörens procentuella nytta av skyfallsåtgärden. En kostnadsfördelningsmodell tas fram av SSB och beräknar fördelningen av nyttor hos olika intressenter. Kostnadsfördelningen måste godkännas av den part som föreslås betala och avtal behövs med enskild markägare/exploatör innan detaljplanen kan antas.

- Om en skyfallsanläggning delvis skall användas för dagvattenhantering så finansieras investeringen upp till dimensionerande regn för dagvatten av medel från VA-taxan.

Enligt lag kan kommunen endast nyttja privat mark med medverkan och/eller tillåtelse från ägaren. Kommunen kan inte finansiera anläggningar utanför kommunens ansvarsområde, som exempelvis för polisen, sjukhus, fastighetsbolag eller Trafikverket.

Finansiering av drift och underhåll

Kostnader för drift och underhåll av kommunal skyfallsanläggning bekostas med skattemedel. Sektor service, avdelning service är förvaltare av alla anläggningars skyfallsfunktion, vilket innefattar tillsyn, drift och underhåll, samt återställning (dvs. av anläggningars skyfallsfunktion).

Om skyfallsanläggningen även har en dagvattenfunktion finansieras dagvattendelen via VA-taxan och skyfallsdelen via kommunala skattemedel. Gränsdragning behöver klargöras i varje enskilt fall, för att avgöra ansvarsfördelning och kostnadsfördelning mellan VA-huvudmannen, avdelning service och eventuella externa aktörer.

Vid behov av återställning av skyfallsanläggningen efter ett skyfall bekostas detta med skattemedel.

Undersökning (betydande miljöpåverkan)

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken kapitel 6 samt miljöbedömningsförordningen.

En undersökning gällande betydande miljöpåverkan har genomförts i enlighet med 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken. Baserat på det gör kommunen den samlade bedömningen att genomförandet av vattentjänstplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, då planens innehåll inte skapar förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen (jfr 2 § 2 p miljöbedömningsförordningen). Planen skapar inte heller förutsättningar för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som innebär att en betydande miljöpåverkan kan antas utifrån 4 § miljöbedömningsförordningen. Vid bedömningen har de kriterier som anges i 5 § miljöbedömningsförordningen beaktats.

Omständigheter som påverkar bedömningen av betydande miljöpåverkan är huvudsakligen påverkan från ytterligare utbyggnad av det allmänna verksamhetsområdet för VA. Vattentjänstplanen ger dock inte förutsättningar för någon sådan planerad utbyggnad under dess genomförandetid.

Klimatförändringar och hushållning med naturresurser

Till följd av klimatförändringar ändras nederbördsmönster och årsvariation av vattennivåer i sjöar och vattendrag. Kommunens huvudsakliga dricksvattenkälla Vättern är så pass stor och djup att känsligheten är mycket liten kopplat till påverkan från varierande vattenstånd. Sjön är dock näringsfattig och därmed känslig mot näringstillförsel, något som ytavrinning från jordbruksmark och breddning av avloppsreningsverk kan ge. Ökade nederbörd kan också innebära ökad urlakning från förorenade områden. Detta är dock faktorer som Skövde kommun inte har någon direkt möjlighet att påverka. Kommunen ska aktivt arbeta för att stärka Vätterns skydd som dricksvattenresurs.

Prioriterade dricksvattenförekomster inom Skövde kommun är reservvattentäkterna och kommunen ska aktivt arbeta för att säkerställa skyddet av vattenresurserna.

I grundvattenmagasien spelar temperaturer och nederbördsmönster större roll, då grundvattennivåerna avgör tillgången till vatten. Vid jämförelse av dagens variation i grundvattennivåer över året med historiska data kan man se att en förändring pågår. De höga nivåerna vid snösmältning inte är lika stora som tidigare och generellt ökad nederbörd i Västra Götaland har gjort att grundvattnets medelnivå stigit (1975-2015).

Grundvattennivåerna har därför utjämnats över året. Under den senaste tioårsperioden har också medelgrundvattennivån varit högst under vintern, i december-januari, i stället för som tidigare under våren, precis som förväntas framöver.

Grundvattenmagasinens storlek påverkar hur känsliga de är för ett förändrat klimat. Mest sårbara är små grundvattenmagasin, till exempel i morän. Sådana magasin används främst för enskild dricksvattenförsörjning från grävda brunnar. Det samlade kunskapsläget kring grävda enskilda brunnar i Skövde kommun, hur många de är och var de finns, är dåligt och behöver kompletteras för att kunna bedöma kommunens känslighet för låga grundvattennivåer. Något som bör hanteras i kommande arbete.

Förändrad temperatur och nederbörd kan påverka med vilken takt ämnen i marken bryts ned och om de fastläggs eller lakas ur. Översvämningar kan bära med sig mikrobiologisk smitta. Ytterligare en faktor är förändringar inom jordbruket, till följd av längre växtsäsong och andra skadegörare i grödorna som behöver bekämpas, till följd av ett varmare och fuktigare klimat.

Skövde kommun arbetar med att ta fram en klimatanpassningsplan som också kommer att innefatta en undersökning av grundvattenförekomsternas känslighet för klimatförändring.

Återföring av växtnäring

Avloppsvatten innehåller näringsämnen som kväve (N), fosfor (P), spårämnen och organiskt material. Om dessa ämnen återförs till jordbruksmark kan ett kretslopp skapas samtidigt som dagens användning av konstgödsel minskar i motsvarande grad. Fosfor är en ändlig resurs som idag utvinns ur fosforrika mineraler för att sedan bli viktig beståndsdel i konstgödsel. Att sluta kretsloppet på det lokala planet kan även minska transportbehovet, då konstgödsel normalt produceras på långt avstånd från åkermarken.

En stor andel av näringsämnena hamnar i avloppsslammet. Återföring av avloppsslam till jordbruksmark har dock varit föremål för mycket utredning och diskussion i Sverige under längre tid. Det finns behov att certifiera slam så att halten oönskade ämnen ej överstiger överenskomna gränsvärden (ex. tungmetaller, svårnedbrytbara organiska ämnen). Slammet måste vara hygieniserat så att spridningen inom jordbruk eller annan användning inte leder till smittorisk pga. de patogener som finns i obehandlat slam eller avloppsvatten (ex. bakterier, protozoer och virus).

Acceptansen för att sprida avloppsslam inom jordbruket har tidvis varit låg och delvis finns problem att hitta lämplig avsättning för avloppsslam på ett säkert och spårbart sätt. Småskaliga avloppslösningar kan sannolikt leverera ett slam som är ”renare” då industri-avlopp och föroreningar från urbana ytor (via dagvattenavrinning) inte är anslutet till dessa mindre avloppsanläggningar på landsbygden på samma sätt som i tätorten.

På lång sikt finns behov att utvärdera och utveckla nya innovativa sätt att separera olika delflöden i avloppsvattnet. Över världen och i Sverige finns exempel på urinsorterande system, svartvattensystem (fekalier och organiskt material), gråvattensystem (bad, disk och tvätt) samt extremt snålspolande/torra lösningar för fekalier där kompostering eller rötning kan ske lokalt nära brukaren.

I dagsläget finns mycket lite som tyder på att andra systemtyper konkurrerar ut den centraliserade hanteringen av avloppsvatten via övervägande självfallssystem och konventionella avloppsreningsverk. Utmaningen ligger således i att hantera

avloppsslammet som en resurs, möjlig att återföra till jordbruksmark. Centraliserade system (större avloppsreningsverk för en eller flera tätorter) innebär dessutom stor potential till energiutvinning i form av biogasproduktion/rötning. Det finns potential att effektivisera bio-gasproduktionen.

För småskaliga VA-system, ofta på landsbygden för grupper av hus, är möjligheterna till innovativa lösningar generellt större. Engagemanget från brukarna är ofta avgörande, samt närheten till jordbruksmark för att sluta kretsloppet utan omfattande transporter. Hygienaspekterna innebär en utmaning här, då risken för smittspridning med krets-loppsanpassade lösningar delvis förbisetts.

Kommande arbete

Som en följd av det arbete som gjort med VTP kommer den flora av styrdokument som reglerar kommunal vattenplanering att behöva ses över. Delar av det material som tidigare legat i övriga dokument ingår nu vattentjänstplanen, varför de delarna behöver tas bort ur underliggande dokument. Det är också viktigt att se över vilken information som är mer eller mindre känslig och en indelning i olika dokument baserat på detta får anses vara lämplig framöver. Flera av dokumenten kan med fördel kombineras, på vilket sätt får avgöras i samband med att projektdirektiv tas fram för arbetet. Det gäller:

- VA-plan (2015)
- Plan för vattenförsörjning (2017)
- Plan för nödvattenförsörjning (2017)
- Policy för Vatten- och Avloppsförsörjning (2020)
- Riktlinjer för VA-verksamheten (2020)

I något av dessa dokument bör en mer djupgående analys av recipientstatus och påverkansfaktorer ingå. Här behöver även befolkningsstatistik i de olika områdena analyseras, så det går att få en uppfattning om flyttningsmönster inom kommunen.

Utöver de dokument som behöver ses över finns det ett behov av styrdokument som kompletterar det vi nu tagit fram.

- Blå och grön strukturplan
- Riktlinjer dagvatten
    - Krav på rening av dagvatten; riktvärden, målvärden och mängder

Dokumentet ”Riktlinje för dagvattenhantering” (2011) ersätts av de ställningstaganden som finns i VTP och avsnittet om dagvatten och skyfall, varför det tidigare upphör att gälla. Kommunen kommer dock att behöva riktlinjerna ovan för att säkerställa att arbetet görs på likartat sätt på olika platser och över tid. Riktlinjerna ska också kunna lämnas till exploatörer och markägare.

En långsiktig VA-plan för hur man hanterar Skövdes ökade befolkningsmängd och belastning på VA ledningsnätet samt anläggningar inklusive reningsverk bör tas fram. Skövde stads befolkningsmängd ökar i huvudsak åt nordost, vilket medför att huvuddelen av belastningsökningen på spillvattennätet kommer att behöva pumpas till Stadskvarns reningsverk. Konsekvenserna för detta tillsammans med de redan betydande pumpinsatserna för spillvatten från befintliga områden norr om Lunden inklusive tätorterna norr och österut, bör utredas. Vidare bör utredningar om mark som tas i anspråk (reserveras) för ett helt nytt reningsverk eller olika alternativa lösningar för spillvattenrening exempelvis inom planerade områden i nordöstra delen av Skövde tätort göras.

De vattenskyddsområden som är under utredning behöver ledas fram till beslut och arbete med att uppdatera resterande samt utvärdera tillkommande behov startas upp.

Bilaga 1; Ordlista/begreppsförklaring

Akvifer	En akvifer utgörs av lager av geologiska material som är tillräckligt porösa och genomsläppliga för att tillåta ett betydande flöde eller uttag av grundvatten. Definition i SFS 2004:660
Allmän VA-anläggning	En anläggning för vatten och avlopp över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt vattentjänstlagen. Kan benämnas kommunal VA-anläggning.
Avloppsvatten	Samlingsnamn för spillvatten och dagvatten.
Dagvatten	Ytligt avrinnande regn- och smältvatten. Den naturliga avrinningen från obebyggd mark är ca: 1 l/s och hektar.
Delavrinningsområde	Avrinningsområde inom ett huvudavrinningsområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar till en viss punkt i ett vattendrag. Definition i SFS 2004:660.
Dricksvatten	Allt vatten som är avsett för dryck, matlagning eller beredning av livsmedel.
Dricksvattenförekomst	Vattenförekomst som kan användas eller används för dricksvattenförsörjning.
Enskild anläggning	En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän va-anläggning.
Enskilda vattentäkter	VA-försörjning utanför allmänt verksamhetsområde för VA. Små är de som i genomsnitt producerar mindre än 10 m^3 dricksvatten/dygn och/eller försörjer färre än 50 personer, omfattas av miljöbalkslagstiftningen och Livsmedelsverkets råd om enskild dricksvattenförsörjning. Ingen tillsyn av kommunen. Stora är de som i genomsnitt producerar 10 m^3 dricksvatten/dygn eller mer, som försörjer fler än 50 personer, och /eller som tillhandahålls eller används som en del av kommersiell eller offentlig verksamhet omfattas av livsmedelslagstiftningen genom Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten. MÖS har tillsynsansvar.
Gemensamhetsanläggning	Enskild VA-anläggning som inrättats för två eller flera hushåll/ fastigheter gemensamt.
Grundvatten	Allt vatten som finns under markytan i den mättade zonen. Definition i SFS 2004:660.
Grundvattenförekomst	En avgränsad del av en eller flera akviferer med en sammanhängande mättad zon, det vill säga en del av marken vars porer och sprickor är helt vattenfyllda.
Huvudman	Den som äger en anläggning.

Klimatfaktor	En faktor, oftast över 1, som läggs till dagens förhållande som en faktor för att beskriva förändringen kopplad till ett ändrat framtida klimat. Klimatfaktor 1,3 innebär en ökning med 30 procent.
LAV	Lagen om allmänna vattentjänster
MKN	Miljökvalitetsnormer, se mer information efter tabellen.
Tillrinningsområde ytvatten	Den landyta från vilken vatten rinner av till en sjö eller ett vattendrag.
Tillrinningsområde grundvatten	Det område inom vilket vatten delvis infiltrerar i marken och tillförs grundvattenmagasinet. Tillrinningsområdet begränsas av grundvattendelare vilka ibland, men inte alltid, överensstämmer med den topografiska vattendelaren i samma område.
VA	Ett samlingsnamn för vatten och avlopp.
Vattenförsörjning	Försörjning av i första hand dricksvatten (vatten till hushåll och institutioner för användning som dricksvatten, tvättvatten etc.), men även av vatten för bevattning och användning i industrin. Med vattenförsörjning avses i denna vattentjänstplan all försörjning av vatten till normal hushållsanvändning (SFS 2006:412) enligt dricksvattenkungörelsen men även till industri och jordbruk enligt dessa krav.
Vattentäkt	Bortledande av yt- eller grundvatten för vattenförsörjning, värmeutvinning eller bevattning.
Vattenuttag	Den mängd (rå)vatten som tas ut från grundvattenmagasin eller ytvatten för att användas i samhället som dricksvatten, bevattning eller industriproduktion. Vattenuttag för dricksvattenförsörjning kan vara allmänt eller enskilt. Allmän dricksvattenförsörjning sker via de vattenverk som kommunen ansvarar för. Enskilda vattenförsörjning sker genom vattenuttag från en egen vattentäkt, vanligtvis en privat brunn (för hushåll), men också t.ex. när en industri tar upp vatten för att använda t.ex. som kylvatten i en industriprocess.
Verksamhetsområde	Ett, av kommunfullmäktige fastställt, geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.
Ytvattenförekomst	En avgränsad och betydande ytvattenförekomst som till exempel en sjö, ett magasin, en å, flod eller kanal, ett vatten i övergångszon eller en kustvattensträcka.
Nödvattenförsörjning	En akut lösning som sätts in under kortare perioder i händelse av att den ordinarie vattenförsörjningen är helt eller delvis utslagen. Nödvatten är vatten för dryck, matlagning och personlig hygien som distribueras utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet. Distribution kan i stället exempelvis ske med tankar eller tankbilar. Även ett nödvatten ska uppfylla kraven enligt Livsmedelsverkets föreskrifter för dricksvattenkvalitet.

RCP	Representative Concentration Pathways, utsläppsscenarier som används inom klimatforskningen för att beskriva framtida koncentrationer av växthusgaser
Reservvattenförsörjning	Dricksvatten som distribueras via det ordinarie ledningsnätet, men från alternativ källa eller alternativ huvudledning än vid ordinarie försörjning.
Recipient	En sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.
Rå-vatten	Det är råvara till dricksvatten och består av grundvatten eller ytvatten. Vattnet är inte renat eller behandlat.
Skaraborgs vatten	Kommunalförbundet Skaraborgsvatten bildades 1959 och ägs tillsammans av Skövde, Falköping och Skara kommun. Förbundets uppdrag är att leverera dricksvatten till medlemskommunerna.
Spillvatten	Vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).
§ 6 - område	I områden med bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang kan kommunen få ansvar för att ordna vattentjänster, om det finns hälsorisker kopplat till dricksvattenförsörjningen och/eller om avloppshanteringen innebär en risk för miljön. Då kan Länsstyrelsen ställa krav på att kommunen anordnar gemensamma vattentjänster enligt 6 § i LAV.
100-årsregn	Regn som statistiskt inträffar i genomsnitt en gång under 100 år
400-årsregn	Regn som statistiskt inträffar i genomsnitt en gång under 400 år

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten

EU:s ramdirektiv för vatten har som övergripande syfte att förvalta och förbättra tillståndet i landets sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Direktivet är grunden i mycket av det vattenförvaltningsarbete som bedrivs i Sverige.

För förvaltningscykeln 2022–2027 beslutades miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten i december 2021. Dessa normer anger vilken miljökvalitet som varje enskild vattenförekomst minst ska ha, samt när denna kvalitetsnivå senast ska ha nåtts.

När miljökvalitén i en vattenförekomst ska bedömas så vägs halter av ämnen och andra förhållanden mot värden som fastställts för olika typer av vatten. Bedömningarna görs för enstaka parametrar och som sammanfattande omdömen och kallas för status. För ytvatten finns de sammanfattande bedömningarna kemisk och ekologisk status och för grundvatten kemisk och kvantitativ status.

Det övergripande målet är att samtliga vattenförekomster ska nå god status (kemisk, ekologisk och kvantitativ). Statusen får heller inte försämras för något vatten.

SKÖVDE

Vattentjänstplan

Granskning - sammanställning av yttranden

Upprättad 2025-12-17

Dnr PLAN.2023.30
Sektor samhällsbyggnad

HUR SAMRÅDET OCH GRANSKNINGEN HAR BEDRIVITS

SAMRÅD

Samråd genomfördes i form av remisser skickade till berörda verksamheter inom den kommunala organisationen och koncernen. Detta skedde under 19/2 till 1/3 2024.

GRANSKNING

12/3-8/4 2025

Granskningstiden har pågått mellan den 12/3-8/4 2025. Vattentjänsplanen har under denna period visats i stadshusets entréplan, samt på Skövde kommuns hemsida. Sista datum för att lämna synpunkter har varit den 8/4 2025. Information skickades ut med post den 11/3 2025 via e-post till berörda kommunala nämnder, förvaltningar och bolag samt övriga remissinstanser som kunde ha intresse av förslaget.

De remissinstanser som beretts tillfälle att yttra sig redovisas här.

Instans	Yttrande utan synpunkt	Yttrande med synpunkt	Yttrande mot förslaget	Avstår yttrande
Länsstyrelsen		X		
Lantmäterimyndigheten i Skövde		X		
Grannkommuner				
Falköping				
Götene				
Hjo				
Mariestad	X			
Skara				
Tibro				
Tidaholm				
Töreboda				

Instans	Yttrande utan synpunkt	Yttrande med synpunkt	Yttrande mot förslaget	Avstår yttrande
Kommunala nämnder, bolag och kommunalförbund				
Barn- och utbildningsnämnd				
Kultur- och fritidsnämnd				
Vård- och omsorgsnämnd				
Servicenämnd		X		
Socialnämnd				
Avfall och återvinning Skaraborg (AÅS)				
Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)		X		
Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)				
Skaraborgs kommunalförbund				
Skaraborgsvatten				
Partigrupper				
Centerpartiet				
Liberalerna				
Miljöpartiet				
Moderaterna				
Skövdepartiet		X		
Socialdemokraterna				
Sverigedemokraterna				
Vänsterpartiet				
Övriga remissinstanser				
Fastighetsägarna				
Försvarsmakten				X
MSB				
Polismyndigheten				
Trafikverket	X			
Västragötalandsregionen (VGR)				
Västtrafik AB		X		
Sammanräkning	**2**	**6**		**1**

INKOMNA YTTRANDEN OCH BEMÖTANDEN

Nedan följer en sammanfattning av inkomna skrivelser med anmärkning, synpunkt och/eller erinran. Hela skrivelser, stycken eller citat redovisas i kursiv stil. Bemötande av skrivelserna markeras med grå ruta.

LÄNSSTYRELSEN

Länsstyrelsen Västra Götalands län

Säkrad avloppsvattenrening

Kommunen har gjort en bra genomlysning av dagvatten, behovet av förnyelse av ledningssystemet, ansvarsfördelning, organisationsbeskrivning samt behov av kommande arbeten. Kommunen belyser behovet av en långsiktig plan för den ökande belastningen på ledningsnät och avloppsreningsverk. Utredningar om olika alternativa lösningar av spillvattenrening samt nytt avloppsreningsverk nämns.

I övrigt framgår inget behov av åtgärder på avloppsreningsverket den närmsta tiden. I VISS beskrivs behov av åtgärder för att minska övergödning från Timmersdala avloppsreningsverk, Tidans avloppsreningsverk samt Stadskvarn. Det är dock inget som framgår eller nämns i vattentjänstplanen.

Olika områdens behov av allmänna vattentjänster

Kommunen beskriver 18 områden varav fyra där majoriteten av hushållen är anslutna till det kommunala nätet. Två av dem bedöms som utbyggnadsområden och för de kvarstående 12 anser kommunen att VA ska hanteras genom gemensamma anläggningar och/eller enskilda anläggningar. Länsstyrelsen tolkar det som att kommunen har konstaterat att det finns fyra områden som bedömts som §6-områden varav tre har kommunalt verksamhetsområde. Vilket område mer än Böja-norra som är ett utbyggnadsområde är otydligt.

För övrigt finns inget utredningsområde, tre bevakningsområden och 11 områden där kommunen konstaterar att VA-utbyggnad inte är aktuell.

I vattentjänstplanen beskrivs att de potentiella §6-områdena har bedömts utifrån ett flertal kriterier. Det framgår dock inte hur bedömningen och klassningen har gjorts för respektive område som beskrivs i planen. Till exempel framgår det inte om det finns problem med att anlägga avloppsanläggningar, det saknas beskrivning av dricksvattnets kvalitet/kvantitet eller om det finns behov av att lösa dagvatten. Det framgår inte om recipienten för området är känslig/näringspåverkad eller om det finns problem med badvattenkvalitet och om det därför finns behov av åtgärder. Länsstyrelsen kan inte se vilka kriterier som använts och varit utslagsgivande för att bedöma miljö- och hälsoaspekten enligt 6§ i lagen om allmänna vattentjänster.

Kommunen har gjort bedömningar av olika områden där det bedöms möjligt med enskilda eller gemensamma lösningar i området eller att det är svårt att ansluta till kommunalt VA. En del områden är inte aktuella då VA kan lösas genom gemensamhetsanläggning. Det framgår dock inte om kommunen anser att det är §6-områden eller inte och där det gjorts en bedömning enligt sista stycket i 6§. Länsstyrelsen vill upplysa att om kommunen har bedömt att området uppfyller kriterierna enligt 6§ är gemensamhetslösningar möjliga bara om det finns en frivillighet från fastighetsägare att göra en gemensamhetsanläggning. Kommunen behöver också bedöma om det är en lösning som kan accepteras ur miljö- och hälsosynpunkt.

Kommunen har gjort bedömningen att många av områdena inte kräver åtgärder under planperioden. Det är osäkert vilken tidshorisont kommunen avser men det förefaller vara de fyra åren tills planen ska revideras. I förarbeten anges att planeringen för VA-tjänster bör vara omfatta ett tolvårsperspektiv. Hur har kommunen tänkt ifråga om behov av utbyggnad? Är det inte aktuellt med VA-utbyggnad under den tid planen gäller eller överhuvudtaget inte alls?

Länsstyrelsen ser det som positivt när en vattentjänstplan har en tidsatt utbyggnadsplan. Det blir tydligt för de berörda samt att det visar att kommunen har en tydlig och prioriterad utbyggnadsordning.

Länsstyrelsen vill framhålla att det även kan finnas andra områden/fastigheter som ligger nära verksamhetsområden eller som kommer att ligga nära verksamheter i takt med att bostadsområden byggs ut. Även dessa fastigheter kan bedömas ha ett planmässigt sammanhang och därför eventuellt komma ifråga för utökning av verksamhetsområden. Exempel på ett sådant område är Horsås där

Länsstyrelsen fått in begäran om tillsyn från boende i området.

I planen framgår att det finns områden som har VA-försörjning genom gemensamhetsanläggningar som är ansluta till det allmänna VA-nätet. Länsstyrelsen vill upplysa om att en del av de här områdena kan i en framtid också komma att bedömas som §6-områden. Det är i de fall då samfällighetsföreningen inte längre vill eller kan ta ansvar för va-tjänsterna. Kommunen får då ansvaret att tillhandahålla va-tjänster

Säkrad dricksvattenförsörjning

Skövde kommun får sitt vatten från Vänern vilken ligger utanför kommunen. Kommunen verkar för att reservvatten ska finnas inom samtliga distributionsområden för dricksvatten med minst 50 % av normalförbrukningen under tre månader. Det bedöms som positivt att ett flertal av reservvattentäkterna har vattenskyddsområden och att kommunen föreslår under "Kommande arbete" att de vattenskyddsområden som är under utredning bör tas fram till beslut, samt att arbete behövs med att uppdatera och utvärdera kommande behov av vattenskyddsområden.

I vattentjänstplanen finns en översiktlig beskrivning av kommunens möjligheter att försörja befolkningen med dricksvatten i händelse av en extraordinär störning i vattenförsörjningen, både genom nödvattenförsörjning och vattenförsörjning genom reservvattentäkter, vilket är positivt.

Länsstyrelsen noterar att kommunen väntar en befolkningsökning. I planen saknas dock en bedömning av hur stor den väntas bli och om det medför ett behov av utbyggnad av dricksvattenförsörjningssystemet på längre sikt. Det anges dock under "Kommande arbete" att en långsiktig VA-plan för hur man hanterar Skövdes ökande befolkningsmängd och belastning på VA-nätet samt inläggningar och reningsverk bör tas fram. Nedanstående punkter bedöms dock som viktiga att vattentjänstplanen besvarar:

1. *Har dagens vattenreningsverk kapacitet att producera det förväntade behovet av dricksvatten även i framtiden? Finns behov av om- eller utbyggnad av dricksvattenverk?*
2. *Vilka åtgärder behövs i vattenberedning och distribution för att säkerställa en långsiktigt hållbar vattenförsörjning?*
3. *Vilka tillstånd behövs för den planerade allmänna VA-försörjningen?*

Miljökvalitetsnormer för vatten

Påverkan på vattenmiljön och möjligheten att uppnå eller bibehålla god status i berörda vattenförekomster är en viktig miljöaspekt som ska vägas in vid bedömning av i vilka områden det finns behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster. Vattenförekomster påverkas bland annat av näringsämnen från avloppsreningsverk och diffusa utsläpp från enskilda avlopp med bristfällig rening.

I VISS finns flera förslag på åtgärder av små avlopp som syftar till minskad övergödning i vattendragen. Kommunen har inte beskrivit några sådana områden och en beskrivning av MKN och recipienter saknas.

Skyfall

Länsstyrelsen noterar att en skyfallskartering har gjorts som i stort följer de rekommendationer som Länsstyrelsen har gett ut: Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planering. Det är bra att översvämningskarteringen har gjorts integrerat med riskerna för översvämning från vattendragen.

Vattentjänstplanen redovisar på ett bra och tydligt sätt vilka planeringsnivåer som ska tillämpas, det är även bra att ha en prioritering över vilka skyfallsåtgärder som behöver vidtas först.

Det är även bra att det finns ett resonemang om finansiering och fördelning av ansvar vid uppförande av anläggningar, även sådana som både hanterar dagvatten och skyfall.

Av det som framgår av vattentjänstplanen finns det goda förutsättningar för kommunen att bedöma riskerna för funktionaliteten för VA-systemet vid extrem nederbörd.

De förslag på åtgärder som presenteras för att antingen minska riskerna eller göra mer detaljerade bedömningar kommer att medverka till att på sikt öka resiliensen vid skyfall.

Dock framgår det inte hur VA-systemet påverkas av planen. Denna information behöver inte redovisas öppet men finns det en sådan kan detta anges.

I denna del uppfyller inte planen 6 b §1.

Samhällsplanering

Vattentjänstplanen bör utgå från gällande översiktsplan. Vattentjänstplanens aktualitet ska prövas varje mandatperiod och den ska innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden.

Vattentjänstplanen ska samtidigt kunna utgöra ett planeringsunderlag i den rullande översiktsplaneprocessen och vid kommande uppdateringar av översiktsplanen. Planeringsstrategin är ett lämpligt verktyg för att långsiktigt koppla vattentjänstplanen till översiktsplanen.

Översiktsplanen utgör det huvudsakliga redskapet för att bidra till en trygg vattenförsörjning genom fysisk planering, Boverket beskriver på Kunskapsbanken hur detta kan göras: Vattenförsörjning i översiktsplan.

Planen har en svag koppling översiktsplanen. Redovisningen av de s.k. § 6-områdena är tydlig men det framgår inte om det finns ställningstaganden i översiktsplanen som berör dessa. Ev. förtätnings- eller utbyggnadsområden angivna i översiktsplanen bör nämnas då detta påverkar VA-systemet

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande.

Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

Bemötande och kommentarer:

De områden som pekats ut som potentiella §6 områden justeras och aktualiseras, samt kompletteras med information om grund för klassning.

Begreppet ”planperioden” byts ut, tidshorisonten kopplas istället till ÖP 2040.

Vattentjänstplanen kompletteras med en skrivning om att ny exploatering kan leda till att befintliga fastigheter får en planmässigt sammanhang och att det kan leda till ett behov av att utöka verksamhetsområde för VA.

Gällande gemensamhetsanläggningar, kommunen är medveten om att det förhåller sig på detta sätt.

Kommunen får sitt dricksvatten från Vättern. Dokumentet kompletteras med en redovisning av dricksvattenkapacitet på en övergripande nivå, bland annat kopplat till gällande vattendom.

Vattentjänstplanen kompletteras med beskrivningar och redovisning av status för våra recipienter. Detta hålls på en övergripande nivå och åtgärder för innevarande period tas inte med. VTP ska kunna gälla under en längre tid, ihop med ÖP 2040, varför detaljer som snabbt kan bli inaktuella undviks i möjligaste mån.

Planen kompletteras med en beskrivning av hur VA-systemet påverkas av planen. Olika tekniska anläggnigar redovisas inte, då detta anses var känslig information.

Vattentjänstplanen kompletteras med ytor som pekats ut i ÖP2040.

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN

Kommunala Lantmäterimyndigheten i Skövde

Vi på lantmäterimyndigheten får ibland frågor som berör dagvattenhanteringen på kvartersmark och hur den ska hanteras. Planen tar upp kommunens roll i frågan men behandlar inte kvartersmarken som ägs av andra än kommunen. Det är vanligt med gemensamma dagvattenlösningar även där. Kan man ha som ambition att man i planarbete osv eftersträvar att dagvatten tas omhand inom stora kvartersmarksområden? Det skulle innebära mindre belastningar på kommunens nät.

Vi vill egentligen bara belysa att dagvattenhantering inom kvartersmark är en fråga som vi jobbar med men som inte tas upp i planen. Det står om gemensamma Va anläggningar senare i planen men inget

om gemensam dagvattenhantering. Eftersom man eftersträvar att ta om hand dagvattnet ”nära källan” kan detta vara ett sätt. Det står i planen (sid 13) att kommunen bär ansvar för översvämningsskydd vid extrema flöden, inte VA-huvudmannen. Hur stort är det ansvaret? Hela kommunen eller bara där kommunalt VA är utbyggt? Hur hanterar man områden som Timmersdala, Lerdala och Värsås (alla tätorter med enskilt huvudmannaskap)? Har kommunen ansvar även där? Fastigheter inom dessa områden har ju kommunalt VA men det är inte kommunalt huvudmannaskap. Och om så är fallet (att kommunen ansvarar för översvämningsskydd) vad kan de göra när de inte förfogar över någon mark där de kan utföra skyddsåtgärder och planera för avrinning osv. Det kanske borde stå lite om de föreningar i yttertätorterna som själva ansvarar för allmänplats. Det står även i ett stycke att det finns två gemensamhetsanläggningar i Melldala som bör ses över. Vid en snabb anblick är dessa relativt nybildade och vi kan inte se varför de bör ses över.

Bemötande och kommentarer:

Som det står i dokumentet bär kommunen ansvar för att marken är lämplig för användningen, vilket fastställs i detaljplan och beslut om bygglov. Efter beslut ligger det ansvaret kvar i 10 år. Utöver ansvar kopplat till markens lämplighet har kommunen ett stort ansvar genom sitt markägande. Det ansvaret ligger lika på alla markägare och grundar sig på Jordabalken, kommunen får en större del då stora markområden och nätverk som gator och liknande ligger i kommunens ägo.

Kommunen har inget ansvar för det skyfallsvatten som faller på annans mark, men i tätbebyggda områden har kommuen stort intresse av att frågorna hanteras på ett sammanhållet sätt. Därav förs resonemang kring fördelning av kostnader och ansvar som en del i vattenplaneringen.

KOMMUNALA NÄMNDER, BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

Servicenämnden

Synpunkter gällde utformning, formuleringar och innehåll.

Bemötande och kommentarer:

Synpunkterna har arbetas in i dokumentet.

MÖS

Skövde kommun har tagit fram ett bra förslag på vattentjänstplan. Det är positivt att ställningstaganden kring verksamhetsområden för vatten och avlopp och VAutbyggnadsområden finns beskrivna på ett pedagogiskt sätt. Miljönämnden har inga synpunkter på de föreslagna områdena.

I de fall som kommunen bedömer att det inte är aktuellt med kommunal anslutning vore det positivt med en mer detaljerad beskrivning av skälen för bedömningen. Om skälet exempelvis är att vattenkvaliteten är god så bör detta framgå för en ökad förståelse för bedömningen.

Det är positivt att vattentjänstplanen beskriver hur olika verksamheter ska prioriteras vid utbyggnad av avloppssystemet för hantering av skyfall samt dess planeringsnivå. Det är även bra att planen beskriver att kommunen har flera ställen som är skredbenägna och att detta kommer beaktas i planeringen för anläggningar som ska fördröja vatten eller leda vatten på nya vägar där markstabiliteten kan påverkas.

I vattentjänstplanen står det att det krävs ytterligare arbete för att ta fram en plan om hur kommunens ökade befolkningsmängd hanteras. Detta gäller även den ökade belastningen på VA-ledningsnätet och reningsverk. Planen behöver kompletteras med information om när detta arbete ska genomföras.

Det är positivt att kommande arbete omfattar en översyn av vattenskyddsområden. Det är viktigt att kommunen bestämmer sig för vilka vattentäkter som behövs och som ska skyddas. Flera av vattenskyddsområdena har gamla föreskrifter som inte är ändamålsenliga längre.

Västerhavets vattendistrikt har tagit fram ett åtgärdsprogram som beskriver de problem som finns i respektive vattendistrikts vatten. Åtgärdsprogram-

met innefattar även vad som krävs för att nå miljökvalitetsnormerna. Enligt åtgärd 3b, i åtgärder som kommunerna ansvarar för, ska en översikt göras av de vattenskyddsområden som är inrättade före införandet av miljöbalken. Detta innebär att där behov finns ska skyddsområdenas avgränsningar och tillhörande föreskrifter revideras så att tillräckligt skydd uppnås. Med tanke på att åtgärdsprogrammet sträcker sig till 2027 är det viktigt att ta fram en tidsplan för detta arbete, som med fördel kan redovisas i vattentjänstplanen.

Bemötande och kommentarer:

Dokumentet kompletteras med en mer utförlig beskrivning av de bedömningar som gjorts för repektive område.

Tidplan arbete rörande befolkningsmängd tas inte som en helhet i vattentjänstplanen. Arbete med utbyggnad och kapacitet hanteras kopplat till leveransplan och utbyggnadsordning, där dialog förs mellan berörda parter inom kommunen. Text kring detta läggs in i dokumentet.

Då vattentjänsplanen inte går ner på detaljnivå och tas fram med en planeringshorisont knuten till ÖP204,0 bedöms åtgärdet kopplade till 2027 vara på alltför kort sikt för planeringsnivån i dokumentet. Därför väljer kommunen att lägga planering av åtgärder i enlighet åtgärdsprogrammet på underliggande nivåer och alltså inte inkludera det i vattentjänsplanen.

PARTIGRUPPER

Skövdepartiet

Synpunkt 1. En ekonomisk målsättning för VA-kollektivet bör formuleras.

Synpunkt 2, sid 5. Inledning. Står: ” Vattentjänstplanen (VTP) ska fungera som övergripande strategi för kommunens planering rörande vattentjänster,” Bör stå: ” Vattentjänstplanen (VTP) ska fungera som kommunens övergripande plan för vattentjänster”

Synpunkt 3, sid 5. Inledning. Av samma anledning bör inget styrdokument i kommunen heta ”strategiplaner skyfall”, sid 5.

Synpunkt 4, sid 5. Inledning. Det är bra att en visualisering av styrdokumentshierarki finns med i VAP. Dock bör beslutsnivån på styrdokumenten framgå och om de redan existerar (beslutsdatum) eller ska tas fram och vem som gör det. VAP och dess underlydande dokument bör på ett tydligt sätt mappas mot andra beslutsnivåer/hierarkier i kommunen.

Synpunkt 5, sid 8. Del 1 ”Dagvatten och Skyfall” har en underrubrik. ”Dagvattenstrategi” (singular) Vi förstår inte vad som avses.

Synpunkt 6, Sidan 10. Risk för översvämning. Kartan innehåller Skövde tätort som generellt sett inte är särskilt utsatt för översvämning annat än fläckvis jämfört med de delar av kommunen som är särskilt utsatta. Översvämningsdrabbade områden behöver beskrivas i hela kommunen. Såsom områden nedströms efter Tidan.

Synpunkt 7, På sidan 12 anges att ”I praktiken innebär detta att en klimatfaktor på 1,4 kommer att krävas för större delarna av kommunens planering” som stöd för detta ställningstagande används en tabell ur ÖP som visar att klimatscenario 8,5 ger i genomsnitt 40% ökad återkomsttid inom tidsperioden 2071-2100. Skövde har inte någon klimatanpassningsplan vilket förklarar varför ÖP 2040 inte använder lokala data, men studier och data finns att få angående vattenflöden och återkomsttider per region och avrinningsområde.

Då olika scenario (4,5/8,5) samtliga visar på stor geografisk spridning över återkomsttider och flöden i Sverige är det inte relevant att använda genomsnitt för landet i vår lokala planering. Klimatscenario 8,5 är ett ”värsta fall” scenario ur planeringshänseende används därför ofta 4,5. Oavsett vilket man använder är för vår kommun 20% ökning. Att extremregn ökar mer längre söderut och vattenflöden i medel ökar mer längre norrut i model 8,5 ”värsta fall” påverkar nationellt genomsnitt längst bort i tidsperioden. Det är emellertid inte fallet här lokalt.

Sidan 12. Vi anser att lokala scenarioanalyser, inte Sverigemedel, bör användas, samt vidare att 4,5 är ett rimligare scenario att nyttja än 8,5. Lokala scenario torde rendera i en klimatfaktor närmare 1,2 istället för 1,4 även för långsiktiga projekt. Differensen är kostnadsdrivande. Skallkrav på dimensionering över +20% uppemot +40% bör sannolikt därför inte tillämpas när mer precisa lokala sceanrio används.

Synpunkt 8, sidan 14,15,16. Det är otydligt (kartor?) vad som avses för merparten av kommunens geo-

grafiska yta, dvs lantbruksmark och dess byggnader/ anläggningar avseende skydd mot översvämning.

Vad för nivå (5- 10- 100- årsregn osv) och andel av dessa som ska tas omhand inom fastighet / vars fördröjning ska hanteras inom ramen för en detaljplan, framgår ej. Det bör som minst framgå var det ställningstagandet görs, om ej i VAP.

Synpunkt 9, sid 21. Del 2 ”Vatten och Avlopp”. VAP bör ta ställning till om Timmersdala och Tidans reningsverk ska byggas ut och när. Förslagsvis med början på Tidans ARV, därefter Timmersdala.

Synpunkt 10, sid 24 Reservvatten Flera strategier finns för ökad resiliens och robusthet än de som nämns. Samtliga strategier bör listas. (Reservoarkapacitet, dubblering, reparationskapacitet [personal övning reservdelar], skalskydd inkl cybersäkerhet, reservkraft, resevvattentäkter, tryckflak, tankar, samt sammankoppling för att så som enkelt är fallet med Tidaholm tillse att vår primära vattentäkt kan utgöra deras sekundära och omvänt). Se vad initialt sägs om strategier och risken att helt missa någon om begreppet används till annat.

Det är viktigt med rätt balans av investeringar i de strategier som nämns ovan. Kostnad / nytta kalkyler och att man rätt möter ett spektra av olika risker med ett motsvarande spektra av lagom mycket av flera olika åtgärder. Vi påtalar att vissa lösningar har dubbel nytta och ger mer än enkom ökad trygghet. Liksom att vissa lösningar sker bäst i samverkan med andra aktörer.

På reservvattenområdet bör inga befintliga täkter avvecklas utan att nya tillskapas, även om bestämmelser är äldre eller någon kvalitetsparameter ej är optimal. Det är av central betydelse att ha kvar reservvattenkapacitet ur totalförsvarsperspektiv. De får ej avvecklas för att skyddsområden är inaktuella eller av annat dylikt administrativt skäl.

Synpunkt 11, sid 27, Enskilt vatten det sägs att:

”Kommunen är inte huvudman för enskilda vattentäkter utan fastighetsägarna själva bär ansvar för att brunnen levererar ett bra vatten. Kommuner har ingen skyldighet att bedriva tillsyn av små enskilda vattentäkter, vilket gör att kunskapen om hur väl den enskilda försörjningen fungerar ofta är liten.”

Kommunen har i VA-plan utpekat ett ansvar till servicenämnden VA-huvudmannen att ha uppsikt på enskilda anläggningar. Om än det ansvaret inte är lagstadgat är det angeläget att ha en medvetenhet om läget, i synnerhet gäller detta att ha koll på ev. överlapp av dricksvattentäkter med förorenade områden.

Det sätt som utbyggnadsområden tas fram på / inventerats tidigare i kommunen är även det historiskt styrt av lagar och rättsfall, snarare än vad som är rätt och rimligt. Hur väl enskilt dricksvatten är tjänligt ur hälsoskyddssynpunkt i kommunen bör vara initialt urvalskriterium och tjäna som underlag även där befolkningsdensitet är lägre än tjugo hushåll. Tidigare har dessa områden gallrats bort redan innan första rutan i figur 13, ”identifiering av potentiella områden” och kommunen därför potentiellt inte fullt ut tagit sitt hälsoskyddsansvar för samlingar av bostäder med färre än 20 hushåll.

Det finns menar vi ett ansvar för befolkningens hälsoskydd som utgår från miljöbalken och dess allmänna hänsynsregler snarare än vattentjänstlagen och där kommunen i samverkan med lokal miljömyndighet bör skapa sig en lägesbild som grund innan sådant urval som görs i kartan på sid 31.

Synpunkt 12. Vilket av de två huvudsakliga grunder på vilka områden klassificeras från sidan 31 och framåt bör listas. [Miljöskydd, Hälsoskydd] och bedömningar göras av dessa två väsensskilda storheter var för sig. Generellt sätt är såväl att skärpa enskilda avlopps reningskrav, så kallade särskilda reningskrav, som att byta enskilda avlopp mot kommunala anslutningar ej motiverat överhuvudtaget ur miljöskyddskäl i vår del av västra götaland utifrån en kostnads/nytta jämförelse med andra sätt på vilka man kan minska utförseln av kväve och fosfor till vänern och västerhavet, då det sker mycket denitirifikation och retention på vägen och åtgärderna är dyra per kg redan vid källan.

Men det kan som tidigare nämnts finnas välgrundade hälsoskyddskäl dels från kontaminering av för många alltför närliggande enskilda avlopp relativt enskilda vattentäkter men även i de fall marken är kontaminerad av annat. Vid klassning av områden bör därför dessa två aspekter hållas isär.

Givet dessa sakers natur borde kommunen utveckla en strategi att för att kunna tillgodose hälsoskyddsbehovet genom att tillhandahålla dricksvattnet utan att därför prompt även överta ansvar för avloppet som precis lika gärna kan fortsätta hanteras lokalt ur miljösynpunkt. Eller med andra ord vilken upp-

sättning tjänster dessa områden ev bör tillgodoses med beror på vilket av de två sakliga grunder man kommer fram till att området bör anslutas överhuvudtaget, eftersom de två tjänsterna svarar mot varsitt av två skäl.

Kommunen har så långt inte valt att göra denna åtskillnad vilket varit oerhört dyrt och man bör härvid notera att uttagskapciteten för dricksvatten i Vättern överstiger reningskapaciteten i kommunens reningsverk. En ökad precision i användningen av de två helt olika tjänsterna ger således utrymme för mer tillväxt än om de klumpas ihop även fortsatt.

Synpunkt 13. Under kommande arbete, sid 42, nämns ny VA-plan och att där peka ut var kommande kapacitetsökning av reningsverk ska ske. I stycket dras en slutsats vi inte långsiktigt delar om att pumpa ökningen uppströms. Det är sant att kommunens tillväxt främst sker nedströms, men det är inte långsiktigt ett skäl att i huvudsak pumpa spillvatten från den delen av expansionen motströms till stadskvarn. Det är sannolikt det långsiktigt klokaste att använda stadskvarns kapacitet för de verksamheter och bostäder som tillkommer uppströms och att snarast påbörja arbete med utökad kapaciteten i eller omkring Tidan, nedströms, för att på lång sikt tillgodose expansion i den riktningen, utan att ta i stadskvarn ta i anspråk all kapacitet och därmed hindra uppströms expansion.

Vi menar att vattentjänstplanen borde kunna göra sådant övergripande ställningstagande utifrån ambitioner i ÖP 2040 och som ingångsvärde i ny VA-plan. Detta utifrån att stadskvarns reningsverk kan vara svårt att utöka ytterligare när det är kopplat mot en så pass liten recipient och således behövs merparten av kapaciteten därför långsiktig expansion uppströms. I detta bör även risk, sårbarheter och energianvändning vägas in. Avloppsvatten rinner naturligt helst nedströms. Vi tror inte att framtagande av ny VA-plan i detalj bör avvaktas innan ett övergripande strategiskt vägval görs i stort kring dessa ting, detta eftersom det är en mycket tidsödande process att utöka reningskapaciteten i Tidan.

Även under rubriken framtida arbete saknas en tydlig mappning mot de hierarkier för styrdokument vi tidigare nämnt och en prioritetsordning i tid kring vilka dokument som ska tas fram, när de ska tas fram och av vem. Vi finner det klokt att tydligare utforma den önskade strukturen på styrdokument, hur de förhåller sig till varandra, omfattningen av dem och att detta mappar mot våra riktlinjer för styrdokument våra befintliga hierarkier i kommunen och det därefter prioriteras i vilken ordning de skall tas fram.

I det arbetet finner vi att ett ställningstagande om var nästa kapacitetsökning av reningsverk sker är prioriterat och hade önskat att det skedde i VAP, så att sedan annat med högre grad av detaljering kan svara upp mot detta. I annat fall, om det ska ske där först, är en revidering av VA-plan högt prioriterad i tid.

Bemötande och kommentarer:

1. En ekonomisk målsättning för VA-kollektivet inkluderas inte i vattentjänstplanen utan bör hanteras på berörd politisk nivå.

2. ”Ska fungera som övergripande strategi för” ändras till ”ska samla”.

3. Begreppet ”strategiplan” justeras till ”strukturplan”.

4. Hur beslutshierarkin ser ut och när dokument som gäller antogs kommer att förändras. I ett dokument som ska aktualitetsprövas vart fjärde år och som är knutet till ställningstagande i ÖP kommer den typen av information att bli inaktuell innan planens innehåll, varför detta inte tagits med.

5. Rubrik ändras till ”Dagvattenplanering”

6. De karteringar som kommunen använder täcker in hela kommunen och nya karteringar och undersökningar tas fram löpande. Bilden i vattentjänsplanen är ett exempel för att visa hur det ser ut just i centralorten och peka på ett par områden med återkommande problem redan vid normala regn med kortare återkomsttid.

7. RCP 8,5 är beslutat i ÖP2040 och vattentjänstplanen förtydligar enbart vad detta innebär i klimatfaktor. Sverigemedel är det som används i hela landet, då det inte på förhand går att veta på vilka platser ett skyfall inträffar.

8. Kommunen har ansvar för den mark som planeras (detaljplan) och de byggnader som får bygglov, det ansvaret ligger kvar i tio år efter beslut/laga kraft. I övrigt har kommunen ansvar för den kom-

munägda marken, på samma villkor som övriga markägare, det vill säga i enlighet med bestämmelserna i Jordabalken.

Med utgångspunkt i jordabalken är varje fastighetsägare ansvarig för det vatten som faller på den egna fastigheten, med undantag för dagvatten inom verksamhetsområde för detta. Det innebär att varje fastighetsägare är skyldig att se till så åtgärder på den egna fastigheten inte orsakar skada på annan fastighet, vilket inkluderar effekter av stora mängder regnvatten. Det är alltså inte kommunens ansvar.

9. Detta är en fråga som kommer att hanteras i kommande miljötillstånd och som hör hemma hos servicenämnden.

10. Detaljeringsnivån i det som efterfrågas är för stor för vattentjänsplanen och kommer att hanteras i underliggande dokument.

11. Att kommunen inte har för tillsyn på mindre enskilda vattentäkter stämmer. Ska något annat gälla i Skövde kommun är det något som bör hanteras via servicenämnden och inte i vattentjänstplanen.

12. Eventuell beslut om hantering av dricksvatten och avloppshantering som skilda tjänster bör beslutas av servicenämnden och kommer inte att skrivas in i vattentjänstplanen.

13. Utgångspunkten är att redan gällande dokument behöver ses över och att strukturen bland dokumenten kan komma att förändras vid den översynen. I dagsläget ligger ansvaret för dessa under servicenämnden. För de dokument som inte redan finns är inte beslut kring ansvarig verksamhet fattat, varför detta inte ingår i beskrivningen. Se även svar till punkt 4.

ÖVRIGA REMISSINSTANSER

Trafikverket

Trafikverket poängterar att hårdgöring av ytor inte får tillföra vatten i de diken och trummor som hör till vägarna.

Om arbeten behövs på ledningar som ligger inom vägområde eller järnvägsfastigheter behövs tillstånd, vilket kan sökas på verkets hemsida.

Bemötande och kommentarer:

Informationen noteras.

Västtrafik AB

Vi har synpunkter på prioriteringsordningen. Kommunikationer har högsta prioritet (1), men viktiga kollektivtrafikstråk har prio 2 och järnväg har prio 3. Vi anser att därför att dessa bör lyftas i prioriteringsordningen till samma prioritet som kommunikationer har. Särskilt viktiga platser är Skövde Resecentrum, men även sjukhuset som är en viktig nod och målpunkt för kollektivtrafiksystemet.

Västtrafiks yttrande är avstämt med Västra Götalandsregionens avdelning Regional samhällsplanering.

Bemötande och kommentarer:

Prioriteringen som tagits fram bygger på hur kommunen ska prioritera i ett akut läge. I prioritetsnivå 1 läggs fokus på sådant som på kort sikt kan orsaka skada på liv och hälsa, dvs inom några timmar. Detta handlar alltså om när samhället under en kortare period helt står still pga extrema mängder vatten. Då läggs därför fokus på blåljus/utryckning och våra grundläggande funktioner som vatten och el. För att dessa ska fungera behöver ett prioriterat vägnät säkras. Det innebär att våra resurser vet var de ska börja.

Som nästa steg kommer sådant som har betydelse för liv och hälsa, samt samhällets funktionalitet på längre sikt. Det handlar då om dagar. Här kommer mer vardagliga funktioner med, där inkluderas bland annat kollektivtrafik.

Att indelningen lägger kollektivtrafik längre ner i prioriteringen är för att liv och hälsa används som avgörande parameter. Att människor får svårt att ta sig till eller från jobb, skola och fritidsaktiviteter i ett läge när samhället säger att du ska stanna

där du är, det bedömer kommunen vara rimligt. Det ska dock noteras att det för Prio 1 handlar om timmar. Går det längre tid ska det akuta läget i den delen vara hanterat och fokus kan flyttas över till att hantera sådant som underlättar vardagen för människor efter att det mest akuta är hanterat.

Prioriteringen innebär också att samhällsplaneringen ska bygga vidare så skada på de mest prioriterade delarna minimeras, vilket gör att arbete kring nästa område kan starta tidigare.

Underlag till indelningen är framtagen i samarbete med SWECO.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Med anledning av under granskningen inkomna synpunkter görs några mindre justeringar och kompletteringar i vattentjänstplanen.

En del synpunkter har noterats och lagts in för hantering i arbete med andra kommande dokument och uppdatering av underliggande dokument.

Skövde 2025-12-17

SKÖVDE KOMMUN

Sektor samhällsbyggnad, planenheten

Sektor Service, VA-avdelningen

SKÖVDE

Sektor samhällsbyggnad
Postadress 541 83 SKÖVDE Telefon 0500-49 80 00 Hemsida www.skovde.se

SKÖVDE

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun

Beslutad av kommunstyrelsen
14 februari 2011, § 30. Dnr KS10/0347

Dokumenttyp: Riktlinjer

Dokumentet gäller för: Skövde kommun

Diarienummer: KS10/0347

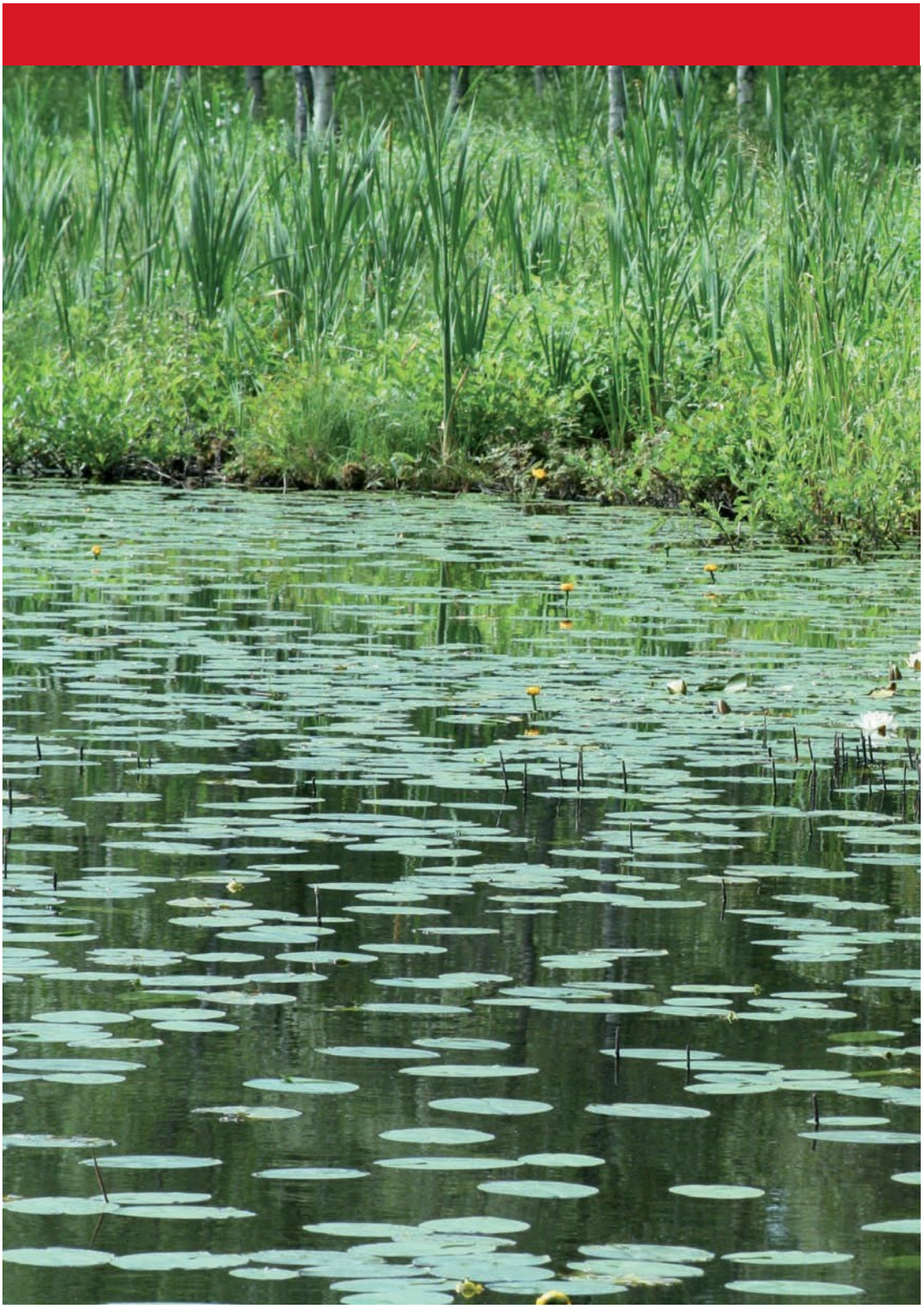
Reviderad: Ej reviderad

Giltighetstid: Till dess att nytt beslut tas

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per år

Dokumentansvarig: SC SSB

Andra tillhörande dokument: -

Förord

Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun är en skrift som redovisar hur avledning och uppsamling av dagvatten ska ske inom planlagda områden eller områden i övrigt som omfattas av lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), inom Skövde kommun.

Riktlinjerna är ett led i att uppnå såväl EU:s ramdirektiv för vatten, som de nationella miljömålen som berör dagvatten.

Skriften är utarbetad av tekniska förvaltningen, tillsammans med tjänstemän från Miljösamverkan östra Skaraborg, näring- och samhällsbyggnadsenheten samt plan-, bygg- och lantmäteriförvaltningen.

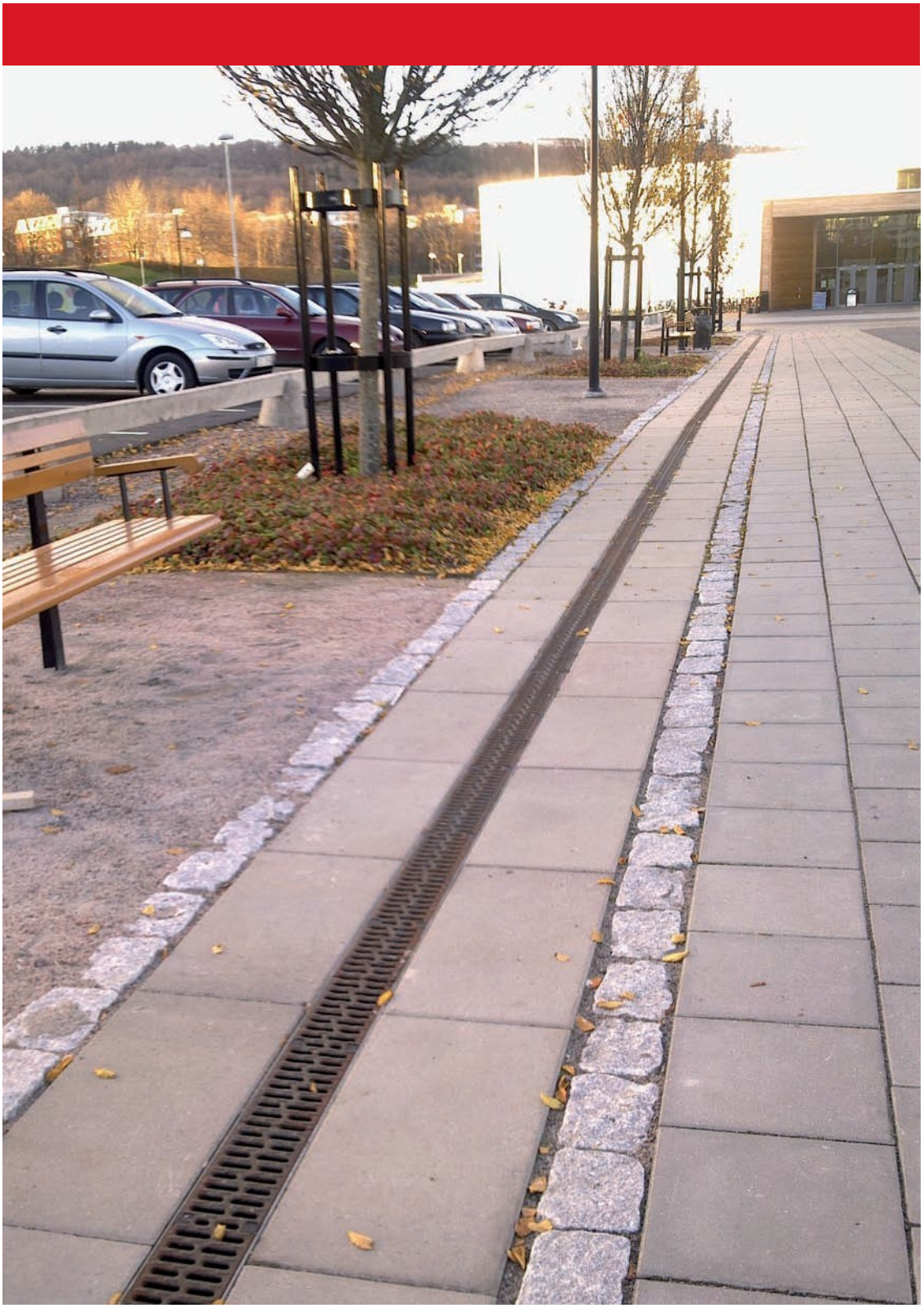
Dessa riktlinjer ska för att ge en hållbar utveckling ställa kraven:

Att förebygga
Genom att helt undvika eller minimera användandet av produkter, som innehåller skadliga ämnen som tas upp av vatten och därmed förs in i vårt kretslopp, kan vi på sikt göra den bästa nyttan.

Att bryta ned, fånga, koncentrera och lagra svårnedbrytbara ämnen Ämnen som är svåra att bryta ned kan sedimenteras, eller lagras på botten i dammar, i marken eller i växter. Föroreningarna kan då koncentreras och vi får lättare att hantera dem.

Att fördröja borttransporten
De s.k. ”tröga systemen” fördröjer dagvattenavrinningen och förbättrar sedimentering och fastläggning, vilket minskar belastningen på recipienten.

Att ta till vara på resurser
Dagvattnet är ur många synpunkter en resurs och olika projekt med återanvändning av dagvatten skall uppmuntras.

Innehåll

Förord 3
Syfte 6
Uppföljning av riktlinjer för dagvattenhantering 6
Inledning 7
Riktlinjernas övergripande mål 8
Riktlinjernas lokala mål 9
Olika principer för dagvattenhantering 9
Recipienter 10
Allmänt 10
Ytvattenrecipienter 10
Grundvattenrecipienter 11
Prioritering av recipienter - Rening och krav 11
Metoder för dagvattenhantering 13
Bostadsområden 14
Verksamhetsområden 14
Allmän platsmark (gator, vägar, parkeringar, parker och grönytor) 15
Ansvarsfördelning för dagvattenhantering 15
Kommunstyrelsen 15
Miljönämnden 16
Byggnadsnämnden 16
Lantmäterimyndigheten (PBLF) 16
Tekniska nämnden, Gata/Park och VA 17
Fastighetsägare 17
Exempelsamling över dagvattenanläggningar i Skövde 17
Ordlista 18

Syfte

Syftet med att upprätta riktlinjer för dagvattenhantering är att skapa en genomtänkt, miljöanpassad och kostnadseffektiv strategi för att ta om hand och i möjligaste mån minska mängden dagvatten.

Riktlinjerna skall vara ett levande verktyg som tydliggör dagvattenhanteringens inriktning och tydliggör dess krav. Syftet är vidare att ge samtliga inblandade parter tydliga riktlinjer i vad som gäller för dagvattenhantering i samband med fysisk planering, översiktsplanearbete, byggande, gatu- och väghållning samt vid drift, exploatering och köp av markområden.

Riktlinjerna skall gälla allt arbete med dagvatten och vara ett underlag för beslut om de styrmedel som kommunen förfogar över, såsom ABVA och andra lokala föreskrifter, taxor och detaljplanebestämmelser, instruktioner, budgetar och verksamhetsplaner m.m.

Uppföljning av riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun

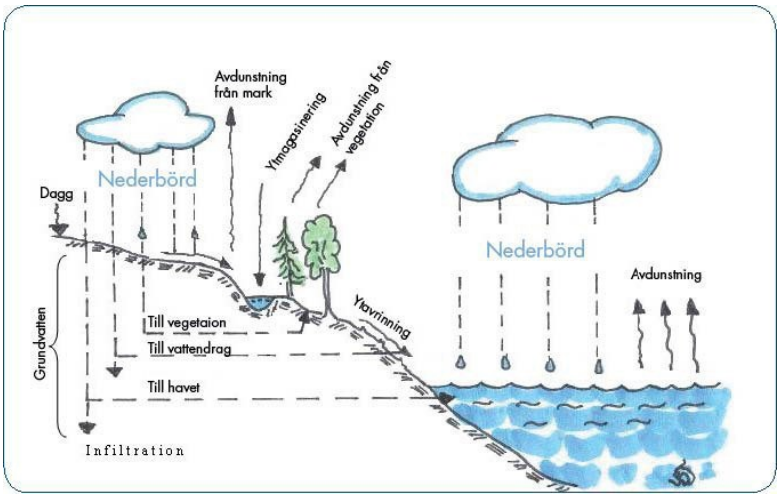
De som är berörda av riktlinjerna ska informeras och utbildas när riktlinjerna är antagna. Riktlinjerna ska årligen förljas upp och nämndernas och förvaltningarnas budgetar ska justeras så att genomförandet fortskrider.

Inledning

Dagvatten är ytavrinnande regn- och smältvatten som rinner på hårdgjorda ytor, eller på genomsläpplig mark via diken eller ledningar till olika recipienter.

Den naturliga avrinningen från obebyggd mark är ca: 1 l/s och hektar och målet är att den i möjligaste mån inte ska öka i samband med byggnation.

Då regnvattnets naturliga avrinningsförhållanden ändras sker även förändringar med vattnets kretslopp. Vattnet kan inte längre infiltrera i mark och bilda grundvatten utan avleds snabbt via ledningar till reningsverk, sjöar och vattendrag. För att minska belastningen på ledningsnät, reningsverk och recipienter gäller det att omhänderta eller fördröja dagvattnet lokalt inom respektive område. Tillsammans med dagvattnet förs även föroreningar såsom tungmetaller, korrosionsmaterial, olja m.m. ut till recipienterna.

Ekonomiska, ekologiska och sociala aspekter påverkas av frågorna kring dagvattenhantering. Dagvattenproblematiken växer i takt med exploatering och bebyggelsens utbredning. Tillsammans med klimatförändringen påverkas den ursprungliga avrinningen med ökande regnvolymer och därmed ökad avrinning och risk för översvämningar.

I tätorten rinner vattnet snabbt av på ytan och kan leda till översvämningar i ledningsnät och bäcksystem. Även grundvattenbalansen kan rubbas.

Vattnet förorenas med tungmetaller och svårnedbrytbara ämnen från t.ex. trafik och byggnadsmaterial. Exempelvis så släpps det ut mer kadmium, koppar och zink via dagvattnet än från de kommunala avloppsreningsverken och industrin tillsammans.

Dessa riktlinjer ska vara vägledande för hur denna problematik hanteras.

Skövdes tätorter avvattnas via befintliga ledningsnät, via flera bäckar ut i Ösan som utgör en gren av ån Tidan som i sin tur har sitt utflöde i Vänern. Tidans avrinningsområde består av (ca): 42% skogsmark, 31% åker, 25% betesmark och 0,03% tät stadsstruktur samt övrig markanvändning.

En stor belastning på detta vattensystem är näringsämnen, höga halter av kväve och fosfor som i huvudsak orsakas av jordbruket.

Utbyggnad av nya områden tillsammans med klimatförändringen påverkar den ursprungliga avrinningen och kan förvärra de problem som redan finns genom ökande regnvolymer och därmed ökad avrinning och risk för översvämningar. Skövde kommun måste därför utveckla ett uthålligt dagvattensystem där dagvattnet ska ses som en positiv resurs i kommunens byggande.

Riktlinjernas övergripande mål

Det övergripande syftet för EU:s ramdirektiv för vatten är att förvalta och förbättra tillståndet i landets sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Riktlinjerna för dagvattenhantering i Skövde kommun är ett led i att uppnå ramdirektivet genom att minska mängden oönskade ämnen från stadsmiljön som når recipienterna.

Målet är också att inom en generation ha uppnått de två av riksdagen antagna nationella miljökvalitetsmål som direkt berör dagvatten:

Grundvatten av god kvalitet:

Innebär att grundvattnets kvalitet inte påverkas negativt av mänskliga aktiviteter genom markanvändning och tillförsel av föroreningar och att mänsklig påverkan inte sänker grundvattennivån så att tillgång och kvalitet äventyras.

Levande sjöar och vattendrag:

Innebär att belastningen av näringsämnen och föroreningar inte får minska förutsättningarna för den biologiska mångfalden och att fiskar och andra arter som lever i eller är direkt beroende av sjöar och vattendrag kan fortleva i livskraftiga bestånd.

I övrigt ska riktlinjerna stödja det prioriterade utvecklingsområdet Natur och miljö i Vision Skövde 2025.

Riktlinjernas lokala mål

- Vattenbalansen och grundvattennivåer får inte allvarligt förändras.
- Dagvatten ska tas omhand så nära källan som möjligt.
- Tillförsel av föroreningar till recipienterna ska begränsas i så stor utsträckning som möjligt.
- Dagvatten ska ses som en resurs vid kommunens byggande.
- Byggnader och anläggningar samt natur- och kulturmiljöer ska skyddas mot skador orsakade av dagvatten.
- Inläckage av dagvatten i spillvattennätet som bl.a. orsakar bräddningar ska minskas.

Olika principer för dagvattenhantering

Angripa föroreningskällor:

Mest långsiktigt hållbart och kostnadseffektivt är att begränsa föroreningarna till dagvattnet redan vid källan. Behovet av att ta hand om föroreningar undviks då och så även kostnaderna för reningsanläggningarna. Skövde kommun ska arbeta för detta genom att:

- Vid all planering och byggnation ska alternativa byggnadsmaterial till koppar och zink samt aluzink användas.
- Vid prövning och tillsyn av tillståndpliktiga verksamheter beakta behovet av att rena dagvatten enligt miljöbalken.
- Information till allmänheten om bl.a. hushållskemikalier och andra föroreningar som t.ex. biltvätt på gatan, bekämpnings- och gödningsmedel osv.

LOD och öppen dagvattenavledning:

För att minska och fördröja mängden dagvatten som tillförs våra recipienter används ”Lokalt Omhändertagande av Dagvatten”. Den sammantagna effekten av att konsekvent utnyttja LOD blir högst väsentlig. Med en öppen avledning via diken och dammar kan ytterligare fördröjning skapas.

- I samband med nyexploatering ska i första hand öppen dagvattenavledning och LOD väljas. LOD ska dock inte användas om marken innehåller föroreningar eller om markförutsättningarna i övrigt är olämpliga.
- Skövde kommun ska verka för LOD genom att uppmuntra fastighetsägare att införa LOD även inom befintliga områden.

Övriga lösningar:

Vid ombyggnad eller nyexploatering ska följande lösningar övervägas för att minska och uppehålla mängden dagvatten som belastar ledningsnätet och recipienter:

- Platt- och stensättning med genomsläppliga fogar.
- Slopa kantsten vid lämpliga hårdgjorda ytor för att möjliggöra översilning eller infiltration på kringliggande ytor.
- Öppna diken.
- Genomsläpplig asfalt, gräs- eller grusarmering på parkeringsytor.
- Gröna (växtbeklädda) tak.
- Dagvattenbrunnar med överhöjda lock på gräsytor.
- Slamfällor eller sandfång före och efter slutna dagvattenledningar.
- Dagvatten kan användas till bevattning av energiodlingar och phytoremediationsändamål, eller som processvatten i industrin och liknande.

Recipienter

Allmänt

Dagvatten kan vara mycket förorenat. Det gäller särskilt dagvatten från starkt trafikerade ytor och parkeringsplatser, vissa industriområden samt centrum-bebyggelse. Föroreningarna kan störa miljön i de recipienter dit dagvattnet leds. Det är viktigt att minska mängden föroreningar som hamnar i dagvattnet.

Det gäller dels att välja material som avger så lite föroreningar som möjligt, dels att rena delar av det mest förorenade dagvattnet.

Ytvattenrecipienter

Olika vattendrag är olika känsliga, varför hänsyn och åtgärder måste vara lokalt anpassade. För att säkerställa detta måste bäckar och åar som avvattnar dagvatten-systemet klassas utifrån känslighet.

Grundvattenrecipienter

För att lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) ska kunna användas i större utsträckning krävs det att man i planeringen av en exploatering har bedömt naturens förutsättningar i det aktuella området. Hänsyn ska tas till den naturliga vattenbalansen i området. För detta krävs geohydrologiska undersökningar.

En bedömning av dagvattnets föroreningsgrad krävs och undersökningarna bör ge svar på följande:

- Marklagerföljd med infiltrationskapacitet.
- Grundvattennivåer och grundvattenströmning.
- Inströmnings- och utströmningsområden.
- Markområden för dagvattenhantering.
- Bedömning av grundvattenrecipientens skyddsvärde.

Om de geologiska och hydrologiska förutsättningarna är de rätta ska det vara självklart att tillämpa LOD. Detta gäller dock inte starkt förorenat dagvatten då det kan förorena grundvattnet. Reningskriterierna ställs från fall till fall utifrån vilka ytor dagvattnet har passerat, markförhållandena i berört område samt grundvattenrecipientens känslighet. Dagvattnet kan då t ex först behöva ledas via utjämningsmagasin och därefter till en oljeavskiljare innan det går vidare till LOD. I vissa fall kan faran för grundvattnet göra att LOD är olämpligt. Dagvattnet måste då avledas på annat sätt.

Prioritering av recipienter - Rening och krav

För att skydda den biologiska mångfalden, värdefulla naturmiljöer, recipienter och badplatser behöver dagvattnet i vissa fall behandlas. Bedömning görs områdesvis utefter föroreningsbelastning på dagvattnet och känslighet på recipient samt tekniska och ekonomiska förutsättningar.

Dagvattnet kan i de flesta fallen behandlas lokalt med enkla metoder. Vid nyanläggning av hårt belastade områden, såsom stora parkeringsplatser med stor omsättning, trafikleder och vissa industriområden, ska utjämningsmagasin med efterföljande oljeavskiljning eller annan rening av dagvattnet förordas redan i detaljplanearbetet.

Matris för att bedöma om dagvatten till olika recipienter ska behandlas eller ej:

Markanvändning	Mycket känsliga recipienter	Känsliga recipienter	Mindre känsliga recipienter
Låga föroreningshalter Villaområden och parker, naturmark och mindre P-platser med liten omsättning.	Ej behandling	Ej behandling	Ej behandling
Måttliga föroreningshalter Bostadsområden (flerfamiljshus) samt verksamhetsområden med liten miljöpåverkan	Viss behandling	Ej behandling	Ej behandling
Trafikytor utom huvudvägnätet	Viss behandling	Viss behandling	Ej behandling
P-ytor ca: > 50 P-platser med liten omsättning	Behandling	Viss behandling	Viss behandling
Höga föroreningshalter Genomfarter/Huvudvägnät	Behandling/ oljeavskiljning	Behandling	Viss behandling
P-ytor > 50 P-platser med stor omsättning samt verksamhetsområden med stor miljöpåverkan	Behandling/ oljeavskiljning	Behandling/ Oljeavskiljning	Behandling

Drift och underhåll

För att minska föroreningar till dagvattnet är god skötsel av gator, parkeringar, parker och dagvattenanläggningar ett måste, t.ex. genom:

- Underhållsrutiner för gatusopning, dagvattenanläggningar och dagvatten brunnar ska finnas. Vid slamtömning bör provtagning ske för bedömning av föroreningsgrad.
- Användande av miljöanpassad gödsel och bekämpningsmedel vid skötsel av all mark.
- Vid underhåll av stolpar, räcken samt vid klottersanering m.m. ska sådana produkter väljas som ger minst påverkan på miljön.

Metoder för dagvattenhantering

Hänsyn ska tas till förväntade klimatförändringar och en helhetsbedömning av lämpliga metoder för dagvattenhantering ska göras i samband med kommunens översiktsplanering. Hanteringsmetod ska bedömas utifrån dagvattnets föroreningshalt och recipientens känslighet.

Dagvattenhanteringen ska även anpassas efter områdets karaktär och investeringarna ska göras där den gör störst nytta. Extra omsorg ska läggas till den tekniska funktionen, som i hög grad påverkar driftskostnader i framtiden.

Dagvattenhanteringen ska också möjliggöra en förbättring av närmiljön. Under planarbetet ska en förstudie med geoteknisk och geohydrologisk undersökning utföras för att kunna avgöra vilken typ av dagvattenhantering som är lämplig för området dels inom allmän platsmark dels inom privat mark.

Bostadsområden

Nyexploatering

Det är viktigt att berörda fastighetsägare får information om kraven på och syftet med de, av kommunen föreslagna, dagvattenåtgärder och att informationen följer fastigheten.

- Vid all planering av exploateringsområden ska en översiktlig dagvattenhanteringsplan upprättas samt godkännas av tekniska förvaltningen i samband med byggsamrådet.
- I första hand ska LOD användas. Fastighetsägarens ansvar för eventuell privat LOD-anläggning ska tydligt framgå.
- Där LOD inte kan genomföras ska öppen dagvattenavledning och fördröjning genomföras.
- Endast då markförhållandena eller andra förutsättningar talar emot LOD eller öppen dagvattenavledning får dagvattnet avledas i ledning.

Befintliga områden

Äldre bostadsområden har inte alltid möjlighet till separat dagvattenanslutning. Där förutsättning finns förespråkas LOD. Möjlighet till bräddning bör finnas som förhindrar skador vid höga flöden.

- Det viktigaste är att allt dagvatten separeras från spillvattenledningen.
- Minskning av föroreningar till dagvattnet.

Verksamhetsområden

Dagvatten från industriområden varierar i sammansättning beroende på bl.a. trafiktäthet och kemikalieanvändning. Varje enskilt fall måste bedömas separat. För att förbättra dagvattnets kvalitet ska följande gälla:

Nyexploatering

- Vid all nybyggnad samt vid större om- eller tillbyggnadsarbeten ska en dagvattenhanteringsplan upprättas av fastighetsägaren samt godkännas före byggsamrådet.
- I första hand ska LOD användas därefter ska öppen dagvattenavledning och fördröjning genomföras.

Befintliga områden

- Vid tillsyn och prövning av verksamhet ska, där behov finns, krav ställas på dagvattenhanteringen enligt miljöbalken.
- Bensinstationer ska ha separat oljeavskiljning för dagvattnet.

Allmän platsmark (gator, vägar, parkeringar, parker och grönytor) Trafikerade gator och vägar förorenar dagvattnet med tungmetaller, oljerester och däckpartiklar m.m. Det är därför av största vikt att dagvatten från sådana hårt trafikerade ytor genomgår någon form av rening.

Dagvatten från parkmark och grönytor ska ses som ett naturligt förekommande element och en resurs för kommunen.

Genom utveckling och ett rätt utnyttjande av dagvattenhanteringen fås ett ökat:

- miljövärde
- biologiskt och ekologiskt värde
- estetiskt värde
- rekreativt värde
- pedagogiskt värde

Nyanläggning

· Dammar och oljeavskiljning före utlopp i känsliga recipienter.

· LOD-anläggningar för gatuavvattning.

Befintliga anläggningar

· Gaturengörning och underhåll, förett renare dagvatten.

· Regelbunden tömning av gatubrunnar, enligt givna underhållsrutiner.

· Anläggande av diken och översilningsytor.

Ansvarsfördelning för dagvattenhantering

Kommunstyrelsen

Planeringsskede:

- Ansvara för att informera och föreskriva om gällande villkor för dagvattenhanteringen vid försäljning av tomtmark till exploatör eller privatperson, samt vid tecknande av exploateringsavtal.
- Behandla dagvattenhanteringen i översiktsplanen.
- Bevaka att Skövde kommuns prioriterade verksamhetsmål beaktas.

Bygg- och anläggningsskede:

- Ansvara för att de dagvattenåtgärder som reglerats i detaljplanen tas med i de exploaterings- och köpeavtal som upprättas.

Miljönämnden

Planeringsskede:

- På begäran lämna information kring vilka behandlingskrav som kan bli aktuella utifrån verksamhetens karaktär och recipienternas känslighet.
- Delta i planläggningen med synpunkter på dagvattenanläggningen.

Bygg- och anläggningsskede:

- Remissinstans.

Driftskede:

- Tillsyn enligt miljöbalken

Byggnadsnämnden

Planeringsskede:

- Ansvara för att det i nya planområden skapas utrymme för dagvattenhantering samt att skyddsvärden för närliggande grund- resp. ytvattenrecipienter bedöms och att möjligheter till efterlevnad ges.
- Bevaka och inhämta kunskaper om dagvatten- och gestaltningsfrågor tidigt i planprocessen för en långsiktig hållbar planering.
- Bevaka så att kraven på dagvattenhanteringen blir tydliga inte minst ur geohydrologiskt perspektiv.

Bygg- och anläggningsskede:

- Ansvara för att en av tekniska förvaltningen godkänd dagvattenhanteringsplan med tillhörande skötselanvisning redovisas vid byggsamrådet.
- Ansvara för att dagvattenhanteringen kommer med som en kontrollpunkt i kontrollplanen.

Lantmäterimyndigheten (PBLF)

Planeringsskede:

- Ansvara för att gemensamma anordningar för dagvattenhantering redovisas i den fastighetsrättsliga genomförandebeskrivningen till detaljplaneförslaget och hur de rättsligt ska regleras och förvaltas.

Bygg- och anläggningsskede:

- Ansvara för att ett s.k. anläggningsbeslut fattas enligt AL i en lantmäteriförrättning där de ingående fastigheterna knyts till den gemensamma anläggningen och meddelas vad som gäller för respektive andel.

Tekniska nämnden, Gata/Park och VA

Planeringsskede:

- Bevaka tekniska lösningar för dagvattenanläggningar och tillföra kunskaper om dagvattenfrågor tidigt i planprocessen.
- Utveckla det befintliga ledningsnätet för dagvatten.
- Bevaka så att hänsyn tas till vattenskyddsområde.
- Bevaka dagvattenfrågor i den översiktliga planeringen.

Bygg- och anläggningsskede:

- Tillse att allmänna dagvattenanläggningar byggs så att de kan upprätthålla rätt funktion.
- Tillse att rätt material används och att utförande av gatubrunnar samt allmänna hårdgjorda ytor genomförs riktigt inom verksamhetsområdet.
- Tillse att driftinstruktioner skapas för dagvattenanläggningen.

Driftskede:

- Ansvara för drift och underhåll av dagvattenanläggningars ingående samt påverkande delar inom VA-verksamhetsområdet.
- Informera om kraven på och syftet med dagvattenhanteringen.
- Tillse att driftinstruktioner för allmänna dagvattenanläggningar följs.

Fastighetsägare

Planeringsskede:

- Redovisa en dagvattenhanteringsplan med tillhörande skötselanvisning vid byggsamrådet. Handlingen ska först godkännas av tekniska förvaltningen.

Bygg- och anläggningsskede:

- Planera och bygga ett väl fungerande dagvattensystem inom fastigheten.
- Ansvara för att minimera miljöpåverkan under byggtiden.

Driftskede:

- Ansvara för drift och underhåll av dagvattenanläggningars tekniska delar inom fastighetsmark.

Exempelsamling över dagvattenanläggningar i Skövde

En exempelsamling kommer att knytas till Riktlinjerna för dagvattenhantering i Skövde kommun, där olika typer av dagvattenanläggningar och dess funktion beskrivs. Exempel kommer att ges på olika lösningar av LOD till hjälp för både exploatörer och fastighetsägare.

Ordlista

ABVA
Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen.

Allmän platsmark
Mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (1987:10) redovisas som allmän plats, eller, om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som funktionellt och i övrigt motsvarar sådan mark.

Avloppsvatten
Samlingsbegrepp för spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten.

Bräddning
När obehandlat vatten går rakt ut i recipient pga. för stor kapacitetsbelastning i systemet.

Dagvatten
Ytavrinnande regn-, och smältvatten som rinner på hårdgjorda ytor, eller på genomsläpplig mark via diken eller ledningar till recipienter.

Dagvattenhanteringsplan
Handling innehållande situationsplan med detaljlösningar samt beskrivande textdel över hur dagvattenhanteringen skall utföras inom större exploaterings-, industri- eller verksamhetsområden.

Detaljplan
Juridiskt bindande dokument som reglerar markanvändning och bebyggelse.

Duplikatsystem
Avloppsledningar med skilda ledningssystem för spill- respektive dagvatten.

Dränering
Avvattning av t.ex. jord eller byggnader genom avledning av vatten.

Exploateringsavtal
Civilrättslig överenskommelse mellan markägare och kommun. Upprättas vanligen i samband med upprättande av detaljplan.

Fördröjning
Utjämning av dagvattenflöde innan det når recipient.

Gemensamhetsanläggning
Enligt anläggningslagen (AL) en anläggning som är gemensam för flera fastigheter och som består av nyttigheter (fysiska anordningar) som är nödvändiga för att fastigheterna ska kunna fungera på lång sikt.

Geohydrologi
Läran om vattnets rörelse på och i mark.

Grundvatten
Vatten som helt fyller hålrum i jord och berg. Vatten som finns under markytan.

Hydraulik
Vattenförekomst och vattenrörelser i konstruktioner som rör, kanaler, pumpar, bassänger m.m.

Hydrologi
Läran om vattnets kretslopp i naturen.

Infiltration
Inträngning av dagvatten i porös eller sprickig markyta. Vattnet sprids över markytan för att infiltrera ner i markvattenzonen.

LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten)
Dagvattnet tas omhand inom det område där det bildas. Detta kan åstadkommas genom infiltration och avdunstning eller perkolation.

Perkolation
Långsam rörelse (hos vatten) genom marklager. Vattnet sprids från sten- eller hålrumsmagasin ut i omgivande marklager.

Recipient
Yt- eller grundvatten som tar emot dagvatten, bräddvatten eller renat avloppsvatten.

Spillvatten
Använt/förorenat vatten från bostäder, arbetsplatser, industrier m.m.

Trög avledning
System för långsam vidaretransport av dagvatten i öppna system.

Tungmetaller
Metaller vars densitet överstiger 5 g/cm3, till de vanligaste hör bl.a. kvicksilver, kadmium, bly, koppar, zink och krom.

Öppen dagvattenavledning
Dagvatten avleds i öppna system, t.ex. svackdiken, diken, bäckar, dammar, våtmarker etc.

Tekniska förvaltningen
Postadress 541 83 Skövde Telefon 0500-49 80 00 vx Webbplats www.skovde.se

KS § 170/26
Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering
KS2023.0338

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	177/26
2 Kommunstyrelsen	2026-11-04	170/26

Beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Vattentjänstplan för Skövde kommun.

Kommunstyrelsen beslutar att upphäva Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun (KS10/0347) under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att anta Vattentjänstplan för Skövde kommun.

Beslutsgång
Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar och föreslår kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Sammanfattning
Sedan 2022 finns krav enligt lagen om allmänna vattentjänster om att alla kommuner ska ha en Vattentjänstplan.

Syftet med framtagandet av Vattentjänstplanen är att tydliggöra kommunen och VA-huvudmannens gemensamma vägval för att stödja utvecklingen av en hållbar planering av mark- och vattenanvändning.

Skövde kommuns Vattentjänstplan kommer att innehålla strategiska ställningstaganden som rör det vatten som kommunen har ansvar för. Det gäller de traditionella VA-tjänsterna, men även vatten från nederbörd och påverkan på kvaliteten i våra vattenförekomster.

Ärendet presenterades på beredning samhällsbyggnad 14 januari 2026, där justeringar i skrivningar som rör klimatfaktor efterfrågades, detta är nu justerat.

Beslutet att anta vattentjänstplanen bedöms inte ha några direkta effekter på kommunens ekonomi eller de tre hållbarhetsaspekterna.

Bakgrund
Riksdagen beslutade 2022-06-22 om ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Lagändringarna återfinns i form av nya och ändrade bestämmelser i och i anslutning till 6 §. Dessutom ett tillägg i form av att kommunerna ska ha en aktuell vattentjänstplan (VTP), vilket ska tillämpas efter den 31 december 2023. Vattentjänstplanen ska dessförinnan samrådas och beslutas i kommunfullmäktige.

Vattentjänstplanen ska visa: 1. Hur kommunen långsiktigt planerar att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. 2. Vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, Västerhavets vattendistrikt, innehåller åtgärder som kommunen är bunden att genomföra. Åtgärd 5 anger att kommunen ska upprätta plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas.

Skövde kommuns vattentjänstplan ska möta upp kraven i både LAV och Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Beslut om uppdrag fattades av kommunstyrelsen (KS § 151/23).

Förslaget

Vattentjänstplanen ska ge förutsättningar för en långsiktig och gemensam planering gällande behov av vattentjänster i kommunen. Det innebär bland annat ett klargörande kring resurser och organisatorisk hemvist för den långsiktiga planeringen av olika typer av vatten i kommunen, så det är tydligt var mandatet ligger. De strategiska och mer övergripande delarna i VA-plan, Plan för vattenförsörjning, Policy för Vatten- och avloppsförsörjning ligger nu i vattentjänstplanen.

I dokumentet finns en dagvattenstrategi med målbild och verktyg för att bygga ett fungerande övergripande system för dagvatten och skyfall i kommunen, med fokus på de delar av kommunen som till stor del blivit hårdgjorda. På kort sikt kommer det att leda till minskat behov av dagvattenutredningar i samband med mindre etableringar inom befintliga tätorter. På längre sikt kommer det att leda till minskad risk för översvämningar och minskad påverkan på våra recipienter (sjöar och vattendrag).

Motivering till beslutsförslag

Inkomna synpunkter som framförts under samrådet/remissen 19/2 till 1/3 2024, har behandlats arbetats in i dokumentet.

Granskningen har ägt rum under tiden 12/3 till 8/4 2025. Totalt har nio skrivelser inkommit, varav tre utan erinran. Inkomna synpunkter har behandlats och bemötts i bifogad sammanställning. I huvudsak handlar det om förtydliganden och utveckling av vissa resonemang.

De synpunkter kring klimatfaktor som framfördes på beredning samhällsbyggnad 14 januari 2026 har lett till justeringar i texten i det avsnitt som hanterar frågan.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Det finns dock delar i innehållet som kommer att behöva hanteras i budget för att realiseras. Att styra samhällsplaneringen i enlighet med den framtagna vattentjänstplanen bedöms minska riskerna för kostsamma skador i samhället vid kraftiga nederbörd och minskar även risken för krav på kostsam utbyggnad av ledningsnät för VA.

Hållbarhetsbedömning

Social hållbarhet

Sektorns förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på social hållbarhet.

Ekologisk hållbarhet

Sektorns förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på ekologisk hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet

Sektorn förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på ekonomisk hållbarhet

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering

Riktlinjer dagvattenhantering.doc
Granskning - sammanställning av yttranden
Vattentjänstplan för Skövde kommun, version daterad 2026-10-14

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Handläggare sektor samhällsbyggnad, Birgit Bjelkengren

Plansamordnare sektor samhällsbyggnad Henrik Uhr

KSAU § 177/26
Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering
KS2023.0338

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Beredning samhällsbyggnad	2026-10-14	
2 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	177/26

Beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att anta Vattentjänstplan för Skövde kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att upphäva Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun (KS10/0347) under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att anta Vattentjänstplan för Skövde kommun.

Beslutsgång
Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta enligt beredningens förslag till beslut.

Sammanfattning
Sedan 2022 finns krav enligt lagen om allmänna vattentjänster om att alla kommuner ska ha en Vattentjänstplan.

Syftet med framtagandet av Vattentjänstplanen är att tydliggöra kommunen och VA-huvudmannens gemensamma vägval för att stödja utvecklingen av en hållbar planering av mark- och vattenanvändning.

Skövde kommuns Vattentjänstplan kommer att innehålla strategiska ställningstaganden som rör det vatten som kommunen har ansvar för. Det gäller de traditionella VA-tjänsterna, men även vatten från nederbörd och påverkan på kvaliteten i våra vattenförekomster.

Ärendet presenterades på beredning samhällsbyggnad 14 januari 2026, där justeringar i skrivningar som rör klimatfaktor efterfrågades, detta är nu justerat.

Beslutet att anta vattentjänstplanen bedöms inte ha några direkta effekter på kommunens ekonomi eller de tre hållbarhetsaspekterna.

Bakgrund
Riksdagen beslutade 2022-06-22 om ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Lagändringarna återfinns i form av nya och ändrade bestämmelser i och i anslutning till 6 §. Dessutom ett tillägg i form av att kommunerna ska ha en aktuell vattentjänstplan (VTP), vilket ska tillämpas efter den 31 december 2023. Vattentjänstplanen ska dessförinnan samrådas och beslutas i kommunfullmäktige.

Vattentjänstplanen ska visa: 1. Hur kommunen långsiktigt planerar att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. 2. Vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, Västerhavets vattendistrikt, innehåller åtgärder som kommunen är bunden att genomföra. Åtgärd 5 anger att kommunen ska upprätta plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas.

Skövde kommuns vattentjänstplan ska möta upp kraven i både LAV och Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Beslut om uppdrag fattades av kommunstyrelsen (KS § 151/23).

Förslaget

Vattentjänstplanen ska ge förutsättningar för en långsiktig och gemensam planering gällande behov av vattentjänster i kommunen. Det innebär bland annat ett klargörande kring resurser och organisatorisk hemvist för den långsiktiga planeringen av olika typer av vatten i kommunen, så det är tydligt var mandatet ligger. De strategiska och mer övergripande delarna i VA-plan, Plan för vattenförsörjning, Policy för Vatten- och avloppsförsörjning ligger nu i vattentjänstplanen.

I dokumentet finns en dagvattenstrategi med målbild och verktyg för att bygga ett fungerande övergripande system för dagvatten och skyfall i kommunen, med fokus på de delar av kommunen som till stor del blivit hårdgjorda. På kort sikt kommer det att leda till minskat behov av dagvattenutredningar i samband med mindre etableringar inom befintliga tätorter. På längre sikt kommer det att leda till minskad risk för översvämningar och minskad påverkan på våra recipienter (sjöar och vattendrag).

Motivering till beslutsförslag

Inkomna synpunkter som framförts under samrådet/remissen 19/2 till 1/3 2024, har behandlats arbetats in i dokumentet.

Granskningen har ägt rum under tiden 12/3 till 8/4 2025. Totalt har nio skrivelser inkommit, varav tre utan erinran. Inkomna synpunkter har behandlats och bemötts i bifogad sammanställning. I huvudsak handlar det om förtydliganden och utveckling av vissa resonemang.

De synpunkter kring klimatfaktor som framfördes på beredning samhällsbyggnad 14 januari 2026 har lett till justeringar i texten i det avsnitt som hanterar frågan.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Det finns dock delar i innehållet som kommer att behöva hanteras i budget för att realiseras. Att styra samhällsplaneringen i enlighet med den framtagna vattentjänstplanen bedöms minska riskerna för kostsamma skador i samhället vid kraftiga nederbörd och minskar även risken för krav på kostsam utbyggnad av ledningsnät för VA.

Hållbarhetsbedömning

Social hållbarhet

Sektorns förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på social hållbarhet.

Ekologisk hållbarhet

Sektorns förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på ekologisk hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet

Sektorn förslag till beslut bedöms inte ha en inverkan på ekonomisk hållbarhet

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Antagande av Vattentjänstplan för Skövde kommun samt upphävande av Riktlinjer för dagvattenhantering

Riktlinjer dagvattenhantering.doc
Granskning - sammanställning av yttranden
Vattentjänstplan för Skövde kommun, version daterad 2026-10-14

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Handläggare sektor samhällsbyggnad, Birgit Bjelkengren

Plansamordnare sektor samhällsbyggnad Henrik Uhr

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-02**
Diarienummer: **KS2025.0505-5**
Handläggare: **Emma Friberg**

Beredning medborgare och folkhälsa

SKÖVDE

Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet

Förslag till beslut

Beredning medborgare och folkhälsa föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:

- anta reviderade Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet.
- de reviderade riktlinjerna ersätter tidigare version beslutad av kommunstyrelsen den 10 oktober 2022, §188.

Sammanfattning

Förslaget innebär att Skövde kommuns mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet revideras för att anpassas till aktuell lagstiftning och de synpunkter som lämnats av de nationella uppföljningsmyndigheterna. Revideringen förtydligar bland annat samråd med nationella minoriteter, intern uppföljning, kommunens ansvar enligt konsultationslagen samt rättigheter kopplade till meänkieli och samiska.

Beslutet behövs för att säkerställa att kommunen uppfyller lagens krav och tydliggör ansvar, mål och arbetssätt inom organisationen. Förslaget medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Ur ett hållbarhetsperspektiv bedöms förslaget stärka den sociala hållbarheten genom att främja nationella minoriteters rättigheter, delaktighet, språk och kulturella identitet.

Bakgrund

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Skövde kommun beslutade den 10 oktober 2022 om mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet. Kommunen ingår sedan 2012 i förvaltningsområdet för finska språket och omfattas därmed av ett särskilt ansvar enligt minoritetslagstiftningen.

Under 2025 begärde Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget, som har nationellt uppföljningsansvar för minoritetspolitiken, in Skövde kommuns mål och riktlinjer för granskning. I sin återkoppling lyfte myndigheterna behov av förtydliganden. Synpunkterna avsåg bland annat beskrivning av genomförda samråd med nationella minoriteter, intern uppföljning av riktlinjerna, hänvisning till lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket samt mål kopplade till minoritetslagens bestämmelser om meänkieli och samiska.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-02** **Beredning medborgare och folkhälsa**
Diarienummer: **KS2025.0505-5**
Handläggare: **Emma Friberg**

SKÖVDE

Med anledning av återkopplingen har riktlinjerna setts över och reviderats. Samtidigt har styrdokumentet uppdaterats utifrån aktuella lagändringar, bland annat avseende äldreomsorgens reglering i socialtjänstlagen.

Efter granskning av kommunens tidigare riktlinjer har följande delar kompletterats eller förtydligats:

- att riktlinjerna tagits fram i samråd med den sverigefinska referensgruppen,
- hur arbetet med nationella minoriteter följs upp inom kommunen,
- kommunens ansvar avseende konsultation enligt lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket,
- mål avseende enskildas rätt att använda meänkieli och samiska i muntliga och skriftliga kontakter med kommunen,
- mål om att verka för tillgång till personal med kunskaper i meänkieli och samiska där sådana behov finns,
- uppdaterade laghänvisningar med anledning av ny socialtjänstlagstiftning.

Förvaltningen bedömer att föreslagna revideringar stärker kommunens förutsättningar att uppfylla minoritetslagens krav samt tydliggör ansvar, uppföljning och arbetssätt inom organisationen.

Ärendet har beretts av beredning medborgare och folkhälsa.

Motivering till beslutsförslag

Skövde kommun ingår sedan 2012 i förvaltningsområdet för finska språket och har därmed ett särskilt ansvar att uppfylla de skyldigheter som följer av lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet ska ange kommunens inriktning för arbetet med nationella minoriteters rättigheter.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Social hållbarhet

Beslutet bidrar till ökad social hållbarhet genom att stärka skyddet för nationella minoriteters rättigheter och möjligheter till inflytande, delaktighet, språkbevarande och kulturell identitet. De reviderade riktlinjerna stärker även barns och ungas möjligheter att utveckla sitt minoritetsspråk och sin kulturella identitet, vilket särskilt lyfts fram i minoritetslagstiftningen.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-02**
Diarienummer: **KS2025.0505-5**
Handläggare: **Emma Friberg**

Beredning medborgare och folkhälsa

SKÖVDE

Ekologisk hållbarhet

Beslutet bedöms inte medföra några konsekvenser för ekologisk hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet

Revideringen avser i huvudsak förtydliganden och anpassningar till gällande lagstiftning och befintliga arbetssätt. Förslaget bedöms därför inte medföra några betydande ekonomiska konsekvenser utöver de kostnader som redan följer av kommunens ansvar enligt lagstiftningen och arbetet inom finskt förvaltningsområde.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet

Reviderade mål o riktlinjer minoritetspolitiskt arbete
mal-och-riktlinjer-for-det-minoritetspolitiska-arbetet

Skickas till

Samtliga nämnder

Eliisa Kalliomäki, vikarierande samordnare finskt förvaltningsområde

Handläggare

Emma Friberg
Kommunstyrelsen

SKÖVDE

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Mål och riktlinjer för det minoritets-politiska arbetet

Beslutad av kommunstyrelsen
10 oktober 2022, § 188/22. Dnr KS2019.0281

Innehåll

1 Bakgrund ... 3
2 Lag (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ... 3
2.1 Grundskyddet – allmänna bestämmelser ... 4
2.2 Särskilda rättigheter inom förvaltningsområdet ... 4
3 Nationella mål för det minoritetspolitiska arbetet ... 6
3.1 Diskriminering och utsatthet ... 6
3.2 Inflytande och delaktighet ... 6
3.3 Språk och kulturell identitet ... 6
4 Uppföljning ... 7

Dokumenttyp: Riktlinjer

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder

Diarienummer: KS2019.0281

Reviderad: 10 oktober 2022

Giltighetstid: Tills vidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: Samordnaren för finskt förvaltningsområde

Andra tillhörande dokument:

1 Bakgrund

Sverige är sedan år 2000 ansluten till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Genom denna anslutning erkändes judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter. Jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli erkändes som nationella minoritetsspråk. Enligt Europarådets ramkonvention är det upp till de undertecknande länderna att bestämma enligt vilka kriterier minoriteterna ska utses. I Sverige har riksdagen bestämt följande kriterier för att få status som nationell minoritet. En nationell minoritet ska:

- vara en grupp med en uttalad samhörighet, som går att urskilja från den övriga befolkningen,
- ha en religiös, språklig, traditionell eller kulturell särart, som den inte delar med andra,
- ha en uttalad vilja att behålla sin identitet,
- ha historiska eller långvariga band med Sverige.

Utifrån dessa kriterier har Sverige erkänt judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter i Sverige. Samerna är dessutom erkända som urfolk.

I Sverige tillämpas principen om självidentifikation för att avgöra vilka som ingår i en nationell minoritet. Det är individen själv som bestämmer om hen tillhör en nationell minoritet eller inte.

Skövde kommun ingår i förvaltningsområdet för det finska språket sedan 2012 efter frivillig anslutning. Från 1 februari 2019 ingår 84 kommuner och 15 landsting/regioner i Sverige i förvaltningsområdena för finska, samiska och meänkieli. Skövde kommun får statsbidrag för vissa merkostnader som anslutningen innebär.

Källor: Länsstyrelsen Stockholm samt www.minoritet.se

2 Lag (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Lagen (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk gäller i hela Sverige och innebär att minoritetsspråken ska skyddas och främjas, de nationella minoriteterna ska kunna behålla och utveckla sin kultur, förvaltningsmyndigheter är skyldiga att informera om minoriteternas rättigheter och ge de nationella minoriteterna inflytande i egna frågor.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) har gällt i Sverige sedan januari 2010. Från den 1 januari 2019 reviderades lagen så att rättigheter och skyldigheter stärktes.

Källa: Länsstyrelsen Stockholm

2.1 Grundskyddet – allmänna bestämmelser

Alla kommuner och myndigheter i Sverige ska följa de allmänna bestämmelserna i minoritetslagen (SFS 2009:724). De allmänna bestämmelserna innebär att:

- kommuner och regioner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och om det allmännas ansvar enligt minoritetslagen och om de föreskrifter som lagen hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är viktig för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken,
- det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. De ska även främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige,
- barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt,
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande,
- förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barn och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.
- kommuner och regioner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Uppgifter om dessa ska på begäran lämnas till Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget.

Källa: Länsstyrelsen Stockholm

Skövde kommuns mål är att informera judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar om deras rättigheter och om det allmännas ansvar, samt att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Skövde kommun, med särskilt fokus på barns och ungas möjligheter att använda det egna minoritetsspråket.

Skövde kommuns mål är att ge de nationella minoriteterna reellt inflytande i frågor som berör dem och att samråda med minoriteterna i sådana frågor genom en strukturerad dialog. Barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem ska främjas särskilt. Skövde kommun förbehåller sig rätten att bestämma hur dialogen ska utformas.

2.2 Särskilda rättigheter inom förvaltningsområdet

Utöver de allmänna bestämmelserna gäller särskilda rättigheter för finska, meänkieli och samiska inom så kallade förvaltningsområden. Det förstärkta skyddet inom respektive förvaltningsområde är beskrivet i minoritetslagen och innebär bland annat att:

- enskilda har rätt att använda språken vid muntliga och skriftliga kontakter med myndigheter i enskilt ärende där myndigheten är beslutsfattare,

- myndigheten är skyldig att ge muntligt svar på samma språk samt att på begäran ge en skriftlig översättning av beslut och motivering. Myndigheten kan bestämma särskild tid och plats där servicen ges på minoritetsspråk,
- förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken,
- kommuner har särskilda skyldigheter att erbjuda förskola och äldreomsorg, helt eller till väsentlig del på minoritetsspråken, om någon i förvaltningsområdet önskar detta.

Finska, meänkieli och samiska i förskola, viss annan pedagogisk verksamhet och äldreomsorg

17 § Rätten för enskilda att i vissa fall erbjudas förskola och viss annan pedagogisk verksamhet på finska, meänkieli eller samiska regleras i 8 kap. 12 a § och 25 kap. 5 a § skollagen (2010:800). Lag (2018:1367).

18 § En kommun som ingår i ett förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, meänkieli respektive samiska. Lag (2018:1367).

18 a § En kommun som inte ingår i något förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper. Detsamma gäller för en kommun som ingår i ett förvaltningsområde för ett visst språk vad gäller övriga språk. Lag (2018:1367).

18 b § Kommunen ska inom ramen för sådan omsorg som erbjuds enligt 18 och 18 a §§ beakta de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet. Lag (2018:1367).

18 c § Kommunen ska informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna till sådan service och omvårdnad som anges i 18 och 18 a §§.

Källa: Länsstyrelsen Stockholm samt Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Skövde kommun ingår i finskt förvaltningsområde och därför gäller det förstärkta skyddet endast för det finska språket inom Skövde kommun.

Skövde kommuns mål är att ge finskspråkiga invånare möjlighet att använda det finska språket vid muntliga och skriftliga kontakter i enskilt ärende där Skövde kommun är beslutsfattare, om önskemål finns, samt att ge muntligt svar på finska eller skriftlig översättning till finska av beslut och motivering vid begäran. Skövde kommun förbehåller sig dock rätten att bestämma tid och plats för service på finska.

Skövde kommuns mål är att verka för att det finns tillgång till personal som kan finska och att personal som kan finska får möjlighet att använda språket i tjänsten, i synnerhet inom förskola och äldreomsorg, eftersom Skövde kommun ska erbjuda förskola och äldreomsorg helt eller till väsentlig del på finska, om någon som är bosatt i kommunen önskar detta. Kunskaper i finska bör därför ses som en merit för personal som arbetar inom Skövde kommun och för personer som söker arbete inom Skövde kommun, i synnerhet inom sektor vård och omsorg samt sektor barn och utbildning.

Skövde kommuns mål är att beakta finskspråkiga äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet inom äldreomsorgen. Skövde kommun ska också informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna till service och omvårdnad på finska. Huvudregeln är att

rätten till äldreomsorg på finska gäller den som är bosatt i Skövde kommun då ansökan görs om bistånd inom ramen för äldreomsorgen.

Skövde kommuns mål är att erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar de övriga nationella minoritetsspråken jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper.

3 Nationella mål för det minoritetspolitiska arbetet

Målet för minoritetspolitiken beslutades av riksdagen i samband med att ett samlat politikområde inrättades år 2000. Detta är att ge skydd för de nationella minoriteterna och att stärka deras möjlighet till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Det övergripande målet har tre delområden: diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kulturell identitet.

Källa: Regeringens proposition 2017/18:199, En stärkt minoritetspolitik, s. 19.

3.1 Diskriminering och utsatthet

Att ge skydd åt de nationella minoriteterna innebär att diskriminering på grund av etnicitet eller tillhörighet till nationell minoritet ska motverkas. De nationella minoriteterna ska ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor, vilket innebär att samhället ska motverka missgynnande och utsatthet av de nationella minoriteterna.

Källa: www.minoritet.se

Skövde kommuns mål är att judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar inte ska uppleva diskriminering på grund av tillhörighet till nationell minoritet och att de nationella minoriteterna ska ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor i Skövde kommun.

3.2 Inflytande och delaktighet

Att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande innebär att de nationella minoriteterna ska ges reellt inflytande i frågor som berör dem. Utarbetande av olika former för inflytande inom de nationella minoriteterna bör främjas.

Källa: www.minoritet.se

Skövde kommuns mål gällande inflytande och delaktighet finns under rubrik 2.1.

3.3 Språk och kulturell identitet

Att stödja de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande innebär att de nationella minoriteterna ska ges möjligheter att använda och utveckla sitt minoritetsspråk, samt utveckla en egen kulturell identitet. De nationella minoritetsspråken, som utgör en del av det svenska kulturarvet, ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk i Sverige. Det allmänna har ett särskilt ansvar för att

skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Källa: www.minoritet.se samt Lag (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, 4 §

Skövde kommuns mål är att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur, med särskilt fokus på barn och unga. Kulturverksamhet som synliggör de nationella minoritetsspråken och minoritetskultur ska därför prioriteras inom Skövde kommun, i synnerhet kulturverksamhet (exempelvis film, teater och musik) som riktar sig till barn och unga.

4 Uppföljning

Minoritetspolitiken följs upp på nationell nivå av Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget. Uppföljningsmyndigheterna ger årligen ut en rapport om minoritetspolitikens utveckling under föregående år. Denna uppföljningsrapport utgör underlag för regeringens omvärldsanalys och kontinuerliga bedömning av utvecklingen på området. Europarådet genomför kontinuerlig granskning av Sveriges efterlevnad av ramkonventionen och språkstadgan.

Källa: Regeringens proposition 2017/18:199, En stärkt minoritetspolitik, s. 19.

SKÖVDE

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet

Beslutad av kommunfullmäktige
XXX

Innehåll

1 Bakgrund 3
2 Lag (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk 3
2.1 Grundskyddet – allmänna bestämmelser 3
2.2 Särskilda rättigheter inom förvaltningsområdet 4
3 Nationella mål för det minoritetspolitiska arbetet 5
3.1 Diskriminering och utsatthet 5
3.2 Inflytande och delaktighet 6
3.3 Språk och kulturell identitet 6
4 Uppföljning 6

Dokumenttyp: Riktlinjer
Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder
Diarienummer: KS2025.0505
Reviderad: XXX 2026
Giltighetstid: Tills vidare
Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod
Dokumentansvarig: Samordnaren för finskt förvaltningsområde
Andra tillhörande dokument:

1 Bakgrund

Sverige är sedan år 2000 ansluten till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Genom denna anslutning erkändes judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter. Jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli erkändes som nationella minoritetsspråk. Enligt Europarådets ramkonvention är det upp till de undertecknande länderna att bestämma enligt vilka kriterier minoriteterna ska utses. I Sverige har riksdagen bestämt följande kriterier för att få status som nationell minoritet. En nationell minoritet ska:

- vara en grupp med en uttalad samhörighet, som går att urskilja från den övriga befolkningen,
- ha en religiös, språklig, traditionell eller kulturell särart, som den inte delar med andra,
- ha en uttalad vilja att behålla sin identitet,
- ha historiska eller långvariga band med Sverige.

Utifrån dessa kriterier har Sverige erkänt judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter i Sverige. Samerna är dessutom erkända som urfolk.

I Sverige tillämpas principen om självidentifikation för att avgöra vilka som ingår i en nationell minoritet. Det är individen själv som bestämmer om hen tillhör en nationell minoritet eller inte.

År 2025 ingick 85 kommuner och 15 regioner i Sverige i förvaltningsområdena för finska, samiska och meänkieli. Totalt 66 kommuner ingår i förvaltningsområdet för finska. Skövde kommun ingår i förvaltningsområdet för det finska språket sedan 2012 efter en frivillig anslutning.

Källor: MUCF och Riksdagen.se och Minoritet.se

2 Lag (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Lagen (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk gäller i hela Sverige och innebär att minoritetsspråken ska skyddas och främjas, de nationella minoriteterna ska kunna behålla och utveckla sin kultur, förvaltningsmyndigheter är skyldiga att informera om minoriteternas rättigheter och ge de nationella minoriteterna inflytande i egna frågor.

Enligt minoritetslagen (SFS 2009:724, 5 b §) ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Skövde kommun har tagit fram dessa mål och riktlinjer i samråd med sverigefinska referensgruppen då Skövde kommun är en del av förvaltningsområdet för det finska språket.

2.1 Grundskyddet – allmänna bestämmelser

Alla kommuner och myndigheter i Sverige ska följa de allmänna bestämmelserna i minoritetslagen (SFS 2009:724). De allmänna bestämmelserna innebär att:

- kommuner och regioner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och om det allmännas ansvar enligt minoritetslagen och om de föreskrifter som lagen hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är viktig för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken,

- det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. De ska även främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige,
- barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt,
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande,
- förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barn och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.
- kommuner och regioner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Uppgifter om dessa ska på begäran lämnas till den myndighet som har uppföljningsansvar.

Källa: Riksdagen.se

Skövde kommuns mål är att informera judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar om deras rättigheter och om det allmännas ansvar, samt att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Skövde kommun, med särskilt fokus på barns och ungas möjligheter att använda det egna minoritetsspråket.

Skövde kommuns mål är att ge de nationella minoriteterna reellt inflytande i frågor som berör dem och att samråda med minoriteterna i sådana frågor genom en strukturerad dialog. Barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem ska främjas särskilt i enlighet med minoritetslagens 5 § (SFS 2009:724). Skövde kommun förbehåller sig rätten att bestämma hur dialogen ska utformas. Vid behov sker också konsultation i enlighet med lag (SFS 2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

2.2 Särskilda rättigheter inom förvaltningsområdet

Utöver de allmänna bestämmelserna gäller särskilda rättigheter för finska, meänkieli och samiska inom så kallade förvaltningsområden (SFS 2009:724). Det förstärkta skyddet inom respektive förvaltningsområde är beskrivet i minoritetslagen och innebär bland annat att:

- enskilda har rätt att använda språken vid muntliga och skriftliga kontakter med myndigheter i enskilt ärende där myndigheten är beslutsfattare,
- myndigheten är skyldig att ge muntligt svar på samma språk samt att på begäran ge en skriftlig översättning av beslut och motivering. Myndigheten kan bestämma särskild tid och plats där servicen ges på minoritetsspråk,
- förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken,
- kommuner har särskilda skyldigheter att erbjuda förskola och äldreomsorg, helt eller till väsentlig del på minoritetsspråken, om någon i förvaltningsområdet önskar detta.

Finska, meänkieli och samiska i förskola, viss annan pedagogisk verksamhet och äldreomsorg

17 § Rätten för enskilda att i vissa fall erbjudas förskola och viss annan pedagogisk verksamhet på finska, meänkieli eller samiska regleras i 8 kap. 12 b § och 25 kap. 5 a § skollagen (2010:800). Lag (2024:525).

18 § Rätten för enskilda att i vissa fall erbjudas omvårdnad inom ramen för äldreomsorgen på de nationella minoritetsspråken regleras i 8 kap. 6-9 §§ socialtjänstlagen (2025:400). Lag (2025:437).

Källa: Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Skövde kommun ingår i finskt förvaltningsområde och därför gäller det förstärkta skyddet endast för det finska språket inom Skövde kommun.

Skövde kommuns mål är att ge finskspråkiga invånare möjlighet att använda det finska språket vid muntliga och skriftliga kontakter i enskilt ärende där Skövde kommun är beslutsfattare, om önskemål finns, samt att ge muntligt svar på finska eller skriftlig översättning till finska av beslut och motivering vid begäran i enlighet med minoritetslagen (SFS 2009:724). Skövde kommun förbehåller sig dock rätten att bestämma tid och plats för service på finska.

Skövde kommuns mål är att verka för att det finns tillgång till personal som kan finska och att personal som kan finska får möjlighet att använda språket i tjänsten, i synnerhet inom förskola och äldreomsorg, eftersom Skövde kommun ska erbjuda förskola och äldreomsorg helt eller till väsentlig del på finska, om någon som är bosatt i kommunen önskar detta i enlighet med skollagen (SFS 2010:800) och socialtjänstlagen (SFS 2025:400). Kunskaper i finska bör därför ses som en merit för personal som arbetar inom Skövde kommun och för personer som söker arbete inom Skövde kommun, i synnerhet inom sektor vård och omsorg samt sektor barn och utbildning.

Skövde kommuns mål är att beakta finskspråkiga äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet inom äldreomsorgen. Skövde kommun ska också informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna till service och omvårdnad på finska i enlighet med socialtjänstlagen (SFS 2025:400). Huvudregeln är att rätten till äldreomsorg på finska gäller den som är bosatt i Skövde kommun då ansökan görs om bistånd inom ramen för äldreomsorgen.

Skövde kommuns mål är att erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar de övriga nationella minoritetsspråken jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper. Enskilda har också rätt att använda meänkieli och samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i kommunens ärenden, om det kan handläggas av personal som behärskar språken (SFS 2009:724, 9 §). Skövde kommun ska verka för att det finns personal med kunskaper i meänkieli och samiska där detta behövs för enskildas kontakter (SFS 2009:724, 11 §).

3 Nationella mål för det minoritetspolitiska arbetet

Målet för minoritetspolitiken beslutades av riksdagen i samband med att ett samlat politikområde inrättades år 2000. Detta är att ge skydd för de nationella minoriteterna och att stärka deras möjlighet till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Det övergripande målet har tre delområden: diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kulturell identitet.

Källa: Regeringens proposition 2017/18:199, En stärkt minoritetspolitik, s. 19.

3.1 Diskriminering och utsatthet

Att ge skydd åt de nationella minoriteterna innebär att diskriminering på grund av etnicitet eller tillhörighet till nationell minoritet ska motverkas. De nationella minoriteterna ska ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor, vilket innebär att samhället ska motverka missgynnande och utsatthet av de nationella minoriteterna.

Källa: www.minoritet.se

Skövde kommuns mål är att judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar inte ska uppleva diskriminering på grund av tillhörighet till nationell minoritet och att de nationella minoriteterna ska ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor i Skövde kommun.

3.2 Inflytande och delaktighet

Att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande innebär att de nationella minoriteterna ska ges reellt inflytande i frågor som berör dem. Utarbetande av olika former för inflytande inom de nationella minoriteterna bör främjas.

Källa: www.minoritet.se

Skövde kommuns mål gällande inflytande och delaktighet finns under rubrik 2.1.

3.3 Språk och kulturell identitet

Att stödja de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande innebär att de nationella minoriteterna ska ges möjligheter att använda och utveckla sitt minoritetsspråk, samt utveckla en egen kulturell identitet. De nationella minoritetsspråken, som utgör en del av det svenska kulturarvet, ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk i Sverige. Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Källa: www.minoritet.se samt Lag (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, 4 §

Skövde kommuns mål är att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur, med särskilt fokus på barn och unga. Kulturverksamhet som synliggör de nationella minoritetsspråken och minoritetskultur ska därför prioriteras inom Skövde kommun, i synnerhet kulturverksamhet (exempelvis film, teater och musik) som riktar sig till barn och unga.

4 Uppföljning

Minoritetspolitiken följs upp på nationell nivå av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Sametinget. Uppföljningsmyndigheterna ger årligen ut en rapport om minoritetspolitikens utveckling under föregående år. Denna uppföljningsrapport utgör underlag för regeringens omvärldsanalys och kontinuerliga bedömning av utvecklingen på området. Europarådet genomför kontinuerlig granskning av Sveriges efterlevnad av ramkonventionen och språkstadgan.

Källa: Regeringen.se

Skövde kommuns mål är att kontinuerligt följa upp arbetet vad gäller finskt förvaltningsområde genom sverigefinska referensgruppen och styrgruppen för finskt förvaltningsområde. Uppföljningen av arbetet som rör övriga nationella minoriteter och minoritetsspråk görs av ansvarig tjänsteperson inom sektor medborgare och samhällsutveckling på Skövde kommun.

Källa: Riktlinjer för styrgruppen finskt förvaltningsområde, Skövde kommun, KS2024.0431

KS § 171/26
Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet

KS2025.0505

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Beredning medborgare och folkhälsa	2026-10-14	11/26
2 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	178/26
3 Kommunstyrelsen	2026-11-04	171/26

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

- anta reviderade Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet.
- de reviderade riktlinjerna ersätter tidigare version beslutad av kommunstyrelsen den 10 oktober 2022, §188.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Sammanfattning

Förslaget innebär att Skövde kommuns mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet revideras för att anpassas till aktuell lagstiftning och de synpunkter som lämnats av de nationella uppföljningsmyndigheterna. Revideringen förtydligar bland annat samråd med nationella minoriteter, intern uppföljning, kommunens ansvar enligt konsultationslagen samt rättigheter kopplade till meänkieli och samiska.

Beslutet behövs för att säkerställa att kommunen uppfyller lagens krav och tydliggör ansvar, mål och arbetssätt inom organisationen. Förslaget medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Ur ett hållbarhetsperspektiv bedöms förslaget stärka den sociala hållbarheten genom att främja nationella minoriteters rättigheter, delaktighet, språk och kulturella identitet.

Bakgrund

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Skövde kommun beslutade den 10 oktober 2022 om mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet. Kommunen ingår sedan 2012 i förvaltningsområdet för finska språket och omfattas därmed av ett särskilt ansvar enligt minoritetslagstiftningen.

Under 2025 begärde Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget, som har nationellt uppföljningsansvar för minoritetspolitiken, in Skövde kommuns mål och riktlinjer för granskning. I sin återkoppling lyfte myndigheterna behov av förtydliganden. Synpunkterna

avsåg bland annat beskrivning av genomförda samråd med nationella minoriteter, intern uppföljning av riktlinjerna, hänvisning till lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket samt mål kopplade till minoritetslagens bestämmelser om meänkieli och samiska.

Med anledning av återkopplingen har riktlinjerna setts över och reviderats. Samtidigt har styrdokumentet uppdaterats utifrån aktuella lagändringar, bland annat avseende äldreomsorgens reglering i socialtjänstlagen.

Efter granskning av kommunens tidigare riktlinjer har följande delar kompletterats eller förtydligats:

- att riktlinjerna tagits fram i samråd med den sverigefinska referensgruppen,
- hur arbetet med nationella minoriteter följs upp inom kommunen,
- kommunens ansvar avseende konsultation enligt lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket,
- mål avseende enskildas rätt att använda meänkieli och samiska i muntliga och skriftliga kontakter med kommunen,
- mål om att verka för tillgång till personal med kunskaper i meänkieli och samiska där sådana behov finns,
- uppdaterade laghänvisningar med anledning av ny socialtjänstlagstiftning.

Förvaltningen bedömer att föreslagna revideringar stärker kommunens förutsättningar att uppfylla minoritetslagens krav samt tydliggör ansvar, uppföljning och arbetssätt inom organisationen.

Ärendet har beretts av beredning medborgare och folkhälsa.

Motivering till beslutsförslag

Skövde kommun ingår sedan 2012 i förvaltningsområdet för finska språket och har därmed ett särskilt ansvar att uppfylla de skyldigheter som följer av lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet ska ange kommunens inriktning för arbetet med nationella minoriteters rättigheter.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Social hållbarhet

Beslutet bidrar till ökad social hållbarhet genom att stärka skyddet för nationella minoriteters rättigheter och möjligheter till inflytande, delaktighet, språkbevarande och kulturell identitet. De reviderade riktlinjerna stärker även barns och ungas möjligheter att utveckla sitt minoritetsspråk och sin kulturella identitet, vilket särskilt lyfts fram i minoritetslagstiftningen.

Ekologisk hållbarhet

Beslutet bedöms inte medföra några konsekvenser för ekologisk hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet

Revideringen avser i huvudsak förtydliganden och anpassningar till gällande lagstiftning och befintliga arbetssätt. Förslaget bedöms därför inte medföra några betydande ekonomiska

konsekvenser utöver de kostnader som redan följer av kommunens ansvar enligt lagstiftningen och arbetet inom finskt förvaltningsområde.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet

Reviderade mål o riktlinjer minoritetspolitiskt arbete
mal-och-riktlinjer-for-det-minoritetspolitiska-arbetet

Skickas till

Samtliga nämnder

Eliisa Kalliomäki, vikarierande samordnare finskt förvaltningsområde

KSAU § 178/26
Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet

KS2025.0505

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Beredning medborgare och folkhälsa	2026-10-14	11/26
2 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	178/26

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:

- anta reviderade Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet.
- de reviderade riktlinjerna ersätter tidigare version beslutad av kommunstyrelsen den 10 oktober 2022, §188.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta enligt beredningens förslag till beslut.

Sammanfattning

Förslaget innebär att Skövde kommuns mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet revideras för att anpassas till aktuell lagstiftning och de synpunkter som lämnats av de nationella uppföljningsmyndigheterna. Revideringen förtydligar bland annat samråd med nationella minoriteter, intern uppföljning, kommunens ansvar enligt konsultationslagen samt rättigheter kopplade till meänkieli och samiska.

Beslutet behövs för att säkerställa att kommunen uppfyller lagens krav och tydliggör ansvar, mål och arbetssätt inom organisationen. Förslaget medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Ur ett hållbarhetsperspektiv bedöms förslaget stärka den sociala hållbarheten genom att främja nationella minoriteters rättigheter, delaktighet, språk och kulturella identitet.

Bakgrund

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Skövde kommun beslutade den 10 oktober 2022 om mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet. Kommunen ingår sedan 2012 i förvaltningsområdet för finska språket och omfattas därmed av ett särskilt ansvar enligt minoritetslagstiftningen.

Under 2025 begärde Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget, som har nationellt uppföljningsansvar för minoritetspolitiken, in Skövde kommuns mål och riktlinjer för granskning. I sin återkoppling lyfte myndigheterna behov av förtydliganden. Synpunkterna avsåg bland annat beskrivning av genomförda samråd med nationella minoriteter, intern

uppföljning av riktlinjerna, hänvisning till lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket samt mål kopplade till minoritetslagens bestämmelser om meänkieli och samiska.

Med anledning av återkopplingen har riktlinjerna setts över och reviderats. Samtidigt har styrdokumentet uppdaterats utifrån aktuella lagändringar, bland annat avseende äldreomsorgens reglering i socialtjänstlagen.

Efter granskning av kommunens tidigare riktlinjer har följande delar kompletterats eller förtydligats:

- att riktlinjerna tagits fram i samråd med den sverigefinska referensgruppen,
- hur arbetet med nationella minoriteter följs upp inom kommunen,
- kommunens ansvar avseende konsultation enligt lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket,
- mål avseende enskildas rätt att använda meänkieli och samiska i muntliga och skriftliga kontakter med kommunen,
- mål om att verka för tillgång till personal med kunskaper i meänkieli och samiska där sådana behov finns,
- uppdaterade laghänvisningar med anledning av ny socialtjänstlagstiftning.

Förvaltningen bedömer att föreslagna revideringar stärker kommunens förutsättningar att uppfylla minoritetslagens krav samt tydliggör ansvar, uppföljning och arbetssätt inom organisationen.

Ärendet har beretts av beredning medborgare och folkhälsa.

Motivering till beslutsförslag

Skövde kommun ingår sedan 2012 i förvaltningsområdet för finska språket och har därmed ett särskilt ansvar att uppfylla de skyldigheter som följer av lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet ska ange kommunens inriktning för arbetet med nationella minoriteters rättigheter.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Social hållbarhet

Beslutet bidrar till ökad social hållbarhet genom att stärka skyddet för nationella minoriteters rättigheter och möjligheter till inflytande, delaktighet, språkbevarande och kulturell identitet. De reviderade riktlinjerna stärker även barns och ungas möjligheter att utveckla sitt minoritetsspråk och sin kulturella identitet, vilket särskilt lyfts fram i minoritetslagstiftningen.

Ekologisk hållbarhet

Beslutet bedöms inte medföra några konsekvenser för ekologisk hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet

Revideringen avser i huvudsak förtydliganden och anpassningar till gällande lagstiftning och befintliga arbetssätt. Förslaget bedöms därför inte medföra några betydande ekonomiska

konsekvenser utöver de kostnader som redan följer av kommunens ansvar enligt lagstiftningen och arbetet inom finskt förvaltningsområde.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Revidering av mål och riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet

Reviderade mål o riktlinjer minoritetspolitiskt arbete
mal-och-riktlinjer-for-det-minoritetspolitiska-arbetet

Skickas till

Samtliga nämnder

Eliisa Kalliomäki, vikarierande samordnare finskt förvaltningsområde

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-12**
Diarienummer: **KS2025.0506-23**
Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

SKÖVDE

Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta föreslå kommunfullmäktige att anta förslag om ändring i socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden i Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Sammanfattning

Det gemensamma reglementet för kommunstyrelsen och övriga nämnder för mandatperioden 2026-2030 behöver revideras för att tydliggöra socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden efter sammanslagning av två sektorer till en gemensam.

Bakgrund

Verksamheterna inom socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden har samlats i en gemensam sektor, sektor välfärd. Syftet är att stärka arbetet i enlighet med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, med särskilt fokus på förebyggande arbete och barnperspektivet.

Föreslagna revideringar består främst av förändringar i språkbruk som bättre stämmer överens med lagstiftning samt nationellt vedertagna uttryck och begrepp. Faktiska förändringar i ansvarsområden är att vårdgivaransvaret tas bort från socialnämnden och åläggs i sin helhet på vård- och omsorgsnämnden samt att hyresgarantin läggs till som socialnämndens ansvar. Både socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden har hanterat ärendet och föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta reviderat Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Motivering till beslutsförslag

För att tydliggöra styrningen och ansvarsfördelningen, både politiskt och inom förvaltningen, föreslås en revidering av gemensamt reglemente.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-12**
Diarienummer: **KS2025.0506-23**
Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

SKÖVDE

Hållbarhetsbedömning

Vid rent administrativa beslut som genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder (slutligt beslutat av kommunfullmäktige 2026-04-27)
Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder, förslag daterat 2026-10-08
Ordförandebeslut Förslag om ändring av Gemensamt reglemente for kommunstyrelsen - signerat
Beslut Socialnämndens arbetsutskott, 2026-10-22, Ärende 52_26, Förslag om ändring gemensamt reglemente
Beslut Vård- och omsorgsnämnden, 2026-10-29, Ärende 81/26, Förslag om ändring av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026-2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Skickas till

Socialnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Författningssamlingen kommunstyrelsen@skovde.se

Handläggare

Camilla Arvidsson
Kommunstyrelsen

SKÖVDE

Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder

Beslutad av kommunfullmäktige
27 april 2026, § 58. Dnr KS2025.0506

INNEHÅLL

1 Reglementet- en introduktion 4
1.1 Ett samlat reglemente för kommunens nämnder 4
2 Gemensamma bestämmelser 5
2.1 Om nämndens ansvar 5
2.2 Nämndens och styrelsens generella uppgifter 5
2.3 Anställningsmyndighet 5
2.4 Organisation inom verksamhetsområdet 6
2.5 Personalansvar 6
2.6 Effektivitet, kvalitet och intern kontroll 6
2.7 Uppföljning, redovisning och rapportering till kommunfullmäktige 6
2.8 Yttranden till kommunfullmäktige 7
2.9 Kommunalråd 7
2.10 Arkiv 7
2.11 Behandling av personuppgifter 7
2.12 Omfördelning av medel och fastställande av avgifter 7
2.13 Juridisk processföring 8
3 Nämndernas ansvarsområden och uppgifter 9
3.1 Kommunstyrelsen 9
3.1.1 Styrelsens funktion och ansvarsområde 9
3.1.2 Styrelsens övergripande uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 9
3.1.3 Styrelsens särskilda uppgifter 13
3.1.4 Styrelsens utskott och beredningar 14
3.2 Bygglovsnämnd 16
3.2.1 Nämndens ansvarsområden 16
3.2.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 16
3.3 Servicenämnd 18
3.3.1 Nämndens ansvarsområden 18
3.3.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 18
3.4 Socialnämnd 19
3.4.1 Nämndens ansvarsområden 19
3.4.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 19
3.5 Vård- och omsorgsnämnd 20
3.5.1 Nämndens ansvarsområden 20
3.5.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 20

3.6 Kultur- och fritidsnämnd 21
3.6.1 Nämndens ansvarsområden 21
3.6.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 21
3.7 Barn- och utbildningsnämnd 22
3.7.1 Nämndens ansvarsområden 22
3.7.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 22
3.8 Valnämnd 23
3.8.1 Nämndens ansvarsområden 23
3.8.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 23
3.9 Överförmyndare 24
3.9.1 Överförmyndarens ansvarsområden 24
3.9.2 Uppgifter, organisation och delegation från kommunfullmäktige 24
4 Arbetsformer 25
4.1 Nämndens sammansättning 25
4.2 Ordförande, vice ordförande och presidium 25
4.3 Utskott 26
4.4 Tid och plats för nämndens sammanträde 27
4.5 Kallelse till sammanträde och föredragningslista 27
4.6 Deltagande på distans 28
4.7 Offentliga sammanträden 28
4.8 Närvarorätt 28
4.9 Förhinder och ersättares tjänstgöring 29
4.10 Jäv och avbruten tjänstgöring 29
4.11 Yrkande och deltagande i beslut 29
4.12 Reservationer och protokollsanteckning 30
4.13 Justering av protokoll 30
4.14 Delgivningsmottagare 30
4.15 Undertecknande av handlingar 30
4.16 Kungörelser och tillkännagivande av förskrifter med mera 30

Dokumenttyp: Reglemente
Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder förutom krisledningsnämnd och kommunrevision
Diarienummer: KS2025.0506
Reviderad: -
Giltighetstid: tills vidare
Tidpunkt för aktualitetsprövning: 1 gång per mandatperiod
Dokumentansvarig: Chef kansliavdelningen

1 REGLEMENTET- EN INTRODUKTION

Regeringsformen beskriver och kommunallagen utvecklar hur grunderna för kommunernas organisation, verksamhetsformer och den kommunala beskattningen ska se ut. Enligt kommunallagen utgår styrningen i en kommun från kommunfullmäktige som är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige fördelar sedan ansvar och befogenheter till kommunens nämnder genom reglementet. Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige anta reglemente om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Reglementet är grunden i kommunfullmäktiges styrning av organisationen. Reglementet ger en överskådlig bild av ansvarsfördelningen mellan nämnderna samt gemensamma och tydliga ramar. Detta ökar rättssäkerheten, underlättar samordning och skapar förutsättningar för en tydlig och effektiv organisation. I kommunen har kommunstyrelsen, fortsättningsvis benämnd i text som styrelsen, en särskild roll och särskilda befogenheter genom uppdraget att leda, samordna och ha uppsikt över den kommunala organisationen.

Det här dokumentet är kommunfullmäktiges reglemente för kommunens nämnder inklusive styrelsen och överförmyndaren. Styrelsen är en nämnd med särskilda uppgifter och omfattas av det som gäller för samtliga nämnder. Om enbart styrelsen avses anges detta särskilt. Kommunen har även en krisledningsnämnd samt kommunrevisionen vars verksamheter regleras i särskilda reglementen. Krisledningsnämndens arbetsformer gällande sammanträde, tjänstgöring och övriga arbetsformer regleras av detta reglementes avsnitt 4.4-4.16.

1.1 Ett samlat reglemente för kommunens nämnder

Reglementet är indelat i fyra kapitel.

Det första kapitlet ger en kort introduktion.

Det andra kapitlet innehåller gemensamma bestämmelser för samtliga nämnder (förutom krisledningsnämnden), till exempel bestämmelser kring, personalansvar, samverkan och organisation.

Det tredje kapitlet beskriver vilka områden och uppgifter som respektive nämnd ansvarar för.

Det fjärde kapitlet innehåller bestämmelser om nämndernas arbetsformer, till exempel regler för nämndernas möten och protokoll.

2 GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

2.1 Om nämndens ansvar

Genom detta reglemente utfärdar kommunfullmäktige föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Styrelsen ansvarar för beredning av ärende till kommunfullmäktige om revidering av reglementet. Så snart en nämnd bedömer att reglementet behöver revideras ska nämnden föreslå styrelsen detta. Reglementet ses över och revideras på förekommen anledning.

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Nämnden ska bedriva den verksamhet som står i detta reglemente och fullgöra de uppgifter och uppdrag som tilldelats nämnden genom lag samt särskilda beslut i kommunfullmäktige och i samband med detta möjliggöra styrelsens uppdrag att leda, samordna och ha uppsikt. Nämnden ska även fullgöra andra kommunala uppgifter som kan hänföras till nämndens verksamhetsområde eller målgrupper undantaget sådana uppgifter som ankommer på andra nämnder.

Styrelsen ansvarar för sådana uppgifter som inte kan hänföras till annan nämnds verksamhetsområde.

2.2 Nämndens och styrelsens generella uppgifter

Nämnden ska i sin verksamhet värna hela kommunen och ha en helhetssyn på kommunens verksamhet. Kommunens nämnder har ett gemensamt ansvar och uppdrag att i samverkan utveckla Skövdes sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhet för att uppnå de mål fullmäktige fastställt.

Nämnden ska i sitt arbete även beakta tillgänglighets-, integrations-, mångfalds-, jämställdhets- och folkhälsofrågor samt barnrättsperspektiv respektive konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Nämnden ska förhålla sig till övriga nämnders ansvarsområden och samverka när andra nämnders verksamhet berör den egna verksamheten. Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna samt om gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden.

Nämnden ska vid behov även samverka med andra relevanta aktörer såsom andra myndigheter, organisationer, näringslivet och civilsamhället.

Styrelsen, nämnderna och kommunalråden ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift som är sekretessbelagd.

2.3 Anställningsmyndighet

Styrelsen är anställningsmyndighet för alla anställda i Skövde kommun. Under styrelsen lyder kommunens förvaltningsorganisation som är uppdelad i sektorer.

Sektorchef anses som förvaltningschef och har därmed rätt att vidaredelegera.

2.4 Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är ändamålsenlig med hänsyn till mål, uppdrag, riktlinjer och andra beslut i kommunfullmäktige och utifrån de lagar och andra författningar som gäller för verksamheten.

2.5 Personalansvar

Fullmäktige delegerar arbetsmiljöuppgifterna till styrelsen i egenskap av anställningsmyndighet såsom företrädare för arbetsgivaren. Styrelsen fastställer sedan riktlinjer för arbetsmiljöarbetet samt delegerar arbetsmiljöansvaret vidare.

Även övriga nämnder har ett arbetsmiljöansvar. Respektive nämnd ska följa utvecklingen inom arbetsgivarområdena jämställdhet, mångfald, samverkan, lön, arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa, arbetsrätt och personalförsörjning. Utifrån verksamhetsbeslut inom nämndens verksamhetsområde ansvarar nämnden också för att det säkerställs att arbetsmiljön uppfyller kraven i arbetsmiljölagstiftningen.

2.6 Effektivitet, kvalitet och intern kontroll

Nämnden ska ha effektiva arbetsformer och bedriva sin verksamhet med god kvalitet samt se till att den interna kontrollen av verksamheten är tillräcklig. Detta innebär att nämnden också har ansvar för utveckling och förbättring av verksamhet och arbetssätt.

2.7 Uppföljning, redovisning och rapportering till kommunfullmäktige

Nämnder ska inom sitt verksamhetsområde

1. övervaka att av fullmäktiges fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp
2. övervaka att löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
3. följa hur den interna kontrollen sköts,
4. två gånger per år rapportera till fullmäktige hur verksamheten utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
5. en gång årligen till fullmäktige rapportera om nämndens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § kommunallagen eller enligt annan lag eller författning,
6. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv.

Nämnderna ska följa utvecklingen inom arbetsgivarområdena jämställdhet, mångfald, samverkan, lön, arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa, arbetsrätt och personalförsörjning. Utifrån verksamhetsbeslut inom respektive verksamhetsområde ansvarar de också för att det säkerställs att arbetsmiljön uppfyller kraven i arbetsmiljölagstiftningen.

2.8 Yttranden till kommunfullmäktige

Nämnden ska till kommunfullmäktige yttra sig över förslag, framställningar, remisser och motioner.

Nämnden ska yttra sig över remitterade motioner inom tre månader, med tillägg av två månader, om tiden sträcker sig över sommaren. Nämnderna ges möjlighet att avge förslag till beslut till kommunfullmäktige att motionen bifalls, avslås eller anses vara besvarad. I de fall nämnden föreslår ett avslag på grund av att förslaget redan är genomfört, ska detta framgå av beslutet.

2.9 Kommunalråd

Styrelsens arbetsutskotts ledamöter är tillika kommunalråd i Skövde kommun.

Fullmäktige beslutar om kommunalrådens uppgifter, ansvarsområden och tjänstgöringsgrad.

2.10 Arkiv

Nämnderna ansvarar för att dess arkiv vårdas enligt arkivlagen, tillämpad i kommunens arkivreglemente. De ska utse en arkivansvarig samt en eller flera arkivredogörare. De ska redovisa sitt arkiv genom en arkivbeskrivning och en arkivförteckning. De ska också ha en dokumenthanteringsplan som beskriver hur allmänna handlingar hanteras (bevaras och gallras).

2.11 Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter inom sitt verksamhetsområde. Nämnden kan vara personuppgiftsbiträde åt annan nämnd eller gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med annan nämnd, varvid de inbördes ansvarsförhållandena ska regleras. Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter i kommunfullmäktige.

2.12 Omfördelning av medel och fastställande av avgifter

Nämnden får omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen.

Nämnden får fastställa avgifter av mindre ekonomisk betydelse inom sitt verksamhetsområde. Detta gäller inte taxor och avgifter som måste antas gemensamt för hela kommunen med hänsyn till kraven på likabehandling. Det gäller inte heller taxor som enligt lag eller annan författning måste antas av kommunfullmäktige.

2.13 Juridisk processföring

Nämnden får själv eller genom ombud föra talan i mål och ärenden inom nämndens ansvarsområde.

Styrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden om inte någon annan nämnd ska göra det på grund av lag, annan författning eller beslut av fullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

3 NÄMNDERNAS ANSVARSOMRÅDEN OCH UPPGIFTER

3.1 Kommunstyrelsen

3.1.1 Styrelsens funktion och ansvarsområde

Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska utöva en samordnad styrning av kommunens verksamhet.

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet och över den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund samt över kommunens avtalssamverkan.

Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Styrelsen har också rätt att fatta avgörande beslut när nämnder utifrån sina respektive ansvarsområden och uppgifter är oense i något hänseende. Styrelsen ansvarar vidare för tolkning av och gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden angivna i reglementet.

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd och samverkan med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

3.1.2 Styrelsens övergripande uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Styrelsen ska inom sitt ansvarsområde fullgöra följande uppgifter:

- leda, samordna och ha uppsikt över den kommunala verksamheten vad gäller kommunens gemensamma angelägenheter, uppdrag, arbetssätt och processer samt avtalssamverkan
- samordna och utveckla arbetet med intern kontroll och följa hur den interna kontrollen sköts i nämnder och bolag
- leda arbetet med utformning av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrning av hela den kommunala verksamheten
- ansvara för kommunala uppgifter som inte tilldelats annan nämnd

Övergripande administration

- ansvara för att leda, utveckla och samordna kommunens gemensamma IT-och digitaliseringsfrågor, informationssystem och digitala infrastruktur samt sköta driften av kommunens system som inte ankommer på annan nämnd, så som till exempel personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och

ärendesystem, e-postsystem, IT-system, kommunikationssystem och register över förtroendevalda
- ansvara för att leda, utveckla och samordna kommungemensam information, kommunikation och marknadsföring

Arbetsmarknad- och näringslivspolitik samt besöksnäring

- ansvara för kommunens strategiska arbetsmarknads- och näringslivspolitik
- ansvara för kommunens arbete med besöksnäringen, med undantag för de delar som utförs av Next Skövde Destinationsutveckling AB

Ekonomi, redovisning, upphandling och verksamhetsstyrning

- ta fram förslag till budget, delårsrapport och årsredovisning
- ansvara för kommunens ekonomiska förvaltning vad gäller bland annat kravverksamhet, budget och redovisningsfrågor och finansfrågor med placering och upplåning av medel, utlåning till eller borgen för helägda bolag och kommunalförbund, kommunens behov av försäkringsskydd, förvaltning av donationer, stiftelser och egendom samt medel som avsatts för pensionsförpliktelse
- följa att kommunfullmäktiges beslut vad gäller kommunens verksamhet och ekonomi efterlevs och att kommunens löpande förvaltning sköts på ett lagligt och ekonomiskt sätt
- ansvara för att upprätthålla god redovisningssed i kommunen
- se till att nämnder, bolag och kommunalförbund följer upp hur verksamheten och den ekonomiska ställningen utvecklas under budgetåret och rapportera uppföljningen till kommunfullmäktige samt ansvara för att ändamålsenliga dialoger förs med dessa
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller har intresse i och årligen pröva om verksamheten varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna
- ansvara för att ägardirektiv till de kommunala bolagen fattas och hålls uppdaterade,
- använda Skövde Stadshus AB för att samordna, leda och följa upp verksamheten i bolagskoncernen
- tillhandahålla upphandlingsfunktion samt tillhandahålla nämnds- och kommunövergripande ramavtal för samtliga sektorer särskilt vid nämnds överskridande ramavtal
- ansvara för kommunens strategiska inköpsverksamhet
- ge medgivande om att leasingavtal får ingås

Arbetsgivarområdet

- ansvara för frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare inom kommunen. Det arbetsgivarpolitiska ansvaret sträcker sig bl.a. över områdena jämställdhet och mångfald, samverkan, lön, arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa, företagshälsovård, arbetsrätt och personalförsörjning

- ansvara för att verksamheten bedrivs i enlighet med arbetsmiljölagstiftningen och föreskrifterna för arbetsmiljö, och att det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp på sektors-, avdelnings- och enhetsnivå
- ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bland annat att:
    - med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
    - förhandla på kommunens vägnar utom vad gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
    - avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
    - besluta om stridsåtgärd
    - lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lag om vissa kommunala befogenheter.
- fullgöra kommunens pensionsåtaganden för anställda och förtroendevalda,
- tillhandahålla administration av löner, pensioner och arbetsmarknadsförsäkringar

Kommunal vuxenutbildning och aktivitetsansvar

- kommunal vuxenutbildning enligt skollag, förordning om vuxenutbildning samt övriga skolförfattningar som åligger kommunen i egenskap av offentlig huvudman för kommunal vuxenutbildning (komvux), inklusive det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)
- samhällsorientering för nyanlända enligt lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare
- yrkeshögskoleutbildningar som godkänts av Myndigheten för yrkeshögskolan enligt lagen om yrkeshögskolan och tillhörande förordning, samt anordnande av uppdragsutbildning som till art och nivå motsvarar den verksamhet kommunen får bedriva inom det offentliga skolväsendet
- ansvara för aktivitetsansvaret för ungdomar i åldrarna 16-19 år, som har valt att inte studera på gymnasiet eller avbrutit sina gymnasiestudier

Samhällsbyggnad

- ansvara för översikts- och detaljplaneringen samt områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen
- främja kommunens bostadsförsörjning och samhällsbyggande och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls
- leda kommunens strategiska arbete med lokalförsörjning
- ansvara för fastighetsfrågor på strategisk nivå
- ansvara för kommunens uppgifter rörande gator, parker, grönområden och parkeringar samt väghållaransvar
- ansvara för elanläggningar i gaturummet, parker och torg
- ansvara för förvaltningen av kommunens skog
- bevaka naturvårdsfrågor samt deponiverksamhet
- ansvara för kommunens energiplanering samt att energihushållning främjas

- ansvara för att förvalta och utveckla kommunens fibernät
- ansvara för kommunens strategiska trafikplanering och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- ansvara för kollektivtrafik, färdtjänst, länsfärdtjänst, riksfärdtjänst, skolskjuts, elevresor och andra samhällsbetalda resor samt inackorderingsstöd

Demokrati och utveckling

- samordna och utveckla kommunens demokratiarbete, hållbarhetsarbete, folkhälsoarbete, jämställdhetsarbete, arbetet med mångfald, barn- och ungdomspolitiskt arbete samt det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet
- samordna och utveckla kommunens arbete med migration och integration,
- ansvara för regionalt, nationellt och internationellt arbete

Samrådsorgan

- säkerställa att äldres intressen beaktas vid kommunens behandling av ärenden samt att samrådsorgan finns
- säkerställa att funktionsnedsattas intressen beaktas vid kommunens behandling av ärenden samt att tillse att samrådsorgan finns

Ärendeberedning och återrapportering

- bereda eller yttra sig i ärenden som handläggs av kommunfullmäktige,
- verkställa kommunfullmäktiges beslut, om kommunfullmäktige inte beslutat annat
- avgöra hur de ärenden som kommunfullmäktige ska handlägga ska beredas, om kommunfullmäktige inte beslutat annat
- en gång varje år lämna en redovisning till fullmäktige över motioner som kommit in till fullmäktige under året och som inte har slutbehandlats av fullmäktige eller nämnd

Från kommunstyrelsens ansvarsområde undantas följande uppgifter:

- ansvara för att tillvarata kommunstyrelsen intressen vid stämmor och andra likartade sammanträden gällande helägda dotterbolag som ägs av Skövde Stadshus AB. Detta ansvar ankommer på Skövde Stadshus AB.

Delegation från kommunfullmäktige

Styrelsen ska i kommunfullmäktiges ställe på kommunens vägnar, såvida inte ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen enligt de grunder som anges i kommunallagen,

- uppta lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt
- omfördela medel som anslagits i budgeten mellan olika nämnder och verksamheter inom av fullmäktige fastställd totalram och andra riktlinjer, förutsatt att berörda nämnder samtycker

- köp, försäljning och byte av fast egendom samt avtal om fastighetsreglering, allt inom av fullmäktige fastställd kostnadsram samt andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt
- anta, ändra eller upphäva detaljplaner och områdesbestämmelser som inte är av stor vikt eller principiell betydelse,
- ge planbesked och förlänga respektive förnya genomförandetid för detaljplaner enligt plan- och bygglagen,
- fastställa tomtpris för bostads- och verksamhetsändamål
- avge förbindelse om att uppfylla uppställt villkor för erhållande av statsbidrag
- ansvara för in- och uthyrning av bostäder och lokaler för tid från 10 år upp till 20 år, samt markupplåtelse upp till 20 år
- ansvara för fastighetstransaktioner av fastighet eller fastighetsdel samt upplåtelse av tomträtt inom den av fullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer
- besluta om tillstånd att använda kommunvapnet
- avge yttranden enligt kamerabevakningslagen,
- avge övriga yttranden, som ankommer på kommunen,
- utse ombud och utfärda ägarinstruktion till ombuden för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intressen i, samt de kommunalförbund, föreningar, andra organisationer och samverkansorgan som kommunen är medlem i
- besluta i övriga liknande ärenden i den mån bemyndigande inte lämnats annan nämnd
- beslut fattade med stöd av delegation ska redovisas till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.

3.1.3 Styrelsens särskilda uppgifter

Kommunstyrelsen ska inom sitt ansvarsområde utföra följande särskilda uppgifter:

- ansvara för kommunens anslagstavla enligt kommunallagen
- ansvara för den kommunala författningssamlingen
- ansvara för kommunens visselblåsarfunktion
- vara kommunens arkivmyndighet
- vara kommunens arbetslöshetsnämnd.

Säkerhetsfrågor, krisberedskap och krisledning

Styrelsen har ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen samt för att säkerhetsskyddslagen följs, leda samt utveckla och samordna arbetet med krisberedskap och riskhantering samt signalskydd.

Kommunfullmäktige har utsett ledamöterna i styrelsens arbetsutskott till krisledningsnämnd. Krisledningsnämnden ska fullgöra lagstadgade uppgifter under extraordinära händelser i fredstid enligt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

I de fall krisledningsnämnden inte är aktiverad, får styrelsen besluta om bistånd och ekonomiskt stöd enlig 4 kap. lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Höjd beredskap och krig

Under höjd beredskap ansvarar styrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Det civila försvaret syftar till att säkerställa att samhället kan upprätthålla grundläggande funktioner under kraftigt störda förhållanden och ytterst i krig. Det civila försvaret berör samtliga nämnders ansvarsområden, eftersom deras verksamheter utgör en del av samhällets samlade funktionalitet. Styrelsen får, om det är nödvändigt med hänsyn till de förhållanden som råder under höjd beredskap, besluta att överta hela eller delar av övriga nämnders verksamhetsområden. Detta omfattar dock inte myndighetsutövning mot enskild.

Styrelsen ansvarar vidare för att fullgöra kommunens uppgifter enligt de lagar och andra författningar som träder i kraft vid höjd beredskap.

3.1.4 Styrelsens utskott och beredningar

Inom styrelsen ska finnas ett arbetsutskott (KSAU) med 5 ledamöter och 5 ersättare och ett arbetsgivarutskott (KSAG) med 5 ledamöter och 5 ersättare.

Styrelsens ordförande är ordförande i KSAU. Styrelsens förste vice ordförande är ordförande i KSAG.

KSAG ansvarar för beredning av ärenden som rör:

- kommunstyrelsens uppgift som anställningsmyndighet och frågor som rör personal- och lönepolitik, mångfald och jämställdhet,
- pension för anställda och förtroendevalda,
- kompetensutveckling för personal,
- genomförandet av beslutade policyinriktningar inom det personalpolitiska området,
- arvoden till förtroendevalda (i de fall det uppstår jäv avgör kommunstyrelsen ärendet).

Frågor som får ekonomiska konsekvenser utöver tilldelad budgetram ska även beredas av KSAU.

KSAU ansvarar för beredning av övriga ärenden som ska hanteras av styrelsen.

Under styrelsen ska det även finnas två politiska beredningar för dialog mellan tjänstepersoner och politiker från olika nämnder. Dessa är beredning samhällsbyggnad, BSB, och beredning medborgare och folkhälsa, BMF. Beredningarna, som saknar beslutsmandat, ska säkerställa dels ett helhetsperspektiv i kommunens utvecklingsarbete, dels väl underbyggda och politiskt förankrade beslutsunderlag.

BMF ska bestå av 10 ledamöter, inga ersättare. Ordförande och vice ordförande är KSAU-ledamot och representerar majoriteten respektive oppositionen. Socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden representeras av ordförande och andre vice ordförande i respektive nämnd.

BSB ska bestå av 11 ledamöter, inga ersättare. Beredningen utgörs av ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott, ordförande och vice ordförande i bygglovsnämnden samt

ordförande och andre vice ordförande i barn- och utbildningsnämnden respektive servicenämnden. Samhällsbyggnadsberedningens presidium utgörs av styrelsens presidium.

Styrelsen reglerar beredningarnas beredningsområden samt arbetsformer genom att anta instruktioner för dessa.

De frågor som beredningarna hanterar, ska beredas av styrelsens utskott utifrån utskottens områden.

3.2 Bygglovsnämnd

3.2.1 Nämndens ansvarsområden

Bygglovsnämnden (BLN) är kommunens byggnadsnämnd enligt plan och bygglagen 12 kap § 1.

Bygglovsnämndens uppgift är att ansvara för kommunens uppgifter inom byggnadsväsendet och utöva tillsyn över byggandet enligt plan- och bygglagens bestämmelser. Bygglovsnämnden hanterar även de övriga uppgifter som enligt författningar eller efter beslut av statliga myndigheter åligger den nämnd som ansvarar för byggnadsfrågor enligt plan- och bygglagen, förutom planärenden.

Bygglovsnämnden skall vidare svara för kommunens uppgifter enligt anläggningslagen, lag om fastighetsbildning samt, vad avser tillsyn och myndighetsutövning, lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

Vid bygglovsnämnden finns även en kommunal lantmäterimyndighet med ansvar i enlighet med lagen om kommunal lantmäterimyndighet.

Bygglovsnämnden är kommunens trafiknämnd enligt lagen om nämnder för vissa trafikfrågor och svarar för kommunens uppgifter som följer av denna lag.

3.2.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för:

- ärenden avseende bygglov, marklov, rivningslov, anmälan, tekniksamråd, slutsamråd, beslut om startbesked och slutbesked
- mätning och kartframställning
- namn- och adressättning inom tätort och på landsbygden
- frågor rörande kommunens adress-, byggnads- och lägenhetsregister. Förvaltning av kommunens fastighetsinformation
- förvaltning av kommunens geografiska information
- att begära fastighetsreglering och fastighetsbestämning enligt fastighetsbildningslagen
- att påkalla förrättning enligt anläggningslagen
- medgivande till undantag enligt ledningsrättslagens § 8 och 21. Fråga om dispens från strandskyddsregler enligt 7 kap 18 b § MB. Tillsyn enligt regler om strandskydd
- ärenden rörande registrering och tillsynsansvar för ventilationskontroll. Övervaka att ägare till byggnad fullgör sina skyldigheter enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem
- ärenden som rör beslut som erfordras enligt plan- och bygglagen avseende kontrollanter inom byggande och ventilationskontroll
- tillsyn av hissar och vissa andra motordrivna anordningar enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd
- energirådgivning och lokalt och regionalt anpassad information, som en del i det nationella energiomställningsprogrammet

- att utfärda lokala trafikföreskrifter enligt gällande trafikförordning
- parkeringstillstånd för rörelsehindrade, nyttoparkering och transporttillstånd för tunga och breda transporter
- övriga trafikärenden som inte ankommer på kommunstyrelsen

3.3 Servicenämnd

3.3.1 Nämndens ansvarsområden

Servicenämndens (SEN) uppgift är att ansvara för de utförarverksamheter som tillhandahåller service till andra kommunala verksamheter och som fullmäktige inte bestämt ska utföras av annan nämnd. Detta omfattar kommunens:

- Måltidsverksamhet
- Lokalvårdsverksamhet
- Gatu- och parkskötselverksamhet
- Skogsskötselverksamhet
- Fordonsförsörjningsverksamhet
- Anläggningsarbetsverksamhet
- Ledningsnätsverksamhet
- Fastighetsskötselverksamhet
- Verkstadsarbetsverksamhet
- Passersystem
- Skaderapporteringssystem kopplade till nämndens ansvarsområde

Nämnden ska vidare försörja kommunens verksamheter med lokaler och förvalta de fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs. Nämnden utgör kommunens beställarfunktion för byggentreprenader. Nämnden har till uppgift att upphandla och teckna kommun- och koncernövergripande elavtal för kommunens och de kommunala bolagens verksamheter.

Nämnden är ansvarig nämnd och huvudman för dagvatten-, dricksvatten- och avloppsverksamheten enligt lag om allmänna vattentjänster.

3.3.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för:

- hyra ut eller på annat sätt upplåta kommunen tillhörig fast egendom inom nämndens verksamhetsområde
- köp, försäljning och byte av lös egendom inom nämndens verksamhetsområde, allt inom av fullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt
- in- och uthyrning av bostäder och lokaler för tid upp till totalt tio år
- redovisa och rapportera in uppgifter från servicenämndens ansvarsområden till myndigheter

.

3.4 Socialnämnd

3.4.1 Nämndens ansvarsområden

Socialnämnden (SON) ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten avseende insatser riktade till barn och unga, missbrukare, personer med behov av försörjningsstöd inklusive därmed förknippat aktivitetsansvar, psykiskt funktionsnedsatta över 18 år, anhöriga som stöder missbrukare eller psykiskt funktionsnedsatta samt till brottsoffer.

3.4.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Socialnämnden ansvarar vidare för:

- familjerättsfrågor och för att erbjuda familjerådgivning
- ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom den socialpsykiatriska verksamheten
- sysselsättningsverksamhet för psykiskt funktionsnedsatta
- det praktiska mottagandet samt initialt ekonomiskt stöd till nyanlända invandrare
- budget-, skuld- och konsumentrådgivning

3.5 Vård- och omsorgsnämnd

3.5.1 Nämndens ansvarsområden

Vård- och omsorgsnämnden (VON) ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd beträffande omsorg om äldre människor och människor med fysiska funktionsnedsättningar. Nämnden är vidare ansvarig för insatser enligt Lag om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) samt insatser enligt socialtjänstlagen till samma målgrupp.

3.5.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för:

- ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom sin verksamhet
- beslut om försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen till personer vid äldreboende genom nedsättning av matavgift
- handläggning och beslut i ärende rörande bostadsanpassningsbidrag
- stipendier inom nämndens verksamhetsområde

3.6 Kultur- och fritidsnämnd

3.6.1 Nämndens ansvarsområden

Kultur- och fritidsnämndens (KFN) uppgift är att ansvara för kommunens uppgifter inom kultur- och fritidsområdet. Nämnden ansvarar för kommunens relationer och utveckling av föreningslivet, vad gäller de föreningar som hör till nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska också fullgöra de av Västra Götalandsregionen och Skövde kommun fastställda uppdragen för konstmuseet och Göteborgsoperan Skövdescenen.

Nämnden är ansvarig för ärenden enligt spellagen, bibliotekslagen samt museilagen.

3.6.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar för kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid för barn, ungdomar och vuxna såsom:

- Arena Skövde
- Billingens fritidsområde Skövde, Lillegården, Billingehov, Södermalms IP
- Inom- och utomhusbad inklusive badplatser
- Kulturhusets scener, stadsteater och kommunal biograf
- Folkbibliotek
- Stadsmuseum
- Kulturskola
- Konstmuseum
- Kommunens konstsamling
- Konstnärlig utsmyckning av byggnader och offentliga platser
- Öppen ungdomsverksamhet
- Uthyrning och drift av kommunens anläggningar för kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet
- Bidrag, stöd och stimulans till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens verksamhetsområde
- Stipendier och priser inom nämndens verksamhetsområde
- Bevakning av kulturmiljövårdens och nämndens intressen i den fysiska planeringen
- Lokalhistorisk forskning och hembygdsvårdande verksamhet
- Evenemang

3.7 Barn- och utbildningsnämnd

3.7.1 Nämndens ansvarsområden

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ska fullgöra kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och elevhälsan.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar också för vissa särskilda utbildningsformer enligt 24 kap. skollagen och annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap skollagen.

Barn- och utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska del inom hälso- och sjukvårdslagens område.

Barn- och utbildningsnämnden har sålunda ansvar för det som i skollag, skolförordning, och gymnasieförordning samt annan skolförfattning åligger kommunen som offentlig huvudman för verksamheten.

3.7.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för att fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen vad gäller:

- godkännande och tillsyn av enskild huvudman för förskola och fritidshem
- godkännande och tillsyn av enskild huvudman för fritidshem som inte anordnas vid en skolenhet med fristående förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola
- godkännande och tillsyn av enskild huvudman för pedagogisk omsorg

utöver detta ansvarar nämnden för:

- stipendier inom nämndens verksamhetsområde

3.8 Valnämnd

3.8.1 Nämndens ansvarsområden

Valnämnden (VLN) ansvar för frågor om val i kommunen och är lokal valmyndighet.

3.8.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Valnämnden ansvarar vidare för:

- de uppgifter som ankommer på lokal valmyndighet vid genomförande av val till riksdagen, regionfullmäktige, kommunfullmäktige och Europaparlamentet
- att genomföra folkomröstningar i enlighet med kommunallagen, folkomröstningslagen och lagen om kommunala folkomröstningar

3.9 Överförmyndare

3.9.1 Överförmyndarens ansvarsområden

Överförmyndaren (ÖFM) ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunen bedrivs i enlighet med vad som föreskrivs i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarens tillsynsverksamhet.

Överförmyndaren är också ansvarig för att:

- underlag för kommande budget lämnas till kommunfullmäktige
- information om överförmyndarens verksamhet sprids till allmänheten
- allmänheten ska i kontakt med kommunen kunna få aktuella uppgifter om hur de når överförmyndaren
- Överförmyndaren skall minst en gång i veckan vara tillgänglig för allmänheten.

3.9.2 Uppgifter, organisation och delegation från kommunfullmäktige

Myndighetens organisation består av en överförmyndare med en ersättare. Dessa utses inom gruppen av förtroendevalda i kommunstyrelsen. Om det är möjligt ska dessa vara några av kommunalråden. Ersättare träder i ordinarie överförmyndares ställe under dennes längre bortavaro än sex dagar.

Överförmyndaren får uppdra åt en anställd hos överförmyndare i samverkan att besluta på överförmyndarens vägnar i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. Delegaterna ska redovisas i en av överförmyndaren upprättad delegationsordning eller genom annat beslut.

Kommunallagens regler om delegationsförbud gäller för överförmyndaren.

Överförmyndaren, eller den överförmyndaren beslutar, är behörig att för överförmyndarens räkning ta emot delgivningar.

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av överförmyndaren ska undertecknas av dennes ersättare och kontrasigneras av den överförmyndaren uppdragit att verkställa undertecknandet. Överförmyndaren får genom beslut uppdra åt annan/andra att verkställa undertecknandet.

4 ARBETSFORMER

4.1 Nämndens sammansättning

Nämnden och styrelsen består av det antal ledamöter och ersättare som kommunfullmäktige genom reglementet har beslutat.

Nedan följer antalet ledamöter och ersättare i respektive nämnd samt antal ledamöter i respektive nämnds presidium:

Nämnd	Antal ledamöter	Antal ersättare	Presidium
Kommunstyrelsen	15	11	3
Valnämnd	5	5	2
Servicenämnd	7	7	3
Socialnämnd	7	7	3
Vård- och omsorgsnämnd	9	9	3
Kultur- och fritidsnämnd	7	7	3
Barn- och utbildningsnämnd	13	9	3
Bygglovsnämnd	7	7	3
Överförmyndare	1	1	

4.2 Ordförande, vice ordförande och presidium

Kommunfullmäktige väljer en ordförande och en eller två vice ordförande (förste vice ordförande och eventuellt andre vice ordförande) bland nämndens ledamöter. Dessa utgör tillsammans nämndens presidium.

Ordföranden ska i huvudsak se till att ärenden som ska behandlas av nämnden blir beredda, ansvara för att nämnden sammanträder, leda sammanträdet, ansvara för att inför sammanträdet upprätta kallelse och föredragningslista. Ordföranden ska se till att protokoll upprättas efter genomfört

sammanträde och att protokollet justeras samt bevaka att nämndens beslut blir verkställda. Ordföranden ansvarar för att nämnden och dess ledamöter har tillgång till de underlag och handlingar samt information som krävs för att uppdraget ska kunna utföras.

Ordföranden ska vara nämndens främsta företrädare och ska därmed följa frågor av betydelse för nämndens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten samt ta initiativ i dess frågor.

Vice ordförandenas uppgift är att biträda ordföranden med dennes uppgifter då ordföranden anser att det behövs samt ersätta ordföranden när ordföranden har förhinder att utföra en uppgift.

I första hand ersätter förste vice ordföranden och i andra hand andre vice ordföranden.

Om presidiet tilldelats beslutanderätt genom delegation från nämnden har ordföranden i presidiet utslagsröst vid lika röstetal. I övrigt gäller det som nämnden beslutar för utskott.

Om varken ordföranden eller någon annan i presidiet kan delta i hela eller delar av ett sammanträde får nämnden utse en annan ledamot som mötesordförande. Tills valet är genomfört är det den ledamot som varit ledamot längst sammanlagd tid i nämnden (ålderspresidenten) som sköter ordförandens uppgifter. Om flera ledamöter har varit ledamot lika lång sammanlagd tid, är det den som är äldst av dessa som ska ta över som mötesordförande.

Om ordföranden eller en vice ordförande är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden för en bestämd period utse en annan ledamot i nämnden till ersättare för att fullgöra ordföranden eller en vice ordförandes samtliga uppgifter. Nämnden får även begära att kommunfullmäktige utser en ersättare.

4.3 Utskott

Nämnden och styrelsen får inrätta ett eller flera utskott. Nämnden får även inrätta en eller flera nämndberedningar.

Nämnden och styrelsen utser inom sig ledamöter och ersättare till utskottet och inom utskottet ordförande och en eller flera vice ordförande.

Om ordföranden eller vice ordförande i utskottet inte kan utföra sitt uppdrag under en längre tid, utser nämnden en annan ledamot i utskottet som ersättare för ordföranden eller vice ordföranden.

Ersättaren ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättaren ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskottet sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer eller på initiativ av ordföranden. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som ska behandlas. Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst förutom vid personval där lotten då får avgöra.

Utskottets protokoll justeras antingen digitalt eller analogt av ordförande och en ledamot i utskottet och anmäls till nämnden vid dess nästkommande sammanträde.

Utskottet ska

1. bereda ärenden inför nämndens sammanträde, i den omfattning som nämnden bestämmer,
2. initiera ärenden som fordrar beslut av nämnden,
3. besluta i ärenden som är delegerade till utskottet

Nämndberedning ska

1. bereda specifika typer av ärenden, i den omfattning som nämnden bestämmer,
2. initiera ärenden inom sitt specifika område som fordrar beslut av nämnden

En nämnd kan inte delegera beslutsrätt till en nämndberedning.

Nämnden beslutar om arbetsformerna för nämndberedningen genom att anta en instruktion för beredningen.

4.4 Tid och plats för nämndens sammanträde

Nämnden och styrelsen bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Nämnden och styrelsen ska också sammanträda om ordförande anser att det behövs eller om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det.

En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden. Begäran ska innehålla uppgifter om det eller de ärenden som ledamöterna vill behandla på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med övriga i presidiet om tiden för extra sammanträde.

Ordföranden får ställa in eller ändra dag eller tid för ett sammanträde om det finns särskilda skäl. Om möjligt ska ordföranden samråda med presidiet innan. Ordföranden ska också se till att ledamöterna och ersättarna så snart som möjligt informeras om att mötet har ställts in eller ändrats.

4.5 Kallelse till sammanträde och föredragningslista

Ordföranden ansvarar för att det kallas till varje sammanträde.

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst sammanlagd tid (ålderspresidenten) göra det. Om flera ledamöter har varit ledamot i nämnden lika lång sammanlagd tid, är det den som är äldst som ska kalla till sammanträde.

Kallelsen ska vara skriftlig och skickas elektroniskt senast fem arbetsdagar före sammanträdesdagen om inte särskilda skäl föranleder annat. I undantagsfall får ordföranden bestämma att kallelse ska förmedlas på annat sätt.

Ledamöter och ersättare ska kallas till sammanträdet.

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Till kallelsen bör en föredragningslista bifogas. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan också ska bifogas kallelsen.

4.6 Deltagande på distans

Om det finns särskilda skäl får nämnden och styrelsen sammanträda med ledamöter eller ersättare som deltar på distans. Deltagande på distans får endast ske om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att alla deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. En ledamot eller ersättare som deltar på distans ska anses vara närvarande vid nämndens sammanträde. Lokalen ska vara så beskaffad att obehöriga inte kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

En ledamot eller ersättare som vill delta på distans vid ett sammanträde ska anmäla det till nämndens sekreterare innan sammanträdet. Ordföranden avgör om särskilda skäl föreligger och om ledamoten eller ersättaren får delta på distans vid sammanträdet.

Nämnden och styrelsen får i övrigt närmare bestämma vad som ska gälla om deltagande på distans i nämnden, exempelvis i utskott eller i presidiet.

Nämndens och styrelsens utskott får även, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans enligt samma bestämmelser som nämnden. Det är utskottets ordförande som avgör om särskilda skäl föreligger.

4.7 Offentliga sammanträden

Nämnden och styrelsen får besluta att ha offentliga sammanträden. De får dock inte ha offentliga sammanträden i ärenden som gäller myndighetsutövning eller i ärenden där det finns uppgifter som omfattas av sekretess.

4.8 Närvarorätt

Samtliga kommunalråd har rätt att närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningarna, dock ej i handläggning av myndighetsutövning mot enskild. Nämnd får därutöver medge ledamot av styrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Nämnden får även medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får även bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Personalrepresentanter har närvaro- och yttranderätt, men inte beslutsrätt i nämndens sammanträden. I följande ärenden gäller ej närvaro- och yttranderätt:

1. ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, såvida inte ärendet rör en obestämd krets av enskilda

2. ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster.

4.9 Förhinder och ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som har förhinder att delta i hela eller delar av ett sammanträde, ska så snart som möjligt anmäla detta till nämndens sekreterare och underrätta den ersättare som står på tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna påverkats genom ersättarens tjänstgöring, får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

En ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna samt att få sin mening antecknad i protokollet genom att lämna in protokollsanteckning men har inte rätt att delta i besluten.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare redan har börjat tjänstgöra i ledamotens ställe.

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Inträde under pågående handläggning av ett ärende får endast ske om särskilda skäl föreligger.

4.10 Jäv och avbruten tjänstgöring

Ledamot eller ersättare, som är förhindrad att delta i behandling av ett ärende på grund av jäv, ska själv anmäla detta till ordföranden samt lämna sammanträdeslokalen innan ärendets behandling påbörjats.

En ledamot som har avbrutit sin tjänstgöring i ett ärende på grund av jäv eller något annat hinder får tjänstgöra igen efter att ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

4.11 Yrkande och deltagande i beslut

Om ordföranden anser att det behövs ska ledamot som har framställt ett yrkande lämna in sitt yrkande skriftligt.

En ledamot som vill avstå från att delta i ett beslut ska anmäla det vid sammanträdet innan beslutet fattas. En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet om nämnden

fattar det utan omröstning. Ordföranden är alltid skyldig att rösta, när det behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Detsamma gäller ledamot som deltar i handläggningen av ett ärende om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild.

4.12 Reservationer och protokollsanteckning

En ledamot som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet (reservation). Om en ledamot vill motivera sin reservation ska ledamoten göra det skriftligen.

En ledamot kan även få sin mening antecknad i protokollet genom att lämna in en protokollsanteckning. Det är ordförande som beslutar om protokollsanteckningen får belasta protokollet.

Skriftliga reservationer och protokollsanteckning ska anmälas innan nämndens sammanträde avslutas och ska lämnas in till nämndens sekreterare före den tidpunkt då nämndens protokoll ska justeras. Vid omedelbar justering ska skriftliga reservationer och protokollsanteckningar lämnas in direkt vid den omedelbara justeringen.

4.13 Justering av protokoll

Protokoll från nämndens eller styrelsens sammanträden justeras av ordföranden och en annan ledamot på sätt som nämnden bestämmer. Nämnden eller styrelsens kan besluta att justera en paragraf i protokollet omedelbart vid sammanträdet. Paragrafen ska i sådant fall redovisas för nämnden innan nämnden justerar den.

4.14 Delgivningsmottagare

Behörig att ta emot delgivning på nämndens vägnar är nämndens ordförande, sektorchefen eller annan anställd som nämnden bestämmer.

4.15 Undertecknande av handlingar

Om inte nämnden eller styrelsen bestämmer annat ska handlingar som utfärdas på nämndens vägnar undertecknas, eller på annat sätt bekräftas, av ordföranden eller en vice ordförande. Har bägge förhinder undertecknar eller bekräftar två av nämndens övriga ledamöter handlingarna. Sektorchefen eller nämndens sekreterare kontrasignerar.

4.16 Kungörelser och tillkännagivande av förskrifter med mera

Nämnden och styrelsen ansvarar för att beslut, föreskrifter med mera inom det egna ansvarsområdet anslås, tillkännages och kungörs enligt gällande bestämmelser.

SKÖVDE

Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder

Beslutad av kommunfullmäktige
27 april 2026, § 58. Dnr KS2025.0506

INNEHÅLL

1 Reglementet- en introduktion....4
1.1 Ett samlat reglemente för kommunens nämnder....4
2 Gemensamma bestämmelser....5
2.1 Om nämndens ansvar....5
2.2 Nämndens och styrelsens generella uppgifter....5
2.3 Anställningsmyndighet....5
2.4 Organisation inom verksamhetsområdet....5
2.5 Personalansvar....6
2.6 Effektivitet, kvalitet och intern kontroll....6
2.7 Uppföljning, redovisning och rapportering till kommunfullmäktige....6
2.8 Yttranden till kommunfullmäktige....6
2.9 Kommunalråd....7
2.10 Arkiv....7
2.11 Behandling av personuppgifter....7
2.12 Omfördelning av medel och fastställande av avgifter....7
2.13 Juridisk processföring....7
3 Nämndernas ansvarsområden och uppgifter....8
3.1 Kommunstyrelsen....8
3.1.1 Styrelsens funktion och ansvarsområde....8
3.1.2 Styrelsens övergripande uppgifter och delegation från kommunfullmäktige....8
3.1.3 Styrelsens särskilda uppgifter....11
3.1.4 Styrelsens utskott och beredningar....12
3.2 Bygglovsnämnd....14
3.2.1 Nämndens ansvarsområden....14
3.2.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige....14
3.3 Servicenämnd....15
3.3.1 Nämndens ansvarsområden....15
3.3.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige....15
3.4 Socialnämnd....16
3.4.1 Nämndens ansvarsområden....16
3.4.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige....16
3.5 Vård- och omsorgsnämnd....17
3.5.1 Nämndens ansvarsområden....17
3.5.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige....17
3.6 Kultur- och fritidsnämnd....18
3.6.1 Nämndens ansvarsområden....18

3.6.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 18
3.7 Barn- och utbildningsnämnd....19
3.7.1 Nämndens ansvarsområden....19
3.7.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 19
3.8 Valnämnd....20
3.8.1 Nämndens ansvarsområden....20
3.8.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige 20
3.9 Överförmyndare....21
3.9.1 Överförmyndarens ansvarsområden....21
3.9.2 Uppgifter, organisation och delegation från kommunfullmäktige....21
4 Arbetsformer 22
4.1 Nämndens sammansättning 22
4.2 Ordförande, vice ordförande och presidium....22
4.3 Utskott....23
4.4 Tid och plats för nämndens sammanträde 24
4.5 Kallelse till sammanträde och föredragningslista....24
4.6 Deltagande på distans 24
4.7 Offentliga sammanträden....25
4.8 Närvarorätt....25
4.9 Förhinder och ersättares tjänstgöring....25
4.10 Jäv och avbruten tjänstgöring 26
4.11 Yrkande och deltagande i beslut....26
4.12 Reservationer och protokollsanteckning....26
4.13 Justering av protokoll....26
4.14 Delgivningsmottagare....26
4.15 Undertecknande av handlingar 26
4.16 Kungörelser och tillkännagivande av förskrifter med mera 27

1 REGLEMENTET- EN INTRODUKTION

Regeringsformen beskriver och kommunallagen utvecklar hur grunderna för kommunernas organisation, verksamhetsformer och den kommunala beskattningen ska se ut. Enligt kommunallagen utgår styrningen i en kommun från kommunfullmäktige som är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige fördelar sedan ansvar och befogenheter till kommunens nämnder genom reglementet. Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige anta reglemente om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Reglementet är grunden i kommunfullmäktiges styrning av organisationen. Reglementet ger en överskådlig bild av ansvarsfördelningen mellan nämnderna samt gemensamma och tydliga ramar. Detta ökar rättssäkerheten, underlättar samordning och skapar förutsättningar för en tydlig och effektiv organisation. I kommunen har kommunstyrelsen, fortsättningsvis benämnd i text som styrelsen, en särskild roll och särskilda befogenheter genom uppdraget att leda, samordna och ha uppsikt över den kommunala organisationen.

Det här dokumentet är kommunfullmäktiges reglemente för kommunens nämnder inklusive styrelsen och överförmyndaren. Styrelsen är en nämnd med särskilda uppgifter och omfattas av det som gäller för samtliga nämnder. Om enbart styrelsen avses anges detta särskilt. Kommunen har även en krisledningsnämnd samt kommunrevisionen vars verksamheter regleras i särskilda reglementen. Krisledningsnämndens arbetsformer gällande sammanträde, tjänstgöring och övriga arbetsformer regleras av detta reglementes avsnitt 4.4-4.16.

1.1 Ett samlat reglemente för kommunens nämnder

Reglementet är indelat i fyra kapitel.

Det första kapitlet ger en kort introduktion.

Det andra kapitlet innehåller gemensamma bestämmelser för samtliga nämnder (förutom krisledningsnämnden), till exempel bestämmelser kring, personalansvar, samverkan och organisation.

Det tredje kapitlet beskriver vilka områden och uppgifter som respektive nämnd ansvarar för.

Det fjärde kapitlet innehåller bestämmelser om nämndernas arbetsformer, till exempel regler för nämndernas möten och protokoll.

2 GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

2.1 Om nämndens ansvar

Genom detta reglemente utfärdar kommunfullmäktige föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Styrelsen ansvarar för beredning av ärende till kommunfullmäktige om revidering av reglementet. Så snart en nämnd bedömer att reglementet behöver revideras ska nämnden föreslå styrelsen detta. Reglementet ses över och revideras på förekommen anledning.

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Nämnden ska bedriva den verksamhet som står i detta reglemente och fullgöra de uppgifter och uppdrag som tilldelats nämnden genom lag samt särskilda beslut i kommunfullmäktige och i samband med detta möjliggöra styrelsens uppdrag att leda, samordna och ha uppsikt. Nämnden ska även fullgöra andra kommunala uppgifter som kan hänföras till nämndens verksamhetsområde eller målgrupper undantaget sådana uppgifter som ankommer på andra nämnder.

Styrelsen ansvarar för sådana uppgifter som inte kan hänföras till annan nämnds verksamhetsområde.

2.2 Nämndens och styrelsens generella uppgifter

Nämnden ska i sin verksamhet värna hela kommunen och ha en helhetssyn på kommunens verksamhet. Kommunens nämnder har ett gemensamt ansvar och uppdrag att i samverkan utveckla Skövdes sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhet för att uppnå de mål fullmäktige fastställt.

Nämnden ska i sitt arbete även beakta tillgänglighets-, integrations-, mångfalds-, jämställdhets- och folkhälsofrågor samt barnrättsperspektiv respektive konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Nämnden ska förhålla sig till övriga nämnders ansvarsområden och samverka när andra nämnders verksamhet berör den egna verksamheten. Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna samt om gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden.

Nämnden ska vid behov även samverka med andra relevanta aktörer såsom andra myndigheter, organisationer, näringslivet och civilsamhället.

Styrelsen, nämnderna och kommunalråden ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift som är sekretessbelagd.

2.3 Anställningsmyndighet

Styrelsen är anställningsmyndighet för alla anställda i Skövde kommun. Under styrelsen lyder kommunens förvaltningsorganisation som är uppdelad i sektorer.

Sektorchef anses som förvaltningschef och har därmed rätt att vidaredelegera.

2.4 Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är ändamålsenlig med hänsyn till mål, uppdrag, riktlinjer och andra beslut i kommunfullmäktige och utifrån de lagar och andra författningar som gäller för verksamheten.

2.5 Personalansvar

Fullmäktige delegerar arbetsmiljöuppgifterna till styrelsen i egenskap av anställningsmyndighet såsom företrädare för arbetsgivaren. Styrelsen fastställer sedan riktlinjer för arbetsmiljöarbetet samt delegerar arbetsmiljöansvaret vidare.

Även övriga nämnder har ett arbetsmiljöansvar. Respektive nämnd ska följa utvecklingen inom arbetsgivarområdena jämställdhet, mångfald, samverkan, lön, arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa, arbetsrätt och personalförsörjning. Utifrån verksamhetsbeslut inom nämndens verksamhetsområde ansvarar nämnden också för att det säkerställs att arbetsmiljön uppfyller kraven i arbetsmiljölagstiftningen.

2.6 Effektivitet, kvalitet och intern kontroll

Nämnden ska ha effektiva arbetsformer och bedriva sin verksamhet med god kvalitet samt se till att den interna kontrollen av verksamheten är tillräcklig. Detta innebär att nämnden också har ansvar för utveckling och förbättring av verksamhet och arbetssätt.

2.7 Uppföljning, redovisning och rapportering till kommunfullmäktige

Nämnder ska inom sitt verksamhetsområde

1. övervaka att av fullmäktiges fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp

2. övervaka att löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,

3. följa hur den interna kontrollen sköts,

4. två gånger per år rapportera till fullmäktige hur verksamheten utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,

5. en gång årligen till fullmäktige rapportera om nämndens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § kommunallagen eller enligt annan lag eller författning,

6. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv.

Nämnderna ska följa utvecklingen inom arbetsgivarområdena jämställdhet, mångfald, samverkan, lön, arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa, arbetsrätt och personalförsörjning. Utifrån verksamhetsbeslut inom respektive verksamhetsområde ansvarar de också för att det säkerställs att arbetsmiljön uppfyller kraven i arbetsmiljölagstiftningen.

2.8 Yttranden till kommunfullmäktige

Nämnden ska till kommunfullmäktige yttra sig över förslag, framställningar, remisser och motioner.

Nämnden ska yttra sig över remitterade motioner inom tre månader, med tillägg av två månader, om tiden sträcker sig över sommaren. Nämnderna ges möjlighet att avge förslag till beslut till kommunfullmäktige att motionen bifalls, avslås eller anses vara besvarad. I de fall nämnden föreslår ett avslag på grund av att förslaget redan är genomfört, ska detta framgå av beslutet.

2.9 Kommunalråd

Styrelsens arbetsutskotts ledamöter är tillika kommunalråd i Skövde kommun.

Fullmäktige beslutar om kommunalrådens uppgifter, ansvarsområden och tjänstgöringsgrad.

2.10 Arkiv

Nämnderna ansvarar för att dess arkiv vårdas enligt arkivlagen, tillämpad i kommunens arkivreglemente. De ska utse en arkivansvarig samt en eller flera arkivredogörare. De ska redovisa sitt arkiv genom en arkivbeskrivning och en arkivförteckning. De ska också ha en dokumenthanteringsplan som beskriver hur allmänna handlingar hanteras (bevaras och gallras).

2.11 Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter inom sitt verksamhetsområde. Nämnden kan vara personuppgiftsbiträde åt annan nämnd eller gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med annan nämnd, varvid de inbördes ansvarsförhållandena ska regleras. Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter i kommunfullmäktige.

2.12 Omfördelning av medel och fastställande av avgifter

Nämnden får omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen.

Nämnden får fastställa avgifter av mindre ekonomisk betydelse inom sitt verksamhetsområde. Detta gäller inte taxor och avgifter som måste antas gemensamt för hela kommunen med hänsyn till kraven på likabehandling. Det gäller inte heller taxor som enligt lag eller annan författning måste antas av kommunfullmäktige.

2.13 Juridisk processföring

Nämnden får själv eller genom ombud föra talan i mål och ärenden inom nämndens ansvarsområde.

Styrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden om inte någon annan nämnd ska göra det på grund av lag, annan författning eller beslut av fullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

3 NÄMNDERNAS ANSVARSOMRÅDEN OCH UPPGIFTER

3.1 Kommunstyrelsen

3.1.1 Styrelsens funktion och ansvarsområde

Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska utöva en samordnad styrning av kommunens verksamhet.

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet och över den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund samt över kommunens avtalssamverkan.

Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Styrelsen har också rätt att fatta avgörande beslut när nämnder utifrån sina respektive ansvarsområden och uppgifter är oense i något hänseende. Styrelsen ansvarar vidare för tolkning av och gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden angivna i reglementet.

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd och samverkan med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

3.1.2 Styrelsens övergripande uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Styrelsen ska inom sitt ansvarsområde fullgöra följande uppgifter:

- leda, samordna och ha uppsikt över den kommunala verksamheten vad gäller kommunens gemensamma angelägenheter, uppdrag, arbetssätt och processer samt avtalssamverkan
- samordna och utveckla arbetet med intern kontroll och följa hur den interna kontrollen sköts i nämnder och bolag
- leda arbetet med utformning av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrning av hela den kommunala verksamheten
- ansvara för kommunala uppgifter som inte tilldelats annan nämnd

Övergripande administration

- ansvara för att leda, utveckla och samordna kommunens gemensamma IT-och digitaliseringsfrågor, informationssystem och digitala infrastruktur samt sköta driften av kommunens system som inte ankommer på annan nämnd, så som till exempel personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendesystem, e-postsystem, IT-system, kommunikationssystem och register över förtroendevalda
- ansvara för att leda, utveckla och samordna kommungemensam information, kommunikation och marknadsföring

Arbetsmarknad- och näringslivspolitik samt besöksnäring

- ansvara för kommunens strategiska arbetsmarknads- och näringslivspolitik
- ansvara för kommunens arbete med besöksnäringen, med undantag för de delar som utförs av Next Skövde Destinationsutveckling AB

Ekonomi, redovisning, upphandling och verksamhetsstyrning

- ta fram förslag till budget, delårsrapport och årsredovisning
- ansvara för kommunens ekonomiska förvaltning vad gäller bland annat kravverksamhet, budget och redovisningsfrågor och finansfrågor med placering och upplåning av medel, utlåning till eller borgen för helägda bolag och kommunalförbund, kommunens behov av försäkringsskydd, förvaltning av donationer, stiftelser och egendom samt medel som avsatts för pensionsförpliktelse
- följa att kommunfullmäktiges beslut vad gäller kommunens verksamhet och ekonomi efterlevs och att kommunens löpande förvaltning sköts på ett lagligt och ekonomiskt sätt
- ansvara för att upprätthålla god redovisningssed i kommunen
- se till att nämnder, bolag och kommunalförbund följer upp hur verksamheten och den ekonomiska ställningen utvecklas under budgetåret och rapportera uppföljningen till kommunfullmäktige samt ansvara för att ändamålsenliga dialoger förs med dessa
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller har intresse i och årligen pröva om verksamheten varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna
- ansvara för att ägardirektiv till de kommunala bolagen fattas och hålls uppdaterade,
- använda Skövde Stadshus AB för att samordna, leda och följa upp verksamheten i bolagskoncernen
- tillhandahålla upphandlingsfunktion samt tillhandahålla nämnds- och kommunövergripande ramavtal för samtliga sektorer särskilt vid nämnds överskridande ramavtal
- ansvara för kommunens strategiska inköpsverksamhet
- ge medgivande om att leasingavtal får ingås

Arbetsgivarområdet

- ansvara för frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare inom kommunen. Det arbetsgivarpolitiska ansvaret sträcker sig bl.a. över områdena jämställdhet och mångfald, samverkan, lön, arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa, företagshälsovård, arbetsrätt och personalförsörjning
- ansvara för att verksamheten bedrivs i enlighet med arbetsmiljölagstiftningen och föreskrifterna för arbetsmiljö, och att det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp på sektors-, avdelnings- och enhetsnivå
- ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bland annat att:
    - med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
    - förhandla på kommunens vägnar utom vad gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
    - avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
    - besluta om stridsåtgärd
    - lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lag om vissa kommunala befogenheter.
- fullgöra kommunens pensionsåtaganden för anställda och förtroendevalda,
- tillhandahålla administration av löner, pensioner och arbetsmarknadsförsäkringar

Kommunal vuxenutbildning och aktivitetsansvar

- kommunal vuxenutbildning enligt skollag, förordning om vuxenutbildning samt övriga skolförfattningar som åligger kommunen i egenskap av offentlig huvudman för kommunal vuxenutbildning (komvux), inklusive det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)
- samhällsorientering för nyanlända enligt lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare
- yrkeshögskoleutbildningar som godkänts av Myndigheten för yrkeshögskolan enligt lagen om yrkeshögskolan och tillhörande förordning, samt anordnande av uppdragsutbildning som till art och nivå motsvarar den verksamhet kommunen får bedriva inom det offentliga skolväsendet
- ansvara för aktivitetsansvaret för ungdomar i åldrarna 16-19 år, som har valt att inte studera på gymnasiet eller avbrutit sina gymnasiestudier

Samhällsbyggnad

- ansvara för översikts- och detaljplaneringen samt områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen
- främja kommunens bostadsförsörjning och samhällsbyggande och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls
- leda kommunens strategiska arbete med lokalförsörjning
- ansvara för fastighetsfrågor på strategisk nivå
- ansvara för kommunens uppgifter rörande gator, parker, grönområden och parkeringar samt väghållaransvar
- ansvara för elanläggningar i gaturummet, parker och torg
- ansvara för förvaltningen av kommunens skog
- bevaka naturvårdsfrågor samt deponiverksamhet
- ansvara för kommunens energiplanering samt att energihushållning främjas
- ansvara för att förvalta och utveckla kommunens fibernät
- ansvara för kommunens strategiska trafikplanering och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- ansvara för kollektivtrafik, färdtjänst, länsfärdtjänst, riksfärdtjänst, skolskjuts, elevresor och andra samhällsbetalda resor samt inackorderingsstöd

Demokrati och utveckling

- samordna och utveckla kommunens demokratiarbete, hållbarhetsarbete, folkhälsoarbete, jämställdhetsarbete, arbetet med mångfald, barn- och ungdomspolitiskt arbete samt det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet
- samordna och utveckla kommunens arbete med migration och integration,
- ansvara för regionalt, nationellt och internationellt arbete

Samrådsorgan

- säkerställa att äldres intressen beaktas vid kommunens behandling av ärenden samt att samrådsorgan finns
- säkerställa att funktionsnedsattas intressen beaktas vid kommunens behandling av ärenden samt att tillse att samrådsorgan finns

Ärendeberedning och återrapportering

- bereda eller yttra sig i ärenden som handläggs av kommunfullmäktige,
- verkställa kommunfullmäktiges beslut, om kommunfullmäktige inte beslutat annat

- avgöra hur de ärenden som kommunfullmäktige ska handlägga ska beredas, om kommunfullmäktige inte beslutat annat
- en gång varje år lämna en redovisning till fullmäktige över motioner som kommit in till fullmäktige under året och som inte har slutbehandlats av fullmäktige eller nämnd

Från kommunstyrelsens ansvarsområde undantas följande uppgifter:

- ansvara för att tillvarata kommunstyrelsen intressen vid stämmor och andra likartade sammanträden gällande helägda dotterbolag som ägs av Skövde Stadshus AB. Detta ansvar ankommer på Skövde Stadshus AB.

Delegation från kommunfullmäktige

Styrelsen ska i kommunfullmäktiges ställe på kommunens vägnar, såvida inte ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen enligt de grunder som anges i kommunallagen,

- uppta lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt
- omfördela medel som anslagits i budgeten mellan olika nämnder och verksamheter inom av fullmäktige fastställd totalram och andra riktlinjer, förutsatt att berörda nämnder samtycker
- köp, försäljning och byte av fast egendom samt avtal om fastighetsreglering, allt inom av fullmäktige fastställd kostnadsram samt andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt
- anta, ändra eller upphäva detaljplaner och områdesbestämmelser som inte är av stor vikt eller principiell betydelse,
- ge planbesked och förlänga respektive förnya genomförandetid för detaljplaner enligt plan- och bygglagen,
- fastställa tomtpris för bostads- och verksamhetsändamål
- avge förbindelse om att uppfylla uppställt villkor för erhållande av statsbidrag
- ansvara för in- och uthyrning av bostäder och lokaler för tid från 10 år upp till 20 år, samt markupplåtelse upp till 20 år
- ansvara för fastighetstransaktioner av fastighet eller fastighetsdel samt upplåtelse av tomträtt inom den av fullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer
- besluta om tillstånd att använda kommunvapnet
- avge yttranden enligt kamerabevakningslagen,
- avge övriga yttranden, som ankommer på kommunen,
- utse ombud och utfärda ägarinstruktion till ombuden för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intressen i, samt de kommunalförbund, föreningar, andra organisationer och samverkansorgan som kommunen är medlem i
- besluta i övriga liknande ärenden i den mån bemyndigande inte lämnats annan nämnd
- beslut fattade med stöd av delegation ska redovisas till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.

3.1.3 Styrelsens särskilda uppgifter

Kommunstyrelsen ska inom sitt ansvarsområde utföra följande särskilda uppgifter:

- ansvara för kommunens anslagstavla enligt kommunallagen
- ansvara för den kommunala författningssamlingen
- ansvara för kommunens visselblåsarfunktion
- vara kommunens arkivmyndighet
- vara kommunens arbetslöshetsnämnd.

Säkerhetsfrågor, krisberedskap och krisledning

Styrelsen har ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen samt för att säkerhetsskyddslagen följs, leda samt utveckla och samordna arbetet med krisberedskap och riskhantering samt signalskydd.

Kommunfullmäktige har utsett ledamöterna i styrelsens arbetsutskott till krisledningsnämnd. Krisledningsnämnden ska fullgöra lagstadgade uppgifter under extraordinära händelser i fredstid enligt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

I de fall krisledningsnämnden inte är aktiverad, får styrelsen besluta om bistånd och ekonomiskt stöd enlig 4 kap. lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Höjd beredskap och krig

Under höjd beredskap ansvarar styrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Det civila försvaret syftar till att säkerställa att samhället kan upprätthålla grundläggande funktioner under kraftigt störda förhållanden och ytterst i krig. Det civila försvaret berör samtliga nämnders ansvarsområden, eftersom deras verksamheter utgör en del av samhällets samlade funktionalitet. Styrelsen får, om det är nödvändigt med hänsyn till de förhållanden som råder under höjd beredskap, besluta att överta hela eller delar av övriga nämnders verksamhetsområden. Detta omfattar dock inte myndighetsutövning mot enskild.

Styrelsen ansvarar vidare för att fullgöra kommunens uppgifter enligt de lagar och andra författningar som träder i kraft vid höjd beredskap.

3.1.4 Styrelsens utskott och beredningar

Inom styrelsen ska finnas ett arbetsutskott (KSAU) med 5 ledamöter och 5 ersättare och ett arbetsgivarutskott (KSAG) med 5 ledamöter och 5 ersättare.

Styrelsens ordförande är ordförande i KSAU. Styrelsens förste vice ordförande är ordförande i KSAG.

KSAG ansvarar för beredning av ärenden som rör:

- kommunstyrelsens uppgift som anställningsmyndighet och frågor som rör personal- och lönepolitik, mångfald och jämställdhet,
- pension för anställda och förtroendevalda,
- kompetensutveckling för personal,
- genomförandet av beslutade policyinriktningar inom det personalpolitiska området,
- arvoden till förtroendevalda (i de fall det uppstår jäv avgör kommunstyrelsen ärendet).

Frågor som får ekonomiska konsekvenser utöver tilldelad budgetram ska även beredas av KSAU.

KSAU ansvarar för beredning av övriga ärenden som ska hanteras av styrelsen.

Under styrelsen ska det även finnas två politiska beredningar för dialog mellan tjänstepersoner och politiker från olika nämnder. Dessa är beredning samhällsbyggnad, BSB, och beredning medborgare och folkhälsa, BMF. Beredningarna, som saknar beslutsmandat, ska säkerställa dels ett helhetsperspektiv i kommunens utvecklingsarbete, dels väl underbyggda och politiskt förankrade beslutsunderlag.

BMF ska bestå av 10 ledamöter, inga ersättare. Ordförande och vice ordförande är KSAU-ledamot och representerar majoriteten respektive oppositionen. Socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden representeras av ordförande och andre vice ordförande i respektive nämnd.

BSB ska bestå av 11 ledamöter, inga ersättare. Beredningen utgörs av ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott, ordförande och vice ordförande i bygglovsnämnden samt ordförande och andre vice ordförande i barn- och utbildningsnämnden respektive servicenämnden. Samhällsbyggnadsberedningens presidium utgörs av styrelsens presidium.

Styrelsen reglerar beredningarnas beredningsområden samt arbetsformer genom att anta instruktioner för dessa.

De frågor som beredningarna hanterar, ska beredas av styrelsens utskott utifrån utskottens områden.

3.2 Bygglovsnämnd

3.2.1 Nämndens ansvarsområden

Bygglovsnämnden (BLN) är kommunens byggnadsnämnd enligt plan och bygglagen 12 kap § 1.

Bygglovsnämndens uppgift är att ansvara för kommunens uppgifter inom byggnadsväsendet och utöva tillsyn över byggandet enligt plan- och bygglagens bestämmelser. Bygglovsnämnden hanterar även de övriga uppgifter som enligt författningar eller efter beslut av statliga myndigheter åligger den nämnd som ansvarar för byggnadsfrågor enligt plan- och bygglagen, förutom planärenden.

Bygglovsnämnden skall vidare svara för kommunens uppgifter enligt anläggningslagen, lag om fastighetsbildning samt, vad avser tillsyn och myndighetsutövning, lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

Vid bygglovsnämnden finns även en kommunal lantmäterimyndighet med ansvar i enlighet med lagen om kommunal lantmäterimyndighet.

Bygglovsnämnden är kommunens trafiknämnd enligt lagen om nämnder för vissa trafikfrågor och svarar för kommunens uppgifter som följer av denna lag.

3.2.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för:

- ärenden avseende bygglov, marklov, rivningslov, anmälan, tekniksamråd, slutsamråd, beslut om startbesked och slutbesked
- mätning och kartframställning
- namn- och adressättning inom tätort och på landsbygden
- frågor rörande kommunens adress-, byggnads- och lägenhetsregister. Förvaltning av kommunens fastighetsinformation
- förvaltning av kommunens geografiska information
- att begära fastighetsreglering och fastighetsbestämning enligt fastighetsbildningslagen
- att påkalla förrättning enligt anläggningslagen
- medgivande till undantag enligt ledningsrättslagens § 8 och 21. Fråga om dispens från strandskyddsregler enligt 7 kap 18 b § MB. Tillsyn enligt regler om strandskydd
- ärenden rörande registrering och tillsynsansvar för ventilationskontroll. Övervaka att ägare till byggnad fullgör sina skyldigheter enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem
- ärenden som rör beslut som erfordras enligt plan- och bygglagen avseende kontrollanter inom byggande och ventilationskontroll
- tillsyn av hissar och vissa andra motordrivna anordningar enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd
- energirådgivning och lokalt och regionalt anpassad information, som en del i det nationella energiomställningsprogrammet
- att utfärda lokala trafikföreskrifter enligt gällande trafikförordning
- parkeringstillstånd för rörelsehindrade, nyttoparkering och transporttillstånd för tunga och breda transporter
- övriga trafikärenden som inte ankommer på kommunstyrelsen

3.3 Servicenämnd

3.3.1 Nämndens ansvarsområden

Servicenämndens (SEN) uppgift är att ansvara för de utförarverksamheter som tillhandahåller service till andra kommunala verksamheter och som fullmäktige inte bestämt ska utföras av annan nämnd. Detta omfattar kommunens:

- Måltidsverksamhet
- Lokalvårdsverksamhet
- Gatu- och parkskötselverksamhet
- Skogsskötselverksamhet
- Fordonsförsörjningsverksamhet
- Anläggningsarbetsverksamhet
- Ledningsnätsverksamhet
- Fastighetsskötselverksamhet
- Verkstadsarbetsverksamhet
- Passersystem
- Skaderapporteringssystem kopplade till nämndens ansvarsområde

Nämnden ska vidare försörja kommunens verksamheter med lokaler och förvalta de fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs. Nämnden utgör kommunens beställarfunktion för byggentreprenader. Nämnden har till uppgift att upphandla och teckna kommun- och koncernövergripande elavtal för kommunens och de kommunala bolagens verksamheter.

Nämnden är ansvarig nämnd och huvudman för dagvatten-, dricksvatten- och avloppsverksamheten enligt lag om allmänna vattentjänster.

3.3.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för:

- hyra ut eller på annat sätt upplåta kommunen tillhörig fast egendom inom nämndens verksamhetsområde
- köp, försäljning och byte av lös egendom inom nämndens verksamhetsområde, allt inom av fullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt
- in- och uthyrning av bostäder och lokaler för tid upp till totalt tio år
- redovisa och rapportera in uppgifter från servicenämndens ansvarsområden till myndigheter

.

3.4 Socialnämnd

3.4.1 Nämndens ansvarsområden

Socialnämnden (SON) ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten ~~avseende~~ ~~insatser~~ och vad som i lag sägs om socialnämnd beträffande förebyggande verksamhet, myndighetsutövning och utförande av insatser riktade till barn och unga, ~~missbrukare,~~ personer med beroendeproblematik personer med behov av försörjningsstöd inklusive därmed förknippat aktivitetsansvar, ~~psykiskt~~ funktionsnedsatta ~~över 18 år~~, anhöriga ~~som stöder missbrukare eller psykiskt funktionsnedsatta s~~till sina målgrupper samt brottsoffer.

3.4.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Socialnämnden ansvarar vidare för:

- familjerättsfrågor och för att erbjuda familjerådgivning
- ~~ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom den socialpsykiatriska verksamheten~~
- ~~sysselsättningsverksamhet för psykiskt funktionsnedsatta~~
- det praktiska mottagandet samt initialt ekonomiskt stöd till nyanlända invandrare
- budget-, skuld- och konsumentrådgivning
- Hyresgarantin

3.5 Vård- och omsorgsnämnd

3.5.1 Nämndens ansvarsområden

Vård- och omsorgsnämnden (VON) ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd beträffande förebyggande verksamhet, myndighetsutövning och utförande av insatser ~~omsorg om äldre människor och människor med fysiska funktionsnedsättningar.~~ riktade till personer med funktionsnedsättningar samt personer med behov av äldreomsorg och hemtjänst. Nämnden ansvarar även för anhörigstöd till sina målgrupper.

~~Nämnden är vidare ansvarig för insatser enligt Lag om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) samt insatser enligt socialtjänstlagen till samma målgrupp.~~

3.5.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för:

- ~~ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom sin verksamhet~~
- att vara kommunens vårdgivarnämnd, och därmed ansvariga för den kommunala primärvården enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).
- beslut om försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen till personer vid äldreboende genom nedsättning av matavgift
- handläggning och beslut i ärende rörande bostadsanpassningsbidrag
- stipendier inom nämndens verksamhetsområde

3.6 Kultur- och fritidsnämnd

3.6.1 Nämndens ansvarsområden

Kultur- och fritidsnämndens (KFN) uppgift är att ansvara för kommunens uppgifter inom kultur- och fritidsområdet. Nämnden ansvarar för kommunens relationer och utveckling av föreningslivet, vad gäller de föreningar som hör till nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska också fullgöra de av Västra Götalandsregionen och Skövde kommun fastställda uppdragen för konstmuseet och Göteborgsoperan Skövdescenen.

Nämnden är ansvarig för ärenden enligt spellagen, bibliotekslagen samt museilagen.

3.6.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar för kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid för barn, ungdomar och vuxna såsom:

- Arena Skövde
- Billingens fritidsområde Skövde, Lillegården, Billingehov, Södermalms IP
- Inom- och utomhusbad inklusive badplatser
- Kulturhusets scener, stadsteater och kommunal biograf
- Folkbibliotek
- Stadsmuseum
- Kulturskola
- Konstmuseum
- Kommunens konstsamling
- Konstnärlig utsmyckning av byggnader och offentliga platser
- Öppen ungdomsverksamhet
- Uthyrning och drift av kommunens anläggningar för kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet
- Bidrag, stöd och stimulans till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens verksamhetsområde
- Stipendier och priser inom nämndens verksamhetsområde
- Bevakning av kulturmiljövårdens och nämndens intressen i den fysiska planeringen
- Lokalhistorisk forskning och hembygdsvårdande verksamhet
- Evenemang

3.7 Barn- och utbildningsnämnd

3.7.1 Nämndens ansvarsområden

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ska fullgöra kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och elevhälsan.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar också för vissa särskilda utbildningsformer enligt 24 kap. skollagen och annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap skollagen.

Barn- och utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska del inom hälso- och sjukvårdslagens område.

Barn- och utbildningsnämnden har sålunda ansvar för det som i skollag, skolförordning, och gymnasieförordning samt annan skolförfattning åligger kommunen som offentlig huvudman för verksamheten.

3.7.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar vidare för att fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen vad gäller:

- godkännande och tillsyn av enskild huvudman för förskola och fritidshem
- godkännande och tillsyn av enskild huvudman för fritidshem som inte anordnas vid en skolenhet med fristående förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola
- godkännande och tillsyn av enskild huvudman för pedagogisk omsorg

utöver detta ansvarar nämnden för:

- stipendier inom nämndens verksamhetsområde

3.8 Valnämnd

3.8.1 Nämndens ansvarsområden

Valnämnden (VLN) ansvar för frågor om val i kommunen och är lokal valmyndighet.

3.8.2 Nämndens uppgifter och delegation från kommunfullmäktige

Valnämnden ansvarar vidare för:

- de uppgifter som ankommer på lokal valmyndighet vid genomförande av val till riksdagen, regionfullmäktige, kommunfullmäktige och Europaparlamentet
- att genomföra folkomröstningar i enlighet med kommunallagen, folkomröstningslagen och lagen om kommunala folkomröstningar

3.9 Överförmyndare

3.9.1 Överförmyndarens ansvarsområden

Överförmyndaren (ÖFM) ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunen bedrivs i enlighet med vad som föreskrivs i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarens tillsynsverksamhet.

Överförmyndaren är också ansvarig för att:

- underlag för kommande budget lämnas till kommunfullmäktige
- information om överförmyndarens verksamhet sprids till allmänheten
- allmänheten ska i kontakt med kommunen kunna få aktuella uppgifter om hur de når överförmyndaren
- Överförmyndaren skall minst en gång i veckan vara tillgänglig för allmänheten.

3.9.2 Uppgifter, organisation och delegation från kommunfullmäktige

Myndighetens organisation består av en överförmyndare med en ersättare. Dessa utses inom gruppen av förtroendevalda i kommunstyrelsen. Om det är möjligt ska dessa vara några av kommunalråden. Ersättare träder i ordinarie överförmyndares ställe under dennes längre bortavaro än sex dagar.

Överförmyndaren får uppdra åt en anställd hos överförmyndare i samverkan att besluta på överförmyndarens vägnar i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. Delegaterna ska redovisas i en av överförmyndaren upprättad delegationsordning eller genom annat beslut.

Kommunallagens regler om delegationsförbud gäller för överförmyndaren.

Överförmyndaren, eller den överförmyndaren beslutar, är behörig att för överförmyndarens räkning ta emot delgivningar.

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av överförmyndaren ska undertecknas av dennes ersättare och kontrasigneras av den överförmyndaren uppdragit att verkställa undertecknandet. Överförmyndaren får genom beslut uppdra åt annan/andra att verkställa undertecknandet.

4 ARBETSFORMER

4.1 Nämndens sammansättning

Nämnden och styrelsen består av det antal ledamöter och ersättare som kommunfullmäktige genom reglementet har beslutat.

Nedan följer antalet ledamöter och ersättare i respektive nämnd samt antal ledamöter i respektive nämnds presidium:

Nämnd	Antal ledamöter	Antal ersättare	Presidium
Kommunstyrelsen	15	11	3
Valnämnd	5	5	2
Servicenämnd	7	7	3
Socialnämnd	7	7	3
Vård- och omsorgsnämnd	9	9	3
Kultur- och fritidsnämnd	7	7	3
Barn- och utbildningsnämnd	13	9	3
Bygglovsnämnd	7	7	3
Överförmyndare	1	1	

4.2 Ordförande, vice ordförande och presidium

Kommunfullmäktige väljer en ordförande och en eller två vice ordförande (förste vice ordförande och eventuellt andre vice ordförande) bland nämndens ledamöter. Dessa utgör tillsammans nämndens presidium.

Ordföranden ska i huvudsak se till att ärenden som ska behandlas av nämnden blir beredda, ansvara för att nämnden sammanträder, leda sammanträdet, ansvara för att inför sammanträdet upprätta kallelse och föredragningslista. Ordföranden ska se till att protokoll upprättas efter genomfört sammanträde och att protokollet justeras samt bevaka att nämndens beslut blir verkställda. Ordföranden ansvarar för att nämnden och dess ledamöter har tillgång till de underlag och handlingar samt information som krävs för att uppdraget ska kunna utföras.

Ordföranden ska vara nämndens främsta företrädare och ska därmed följa frågor av betydelse för nämndens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten samt ta initiativ i dess frågor.

Vice ordförandenas uppgift är att biträda ordföranden med dennes uppgifter då ordföranden anser att det behövs samt ersätta ordföranden när ordföranden har förhinder att utföra en uppgift.

I första hand ersätter förste vice ordföranden och i andra hand andre vice ordföranden.

Om presidiet tilldelats beslutanderätt genom delegation från nämnden har ordföranden i presidiet utslagsröst vid lika röstetal. I övrigt gäller det som nämnden beslutar för utskott.

Om varken ordföranden eller någon annan i presidiet kan delta i hela eller delar av ett sammanträde får nämnden utse en annan ledamot som mötesordförande. Tills valet är genomfört är det den ledamot som varit ledamot längst sammanlagd tid i nämnden (ålderspresidenten) som sköter ordförandens uppgifter. Om flera ledamöter har varit ledamot lika lång sammanlagd tid, är det den som är äldst av dessa som ska ta över som mötesordförande.

Om ordföranden eller en vice ordförande är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden för en bestämd period utse en annan ledamot i nämnden till ersättare för att fullgöra ordföranden eller en vice ordförandes samtliga uppgifter. Nämnden får även begära att kommunfullmäktige utser en ersättare.

4.3 Utskott

Nämnden och styrelsen får inrätta ett eller flera utskott. Nämnden får även inrätta en eller flera nämndberedningar.

Nämnden och styrelsen utser inom sig ledamöter och ersättare till utskottet och inom utskottet ordförande och en eller flera vice ordförande.

Om ordföranden eller vice ordförande i utskottet inte kan utföra sitt uppdrag under en längre tid, utser nämnden en annan ledamot i utskottet som ersättare för ordföranden eller vice ordföranden.

Ersättaren ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättaren ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskottet sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer eller på initiativ av ordföranden. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som ska behandlas. Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst förutom vid personval där lotten då får avgöra.

Utskottets protokoll justeras antingen digitalt eller analogt av ordförande och en ledamot i utskottet och anmäls till nämnden vid dess nästkommande sammanträde.

Utskottet ska

1. bereda ärenden inför nämndens sammanträde, i den omfattning som nämnden bestämmer,
2. initiera ärenden som fordrar beslut av nämnden,
3. besluta i ärenden som är delegerade till utskottet

Nämndberedning ska

1. bereda specifika typer av ärenden, i den omfattning som nämnden bestämmer,
2. initiera ärenden inom sitt specifika område som fordrar beslut av nämnden

En nämnd kan inte delegera beslutsrätt till en nämndberedning.

Nämnden beslutar om arbetsformerna för nämndberedningen genom att anta en instruktion för beredningen.

4.4 Tid och plats för nämndens sammanträde

Nämnden och styrelsen bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Nämnden och styrelsen ska också sammanträda om ordförande anser att det behövs eller om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det.

En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden. Begäran ska innehålla uppgifter om det eller de ärenden som ledamöterna vill behandla på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med övriga i presidiet om tiden för extra sammanträde.

Ordföranden får ställa in eller ändra dag eller tid för ett sammanträde om det finns särskilda skäl. Om möjligt ska ordföranden samråda med presidiet innan. Ordföranden ska också se till att ledamöterna och ersättarna så snart som möjligt informeras om att mötet har ställts in eller ändrats.

4.5 Kallelse till sammanträde och föredragningslista

Ordföranden ansvarar för att det kallas till varje sammanträde.

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst sammanlagd tid (ålderspresidenten) göra det. Om flera ledamöter har varit ledamot i nämnden lika lång sammanlagd tid, är det den som är äldst som ska kalla till sammanträde.

Kallelsen ska vara skriftlig och skickas elektroniskt senast fem arbetsdagar före sammanträdesdagen om inte särskilda skäl föranleder annat. I undantagsfall får ordföranden bestämma att kallelse ska förmedlas på annat sätt.

Ledamöter och ersättare ska kallas till sammanträdet.

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Till kallelsen bör en föredragningslista bifogas. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan också ska bifogas kallelsen.

4.6 Deltagande på distans

Om det finns särskilda skäl får nämnden och styrelsen sammanträda med ledamöter eller ersättare som deltar på distans. Deltagande på distans får endast ske om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att alla deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. En ledamot eller ersättare som deltar på distans ska anses vara närvarande vid nämndens sammanträde. Lokalen ska vara så beskaffad att obehöriga inte kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

En ledamot eller ersättare som vill delta på distans vid ett sammanträde ska anmäla det till nämndens sekreterare innan sammanträdet. Ordföranden avgör om särskilda skäl föreligger och om ledamoten eller ersättaren får delta på distans vid sammanträdet.

Nämnden och styrelsen får i övrigt närmare bestämma vad som ska gälla om deltagande på distans i nämnden, exempelvis i utskott eller i presidiet.

Nämndens och styrelsens utskott får även, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans enligt samma bestämmelser som nämnden. Det är utskottets ordförande som avgör om särskilda skäl föreligger.

4.7 Offentliga sammanträden

Nämnden och styrelsen får besluta att ha offentliga sammanträden. De får dock inte ha offentliga sammanträden i ärenden som gäller myndighetsutövning eller i ärenden där det finns uppgifter som omfattas av sekretess.

4.8 Närvarorätt

Samtliga kommunalråd har rätt att närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningarna, dock ej i handläggning av myndighetsutövning mot enskild. Nämnd får därutöver medge ledamot av styrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Nämnden får även medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får även bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Personalrepresentanter har närvaro- och yttranderätt, men inte beslutsrätt i nämndens sammanträden. I följande ärenden gäller ej närvaro- och yttranderätt:

1. ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, såvida inte ärendet rör en obestämd krets av enskilda
2. ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster.

4.9 Förhinder och ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som har förhinder att delta i hela eller delar av ett sammanträde, ska så snart som möjligt anmäla detta till nämndens sekreterare och underrätta den ersättare som står på tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna påverkats genom ersättarens tjänstgöring, får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

En ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna samt att få sin mening antecknad i protokollet genom att lämna in protokollsanteckning men har inte rätt att delta i besluten.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare redan har börjat tjänstgöra i ledamotens ställe.

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Inträde under pågående handläggning av ett ärende får endast ske om särskilda skäl föreligger.

4.10 Jäv och avbruten tjänstgöring

Ledamot eller ersättare, som är förhindrad att delta i behandling av ett ärende på grund av jäv, ska själv anmäla detta till ordföranden samt lämna sammanträdeslokalen innan ärendets behandling påbörjats.

En ledamot som har avbrutit sin tjänstgöring i ett ärende på grund av jäv eller något annat hinder får tjänstgöra igen efter att ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

4.11 Yrkande och deltagande i beslut

Om ordföranden anser att det behövs ska ledamot som har framställt ett yrkande lämna in sitt yrkande skriftligt.

En ledamot som vill avstå från att delta i ett beslut ska anmäla det vid sammanträdet innan beslutet fattas. En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet om nämnden fattar det utan omröstning. Ordföranden är alltid skyldig att rösta, när det behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Detsamma gäller ledamot som deltar i handläggningen av ett ärende om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild.

4.12 Reservationer och protokollsanteckning

En ledamot som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet (reservation). Om en ledamot vill motivera sin reservation ska ledamoten göra det skriftligen.

En ledamot kan även få sin mening antecknad i protokollet genom att lämna in en protokollsanteckning. Det är ordförande som beslutar om protokollsanteckningen får belasta protokollet.

Skriftliga reservationer och protokollsanteckning ska anmälas innan nämndens sammanträde avslutas och ska lämnas in till nämndens sekreterare före den tidpunkt då nämndens protokoll ska justeras. Vid omedelbar justering ska skriftliga reservationer och protokollsanteckningar lämnas in direkt vid den omedelbara justeringen.

4.13 Justering av protokoll

Protokoll från nämndens eller styrelsens sammanträden justeras av ordföranden och en annan ledamot på sätt som nämnden bestämmer. Nämnden eller styrelsens kan besluta att justera en paragraf i protokollet omedelbart vid sammanträdet. Paragrafen ska i sådant fall redovisas för nämnden innan nämnden justerar den.

4.14 Delgivningsmottagare

Behörig att ta emot delgivning på nämndens vägnar är nämndens ordförande, sektorehefen eller annan anställd som nämnden bestämmer.

4.15 Undertecknande av handlingar

Om inte nämnden eller styrelsen bestämmer annat ska handlingar som utfärdas på nämndens vägnar undertecknas, eller på annat sätt bekräftas, av ordföranden eller en vice ordförande. Har bägge förhinder

undertecknar eller bekräftar två av nämndens övriga ledamöter handlingarna. Sektorchefen eller nämndens sekreterare kontrasignerar.

4.16 Kungörelser och tillkännagivande av förskrifter med mera

Nämnden och styrelsen ansvarar för att beslut, föreskrifter med mera inom det egna ansvarsområdet anslås, tillkännages och kungörs enligt gällande bestämmelser.

DELEGATIONSBESLUT
Datum: 2026-10-28
Diarienummer: SON2026.0105-4
Handläggare: Lotta Hjoberg

Ordförandebeslut: Förslag om ändring av Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder mandatperioden 2026–2030

Beslut

Socialnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta förslag om ändring i socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden i Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Detta beslut fattas med stöd av punkt *1.1, Brådskande beslut,* i socialnämndens delegationsordning.

Beskrivning av ärendet

Verksamheterna inom socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden har samlats i en gemensam sektor välfärd. Syftet är att stärka arbetet i enlighet med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, med särskilt fokus på förebyggande arbete och barnperspektivet.

Förslaget består främst av förändringar i språkbruk som bättre stämmer överens med lagstiftning samt nationellt vedertagna uttryck och begrepp. Faktiska förändringar i ansvarsområden är att vårdgivaransvaret tas bort från socialnämnden och åläggs i sin helhet på vård- och omsorgsnämnden samt att hyresgarantin läggs till socialnämndens ansvar.

Handlingar

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder, förslag daterat 2026-10-08

Skickas till

Kommunstyrelsen

Anita Löfgren (S)
Ordförande socialnämnden

Signerat av Ciceron SendSign 2026-10-29 08:20:04

Skövde kommun Sektor
Besöksadress Stadshuset, Fredsgatan 4, Skövde
Postadress Skövde kommun, 541 83 Skövde
Kontaktcenter Telefon: 0500-49 80 00
Webbplats skovde.se

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Signerat av Ciceron SendSign 2026-10-29 08:20:04

SONAU § 52/26
Förslag om ändring av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

SON2026.0105

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Socialnämndens arbetsutskott	2026-10-22	52/26

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta förslag om ändring i socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden i Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Sammanfattning

Förslag om ändring av gemensamt reglemente i syfte att förtydliga socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden.

Bakgrund

Verksamheterna inom socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden har samlats i en gemensam sektor välfärd. Syftet är att stärka arbetet i enlighet med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, med särskilt fokus på förebyggande arbete och barnperspektivet.

Förslaget består främst av förändringar i språkbruk som bättre stämmer överens med lagstiftning samt nationellt vedertagna uttryck och begrepp. Faktiska förändringar i ansvarsområden är att vårdgivaransvaret tas bort från socialnämnden och åläggs i sin helhet på vård- och omsorgsnämnden samt att hyresgarantin läggs till socialnämndens ansvar.

Motivering till beslutsförslag

För att tydliggöra styrningen och ansvarsfördelningen, både politiskt och inom förvaltningen, föreslås en revidering av gemensamt reglemente.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Vid beslut som endast är till för att tydliggöra ansvarsområden genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Förslag om ändring av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder, förslag daterat 2026-10-08

Skickas till

Socialnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

VON § 81/26
Förslag om ändring av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

VON2026.0179

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Vård- och omsorgsnämnden	2026-10-29	81/26

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta förslag om ändring i socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden i Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Förslag om ändring av gemensamt reglemente i syfte att förtydliga socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden.

Bakgrund

Verksamheterna inom socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden har samlats i en gemensam sektor välfärd. Syftet är att stärka arbetet i enlighet med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, med särskilt fokus på förebyggande arbete och barnperspektivet.

Förslaget består främst av förändringar i språkbruk som bättre stämmer överens med lagstiftning samt nationellt vedertagna uttryck och begrepp. Faktiska förändringar i ansvarsområden är att vårdgivaransvaret tas bort från socialnämnden och åläggs i sin helhet på vård- och omsorgsnämnden samt att hyresgarantin läggs till socialnämndens ansvar.

Motivering till beslutsförslag

För att tydliggöra styrningen och ansvarsfördelningen, både politiskt och inom förvaltningen, föreslås en revidering av gemensamt reglemente.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Sektorns förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Vid beslut som endast är till för att tydliggöra ansvarsområden genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Förslag om ändring av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder, förslag daterat 2026-10-08

Skickas till

Socialnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

KS § 177/26
Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

KS2025.0506

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-11-04	190/26
2 Kommunstyrelsen	2026-11-04	177/26

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta förslag om ändring i socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden i Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Sammanfattning

Det gemensamma reglementet för kommunstyrelsen och övriga nämnder för mandatperioden 2026-2030 behöver revideras för att tydliggöra socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden efter sammanslagning av två sektorer till en gemensam.

Bakgrund

Verksamheterna inom socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden har samlats i en gemensam sektor, sektor välfärd. Syftet är att stärka arbetet i enlighet med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, med särskilt fokus på förebyggande arbete och barnperspektivet.

Föreslagna revideringar består främst av förändringar i språkbruk som bättre stämmer överens med lagstiftning samt nationellt vedertagna uttryck och begrepp. Faktiska förändringar i ansvarsområden är att vårdgivaransvaret tas bort från socialnämnden och åläggs i sin helhet på vård- och omsorgsnämnden samt att hyresgarantin läggs till som socialnämndens ansvar. Både socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden har hanterat ärendet och föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta reviderat Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Motivering till beslutsförslag

För att tydliggöra styrningen och ansvarsfördelningen, både politiskt och inom förvaltningen, föreslås en revidering av gemensamt reglemente.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Vid rent administrativa beslut som genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder (slutligt beslutat av kommunfullmäktige 2026-04-27)
Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder, förslag daterat 2026-10-08
Ordförandebeslut Förslag om ändring av Gemensamt reglemente for kommunstyrelsen - signerat
Beslut Socialnämndens arbetsutskott, 2026-10-22, Ärende 52_26, Förslag om ändring gemensamt reglemente
Beslut Vård- och omsorgsnämnden, 2026-10-29, Ärende 81/26, Förslag om ändring av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026-2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Protokoll Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-11-04

Skickas till

Socialnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Författningssamlingen kommunstyrelsen@skovde.se

KSAU § 190/26
Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

KS2025.0506

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-11-04	190/26

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att anta förslag om ändring i socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden i Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Sammanfattning

Det gemensamma reglementet för kommunstyrelsen och övriga nämnder för mandatperioden 2026-2030 behöver revideras för att tydliggöra socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden efter sammanslagning av två sektorer till en gemensam.

Bakgrund

Verksamheterna inom socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden har samlats i en gemensam sektor, sektor välfärd. Syftet är att stärka arbetet i enlighet med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, med särskilt fokus på förebyggande arbete och barnperspektivet.

Föreslagna revideringar består främst av förändringar i språkbruk som bättre stämmer överens med lagstiftning samt nationellt vedertagna uttryck och begrepp. Faktiska förändringar i ansvarsområden är att vårdgivaransvaret tas bort från socialnämnden och åläggs i sin helhet på vård- och omsorgsnämnden samt att hyresgarantin läggs till som socialnämndens ansvar. Både socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden har hanterat ärendet och föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta reviderat Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030, enligt förslag daterat 2026-10-08.

Motivering till beslutsförslag

För att tydliggöra styrningen och ansvarsfördelningen, både politiskt och inom förvaltningen, föreslås en revidering av gemensamt reglemente.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Vid rent administrativa beslut som genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Revidering av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026–2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder (slutligt beslutat av kommunfullmäktige 2026-04-27)
Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder, förslag daterat 2026-10-08
Ordförandebeslut Förslag om ändring av Gemensamt reglemente for kommunstyrelsen - signerat
Beslut Socialnämndens arbetsutskott, 2026-10-22, Ärende 52_26, Förslag om ändring gemensamt reglemente
Beslut Vård- och omsorgsnämnden, 2026-10-29, Ärende 81/26, Förslag om ändring av Gemensamt reglemente mandatperioden 2026-2030 gällande socialnämnden och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

Skickas till

Socialnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Författningssamlingen kommunstyrelsen@skovde.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **Kommunfullmäktige**

Diarienummer: **KS2026.0497-4**
Handläggare: **Magnus Nilsson**

SKÖVDE

Separat prövning av utökad borgensram för Avfall & Återvinning Skaraborg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta godkänna en utökad utlånings- och borgensram om 275 miljoner kronor för Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg enligt sammanträdesprotokoll 2026-11-02.

Sammanfattning

Förbundsordningen för kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg behöver utökat investeringsutrymme. Vid fastställande av förbundets utlåningsramar för koncernsbanken 2027 har Skövde kommun beviljat en utlåningsram om 275 mkr. Nuvarande förbundsordning 8 § anger ett lånetak på 70 miljoner kronor. Arbete med revidering av förbundsordningen pågår. Eftersom ny förbundsordning inte kommer vara godkänd innan 2027 behöver lånefrågan behandlas separat.

Bakgrund

Frågan om låneramar i koncernbanken har beretts av ekonomi Skövde kommun. Förslag om godkännande högre belåning än den som anges i nu gällande förbundsordning har beslutats och föreslagits av kommunalförbundet och beretts av kommunstyrelsens förvaltning.

Motivering till beslutsförslag

Förslaget överensstämmer med Skövde kommuns ekonomiska ställningstaganden och behövs för att kommunalförbundet enligt sina beslutade ramar ska kunna ta i anspråk det redan beviljade utrymmet.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Det nu aktuella beslutet har inga ekonomiska konsekvenser för Skövde kommun men möjliggör att kommunalförbundet kan agera enligt Skövde kommuns tidigare beslut.

Hållbarhetsbedömning

Vid denna typ av formella godkännanden genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **Kommunfullmäktige**

Diarienummer: **KS2026.0497-4**
Handläggare: **Magnus Nilsson**

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Separat prövning av utökad borgensram för Avfall & Återvinning Skaraborg

Skickas till

Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg

Ekonomichef Skövde kommun

Handläggare

Magnus Nilsson
Kommunstyrelsen

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-15**
Diarienummer: **KS2026.0456-1**
Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

SKÖVDE

Beslut om partistöd 2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att partistöd för 2027 utbetalas till de partier som inkommit med sin redovisning för föregående år innan 30 juni 2026.

Sammanfattning

För att Skövde kommuns kommunala partistöd ska utbetalas behöver kommunfullmäktige fatta beslut om detta. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till kommunfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i kommunallagen. Till redovisningen ska också följa en granskningsrapport. Dessa båda ska inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Utifrån de inlämnade rapporterna för året ska kommunfullmäktige ta ställning till utbetalning i förskott för kommande år.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Skövde antog 2026-04-27 § 65/26 Riktlinjer för kommunalt partistöd (KS2025.0578). Riktlinjerna syftar till att komplettera lagstiftningen genom att tydliggöra hur det kommunala partistödet hanteras i Skövde kommun – både vad gäller stödets storlek, fördelning, redovisning och användning. Det lokala partistödet i Skövde kommun betalas ut till partier som är representerade i kommunfullmäktige. Med detta avses, i enlighet med 2 kap. 9 § andra stycket kommunallagen, partier som har erhållit minst ett mandat i senaste kommunval.

Partistöd fördelas utifrån det antal mandat som ett parti har i kommunfullmäktige. Endast mandat för vilka en vald ledamot har fastställts enligt 14 kap. vallagen beaktas vid beräkningen.

Partier som tar emot kommunalt partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till kommunfullmäktige som visar att stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin, i enlighet med 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse föregående kalenderår. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg som är undertecknad av en av partiet utsedd granskare. Dessa båda ska inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång, det vill säga 30 juni varje år.

Utifrån de inlämnade rapporterna för året ska kommunfullmäktige ta ställning till utbetalning i förskott för kommande år.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2026-10-15**
Diarienummer: **KS2026.0456-1**
Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

SKÖVDE

Kommunfullmäktiges beslut om utbetalning av partistöd kan mot bakgrund av detta utgöra underlag för utbetalning i januari 2027.

Ärendet har hanterats av kommunledningsstabens kansliavdelning.

Motivering till beslutsförslag

Kommunfullmäktige behöver fatta beslut om det lokala partistödet för utbetalning nästkommande år. De partier som lämnat in sin redovisning enligt Riktlinjer för kommunalt partistöd bör få partistöd utbetalt efter beslut i kommunfullmäktige.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Kommunledningsstabens förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Vid rent administrativa beslut genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Beslut om partistöd 2027

Riktlinjer för kommunalt partistöd (slutligt beslutat av kommunfullmäktige 2026-04-27)

Skickas till

Arvidesadministratör, Demokratistöd, politikeradministration@skovde.se

Controller kommunledningsstaben, Sabina Cederkvarn

Samtliga gruppledare

Handläggare

Camilla Arvidsson
Kommunstyrelsen

SKÖVDE

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Riktlinjer för kommunalt partistöd

Beslutad av kommunfullmäktige
27 april 2026 § 65/26. Dnr KS2025.0578

Innehåll

1 Kommunalt partistöd 3
2 Grundstöd och mandatstöd 3
3 Gruppledararvode 3
4 Fördelning av partistöd 3
5 Redovisning och granskning 4
6 Utbetalning 4
6.1 Partistöd 4
6.2 Gruppledararvode 4

Dokumenttyp: Riktlinje

Dokumentet gäller för: Kommunfullmäktige

Diarienummer: KS2025.0578

Reviderad: -

Giltighetstid: Tills vidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: Minst en gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: Chef kansliavdelning

Andra tillhörande dokument:

1 Kommunalt partistöd

Kommunallagen innehåller grundläggande bestämmelser om kommunalt partistöd. Dessa riktlinjer syftar till att komplettera lagstiftningen genom att tydliggöra hur det kommunala partistödet hanteras i Skövde kommun – både vad gäller stödets storlek, fördelning, redovisning och användning.

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i kommunfullmäktige. Med detta avses, i enlighet med 2 kap. 9 § andra stycket kommunallagen, partier som har erhållit minst ett mandat i senaste kommunval.

2 Grundstöd och mandatstöd

Partistöd utgår i form av:

Grundstöd: ett (1,0) månadsarvode för riksdagsledamot per år till varje parti som är representerat i kommunfullmäktige.

Mandatstöd: ett halvt (0,5) månadsarvode för riksdagsledamot per år och mandat som partiet har i kommunfullmäktige.

3 Gruppledararvode

Med gruppledare avses den förtroendevalde som ett parti i kommunfullmäktige utsett till kontaktperson gentemot kommunen. Gruppledaren representerar samtliga förtroendevalda i partiet med uppdrag inom Skövde kommun. Partiet ska skriftligen meddela kommunfullmäktige vem som är utsedd till gruppledare. Byte av gruppledare kan ske när som helst under mandatperioden.

Den lokala partiorganisationen har möjlighet att avsätta en del av partistödet till ett månatligt arvode för gruppledaren. Arvodet fastställs som en procentuell andel av riksdagsledamotsarvodet.

Gruppledararvodets storlek beslutas av den lokala partiorganisationen och kan ändras en gång per kalenderår, i samband med kommunfullmäktiges beslut om partistöd. Beslut från den lokala partiorganisationen om eventuell ändring ska lämnas skriftligen till kansliavdelningen (kommunstyrelsen@skovde.se) senast den 15 november året innan ändringen ska börja gälla.

Den nya arvoderingen börjar gälla från och med den 1 januari kommande kalenderår.

4 Fördelning av partistöd

Partistöd fördelas utifrån det antal mandat som ett parti har i kommunfullmäktige. Endast mandat för vilka en vald ledamot har fastställts enligt 14 kap. vallagen beaktas vid beräkningen.

Om ett mandat inte längre är besatt upphör mandatstödet från och med den tidpunkt då representationen upphör. I sådant fall ska kommunfullmäktige besluta att det överskjutande mandatstödet avräknas från nästkommande års partistöd.

5 Redovisning och granskning

Partier som tar emot kommunalt partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till kommunfullmäktige som visar att stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin, i enlighet med 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen.

Redovisningen ska avse föregående kalenderår. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg som är undertecknad av en av partiet utsedd granskare. Intyget ska styrka att redovisningen ger en rättvisande bild och att partistödet har använts i enlighet med 2 kap. 9 § kommunallagen.

Redovisningen och granskningsintyget ska lämnas till kommunfullmäktige senast sex månader efter utgången av redovisningsåret, det vill säga senast den 30 juni varje år. Dokumenten ska skickas till kansliavdelningen (kommunstyrelsen@skovde.se).l

Om redovisning och intyg inte inkommer i tid, utbetalas inget partistöd till partiet för nästkommande år.

6 Utbetalning

6.1 Partistöd

Partistöd utbetalas årligen i förskott under januari månad, efter beslut av kommunfullmäktige.

Om ett parti inte har lämnat in både skriftlig redovisning och granskningsintyg enligt 2 kap. 11 § kommunallagen inom föreskriven tid (senast 30 juni), beslutar kommunfullmäktige att inget partistöd ska betalas ut till partiet för nästkommande år.

Om ett mandat har upphört att vara besatt under verksamhetsåret ska kommunfullmäktige besluta att det motsvarande mandatstödet avräknas från det partistöd som annars skulle ha utbetalats året därpå.

6.2 Gruppledararvode

Gruppledararvodet utbetalas månadsvis till den person som är anmäld som gruppledare.

Byte av person som innehar uppdraget som gruppledare får effekt från och med månaden efter att beskedet har lämnats till kommunen.

Den procentuella nivån på gruppledararvodet kan endast ändras en gång per kalenderår enligt de villkor som anges i avsnitt 3. Ny nivå gäller från 1 januari och förutsätter att besked lämnats senast 15 november året innan.

KS § 175/26
Beslut om partistöd 2027
KS2026.0456

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	183/26
2 Kommunstyrelsen	2026-11-04	175/26

Beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att partistöd för 2027 utbetalas till de partier som inkommit med sin redovisning för föregående år innan 30 juni 2026.

Beslutsgång
Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Sammanfattning
För att Skövde kommuns kommunala partistöd ska utbetalas behöver kommunfullmäktige fatta beslut om detta. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till kommunfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i kommunallagen. Till redovisningen ska också följa en granskningsrapport. Dessa båda ska inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Utifrån de inlämnade rapporterna för året ska kommunfullmäktige ta ställning till utbetalning i förskott för kommande år.

Bakgrund
Kommunfullmäktige i Skövde antog 2026-04-27 § 65/26 Riktlinjer för kommunalt partistöd (KS2025.0578). Riktlinjerna syftar till att komplettera lagstiftningen genom att tydliggöra hur det kommunala partistödet hanteras i Skövde kommun – både vad gäller stödets storlek, fördelning, redovisning och användning. Det lokala partistödet i Skövde kommun betalas ut till partier som är representerade i kommunfullmäktige. Med detta avses, i enlighet med 2 kap. 9 § andra stycket kommunallagen, partier som har erhållit minst ett mandat i senaste kommunval.

Partistöd fördelas utifrån det antal mandat som ett parti har i kommunfullmäktige. Endast mandat för vilka en vald ledamot har fastställts enligt 14 kap. vallagen beaktas vid beräkningen.

Partier som tar emot kommunalt partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till kommunfullmäktige som visar att stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin, i enlighet med 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse föregående kalenderår. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg som är undertecknad av en av partiet utsedd granskare. Dessa båda ska

inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång, det vill säga 30 juni varje år.

Utifrån de inlämnade rapporterna för året ska kommunfullmäktige ta ställning till utbetalning i förskott för kommande år.

Kommunfullmäktiges beslut om utbetalning av partistöd kan mot bakgrund av detta utgöra underlag för utbetalning i januari 2027.

Ärendet har hanterats av kommunledningsstabens kansliavdelning.

Motivering till beslutsförslag

Kommunfullmäktige behöver fatta beslut om det lokala partistödet för utbetalning nästkommande år. De partier som lämnat in sin redovisning enligt Riktlinjer för kommunalt partistöd bör få partistöd utbetalt efter beslut i kommunfullmäktige.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Kommunledningsstabens förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Vid rent administrativa beslut genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Beslut om partistöd 2027

Riktlinjer för kommunalt partistöd (slutligt beslutat av kommunfullmäktige 2026-04-27)

Skickas till

Arvidesadministratör, Demokratistöd, politikeradministration@skovde.se

Controller kommunledningsstaben, Sabina Cederkvarn

Samtliga gruppledare

KSAU § 183/26
Beslut om partistöd 2027
KS2026.0456

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	183/26

Beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att partistöd för 2027 utbetalas till de partier som inkommit med sin redovisning för föregående år innan 30 juni 2026.

Beslutsgång
Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Sammanfattning
För att Skövde kommuns kommunala partistöd ska utbetalas behöver kommunfullmäktige fatta beslut om detta. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till kommunfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i kommunallagen. Till redovisningen ska också följa en granskningsrapport. Dessa båda ska inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Utifrån de inlämnade rapporterna för året ska kommunfullmäktige ta ställning till utbetalning i förskott för kommande år.

Bakgrund
Kommunfullmäktige i Skövde antog 2026-04-27 § 65/26 Riktlinjer för kommunalt partistöd (KS2025.0578). Riktlinjerna syftar till att komplettera lagstiftningen genom att tydliggöra hur det kommunala partistödet hanteras i Skövde kommun – både vad gäller stödets storlek, fördelning, redovisning och användning. Det lokala partistödet i Skövde kommun betalas ut till partier som är representerade i kommunfullmäktige. Med detta avses, i enlighet med 2 kap. 9 § andra stycket kommunallagen, partier som har erhållit minst ett mandat i senaste kommunval.

Partistöd fördelas utifrån det antal mandat som ett parti har i kommunfullmäktige. Endast mandat för vilka en vald ledamot har fastställts enligt 14 kap. vallagen beaktas vid beräkningen.

Partier som tar emot kommunalt partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till kommunfullmäktige som visar att stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin, i enlighet med 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse föregående kalenderår. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg som är undertecknad av en av partiet utsedd granskare. Dessa båda ska inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång, det vill säga 30 juni varje år.

Utifrån de inlämnade rapporterna för året ska kommunfullmäktige ta ställning till utbetalning i förskott för kommande år.

Kommunfullmäktiges beslut om utbetalning av partistöd kan mot bakgrund av detta utgöra underlag för utbetalning i januari 2027.

Ärendet har hanterats av kommunledningsstabens kansliavdelning.

Motivering till beslutsförslag

Kommunfullmäktige behöver fatta beslut om det lokala partistödet för utbetalning nästkommande år. De partier som lämnat in sin redovisning enligt Riktlinjer för kommunalt partistöd bör få partistöd utbetalt efter beslut i kommunfullmäktige.

Finansiering och direkta ekonomiska konsekvenser

Kommunledningsstabens förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhetsbedömning

Vid rent administrativa beslut genomförs ingen hållbarhetsbedömning då beslutsförslaget inte har några direkta konsekvenser på social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Facklig samverkan

Facklig samverkan bedöms inte vara nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande: Beslut om partistöd 2027

Riktlinjer för kommunalt partistöd (slutligt beslutat av kommunfullmäktige 2026-04-27)

Skickas till

Arvidesadministratör, Demokratistöd, politikeradministration@skovde.se

Controller kommunledningsstaben, Sabina Cederkvarn

Samtliga gruppledare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum:

Diarienummer: **KS2026.0251-1**
Handläggare: **Freddy Mattsson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Fastställande av utlåningsramar för Koncernbanken 2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att fastställa följande utlåningsramar för år 2027 till sina kommunala bolag, kommunalförbund och stiftelser:

Namn och organisationsnummer	**Utlåningsram 2027, i miljoner kronor.**
AB Skövdebostäder (556042-3039)	1900 (1800)
Kreativa Hus Skövde AB (556647-1321)	800 (800)
Skövde Energi AB (556647-1321)	550 (550)
Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB (559387-2889)	400 (400)
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten (222000–0281)	320 (290)
Avfall & Återvinning Skaraborg (222000-1206)	275 (70)
Skövde Energi Elnät (556959-1141)	200 (150)
Skövde Stadshus (556800-1498)	100 (100)
Billinge Energi (556528-1366)	100 (100)
Stiftelse Skaraborgs Läns Sjukhem (866600-8926)	80 (80)
Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen (866000-3325)	70 (70)
Räddningstjänsten	20 (20)
Miljösamverkan Östra Skaraborg (222000-2865)	5 (5)
Balthazar Science Center AB (556964-3801)	2 (2)

Bakgrund

Kommunens beslut om utlåning är i allmänhet av principiell beskaffenhet och är därför förbehållet kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige kan dock delegera rätten att fatta beslut om utlåning om kommunfullmäktige angett ramar för låneåtagandet.

Utlåning genom koncernbanken höjer skuldsättningsnivån för kommunen eftersom det är kommunen som lånar upp finansiella medel för att sedan låna ut dessa till kommunala bolagen. För att ha kontroll över kommunens skuldsättning och de därmed förknippade risker

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum:

Diarienummer: **KS2026.0251-1**
Handläggare: **Freddy Mattsson**

måste kommunfullmäktige därför årligen fastställa maximala utlåningsramar till sina kommunala bolag samt till anknutna kommunalförbund och stiftelser.

Utlåningsramar utgår från det prognostiserade finansieringsbehovet för varje bolag. I utlåningsramen tas höjd för en viss osäkerhet i finansieringsbehovet. Ifall att oförutsedda händelser skapar akut extra finansieringsbehov kan kommunstyrelsens ordförande ta ett beslut för en tillfällig utökning av låneram. Detta inom ramen för delegationen för brådskade beslut.

Koncernbanken har i enlighet med finanspolicy en permanent betalningsberedskap på 200 miljoner kronor för att kunna säkerställa finansieringen av kommunkoncernen i fall av oförutsedda händelser.

Namn och organisationsnummer	**Förändring av låneram (i miljoner kronor)**
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten (222000-0281)	Ökning med 30 pga finansiering av investeringar.
Avfall & Återvinning (222000-1206)	Ökning med 205 pga finansiering av investeringar. Under förutsättning att ny förbundsordning antages.
Skövde Energi Elnät (556959-1141)	Ökning med 50 pga finansiering av investeringar.
Skövdebostäder (556042-3039)	Ökning med 100 pga finansiering av investeringar.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Fastställande av utlåningsramar för Koncernbanken 2027

Skickas till

Ekonomichef
Finanscontroller
Berörda bolag och förbund

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum:

Diarienummer: **KS2026.0251-1**
Handläggare: **Freddy Mattsson**

Handläggare

Freddy Mattsson
Kommunstyrelsen

KS § 174/26
Fastställande av utlåningsramar för Koncernbanken 2027
KS2026.0251

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2026-10-21	181/26
2 Kommunstyrelsen	2026-11-04	174/26

Beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa följande utlåningsramar för år 2027 till sina kommunala bolag, kommunalförbund och stiftelser:

Namn och organisationsnummer	**Utlåningsram 2027, i miljoner kronor.**
AB Skövdebostäder (556042-3039)	1900 (1800)
Kreativa Hus Skövde AB (556647-1321)	800 (800)
Skövde Energi AB (556647-1321)	550 (550)
Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB (559387-2889)	400 (400)
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten (222000–0281)	320 (290)
Avfall & Återvinning Skaraborg (222000-1206)	275 (70)
Skövde Energi Elnät (556959-1141)	200 (150)
Skövde Stadshus (556800-1498)	100 (100)
Billinge Energi (556528-1366)	100 (100)
Stiftelse Skaraborgs Läns Sjukhem (866600-8926)	80 (80)
Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen (866000-3325)	70 (70)
Räddningstjänsten	20 (20)
Miljösamverkan Östra Skaraborg (222000-2865)	5 (5)
Balthazar Science Center AB (556964-3801)	2 (2)

Jäv
Torbjörn Bergman (SP) och Marie Ekman (SP) anmäler jäv och deltar inte vid handläggning och beslut i ärendet.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Bakgrund

Kommunens beslut om utlåning är i allmänhet av principiell beskaffenhet och är därför förbehållet kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige kan dock delegera rätten att fatta beslut om utlåning om kommunfullmäktige angett ramar för låneåtagandet.

Utlåning genom koncernbanken höjer skuldsättningsnivån för kommunen eftersom det är kommunen som lånar upp finansiella medel för att sedan låna ut dessa till kommunala bolagen. För att ha kontroll över kommunens skuldsättning och de därmed förknippade risker måste kommunfullmäktige därför årligen fastställa maximala utlåningsramar till sina kommunala bolag samt till anknutna kommunalförbund och stiftelser.

Utlåningsramar utgår från det prognostiserade finansieringsbehovet för varje bolag. I utlåningsramen tas höjd för en viss osäkerhet i finansieringsbehovet. Ifall att oförutsedda händelser skapar akut extra finansieringsbehov kan kommunstyrelsens ordförande ta ett beslut för en tillfällig utökning av låneram. Detta inom ramen för delegationen för brådskade beslut.

Koncernbanken har i enlighet med finanspolicy en permanent betalningsberedskap på 200 miljoner kronor för att kunna säkerställa finansieringen av kommunkoncernen i fall av oförutsedda händelser.

Namn och organisationsnummer	**Förändring av låneram (i miljoner kronor)**
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten (222000-0281)	Ökning med 30 pga finansiering av investeringar.
Avfall & Återvinning (222000-1206)	Ökning med 205 pga finansiering av investeringar. Under förutsättning att ny förbundsordning antages.
Skövde Energi Elnät (556959-1141)	Ökning med 50 pga finansiering av investeringar.
Skövdebostäder (556042-3039)	Ökning med 100 pga finansiering av investeringar.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Fastställande av utlåningsramar för Koncernbanken 2027

Skickas till

Ekonomichef
Finanscontroller
Berörda bolag och förbund